

226 Tunnhamn, Små Enharuna

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

Mahdollinen muinaisjäännös: kivirakenteet: latomukset

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6649844, i = 229797, z = ?

Koordinaattiselite: koordinaatit Tapani Tuovisen vuoden 1995 raportin mukaan (tasokoordinaatit siinä ovat 6643 36, 1565 55, ja ne on samalla ilmoitettu hiukan likimääräisiksi.).

Maastomerkitä: siitä ei ole tietoa

Pinta-ala: sitä ei ole määritetty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 26 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Tapani Tuovinen

inv. 1995 (s. 33)

Tapani Tuovinen

inv. 1997 (sivu 46)

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 5

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kiviraunio saarella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Dragsfjärdin länsiosassa pienellä Små Enharunan saarella.

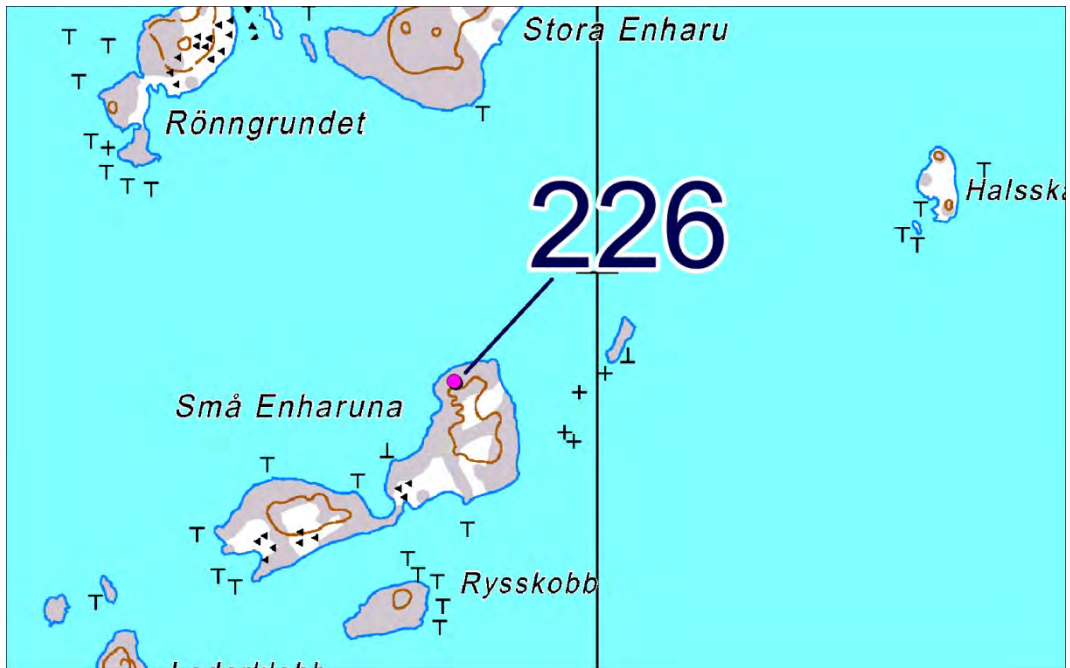
Kohteen kuvaus:

Tästä olen löytänyt kirjallisia mainintoja Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houtskari” arkistoidusta käsikirjoituksesta nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen). Siinä on sivulla 33: ”Tunnhamn, Små Enharuna. Karttalehti 1033 09, hiukan likimääräiset koordinaatit x = 6643 36, y = 1565 55. Kiviraunio saaren N-osassa.” Vuoden 1997 inventointikertomuksessaan Tapani Tuovinen on ilmoittanut, että röykkiötä, jonka piti olla Små Enharunan pohjoisosassa, ei oltu löydetty.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

227 Verkören

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet: ryssänuunit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty entuudestaan

Lukumäärä: 19

Säilyneisyys: osittain säilynyt

P = 665532, i = 249228, z = ei määritelty

Koordinaattiselite: Pohjoisimman havaitsemani uunin koordinaatit.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: Nyt tunnettujen uunien jäännösten perustella noin 1 ha Käringön niemen etelärannan keskivaiheilta sekä yhden uunin ympäristö samalta niemeltä pohjoisempaa, kahden uunin ympäristö Träskön saaren läntisimmältä niemeltä sekä uuniryhmien alueet Verkörenin saaresta ja sen vieressä olevasta lähes samankokoisesta saaresta.

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 13 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Ei tunneta.

INVENTOINTI 2012

Aika: 12.6.2012

Havainnointiolosuhteet: paikoin hyvät, paikoin tiheiköt hättäsivät näkyvyyttä

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Kuvat: DT2012:69:194-DT2012:69:213

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kiviuneja laajana ryhmänä neljällä eri saarella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat Biskopsön länsiosassa.

Kohteen kuvaus:

Kuulin tämän uuniryhmän olemassaolosta ja sijainnista usealtakin Biskopsössä ja Vänoxassa asuvalta henkilöltä Dragsfjärdin inventoinnin aikana.

Aivan Biskopsön ja Träskön välisen pitkän itä-länsi-suuntaisen salmen länsipäästä alkaen on salmen pohjoisrannalla kiviuneja lyhyin välimatkoin toinen toisistaan. Nämä ovat aivan vanhan purjehdusreitit itäpuolella.

A:

Sijainnissa 6655303, 249369 on isoista kivistä ladottu suhteellisen korkea uuni. Uunin pituus on pohjois-etelä-suunnassa noin 1,8 metriä. Sen suuaukko on etelään päin. Kattokivet ovat romahtaneet.

B:

Kaksi pientä uunia on niin lähekkäin, että katsoin niille yhteiset koordinaatit niiden välistä.

Koordinaateiksi siitä tuli 6655294, 249384. Vierekkäin olevista uuneista läntisempi on kalliolla vain ehkä noin 10 metrin päässä merenrantaviivasta. Sen sijaintipaikan korkeus on arviolta noin 5 metriä mpy.

Tämän läntisemmän uunin reunukset on ladottu isoista kivistä, ja ne ovat siirtyilleet hieman hajalleen.

Nyt on vaikeata päätellä, millä reunalla uunin suu on ollut. Uunin katto on romahtanut. Uunin läpimitta on noin 1,7 metriä pohjois-etelä-suunnassa ja 1,6 m itä-länsi-suunnassa.

C:

Viereinen samoilla koordinaateilla (6655294, 249384) osoitettava uuni C on rakennettu kalliolle, ja sen yksi laita on vasten kallioseinämää, joka on hieman lohkeillut, ehkä juuri tulenpidon vaikutuksesta. Uunin reunoilla on kaksi isoa kiveä, mutta muutoin kivet tässä uunissa ovat pieneläisiä. En saanut hahmotetuksi, missä uunin suuaukko olisi ollut. Uunin läpimitta pohjois-etelä-suunnassa on 1,4 metriä ja itä-länsi-suunnassa 0,9 metriä.

D:

Sijainnissa 6655308, 249400 on uuni maapohjalla. Reunuskivet ja muutkin kivet tässä rakenteessa ovat

suurenpuoleisia. Uunin katto on romahtanut. Tämän uunin läpimitta pohjois–etelä-suunnassa on 1,8 metriä ja itä–länsi-suunnassa 1,9 metriä.

E:

Rannalla on myös kolme rikkonaista uunia ryppäänä niin lähellä toisiaan, että otin niillekin yhteiset koordinaatit, joiksi luin seuraavat: 6655309, 249408. Ryppään kolmesta uunista yksi on isoja maakiviä vasten pienistä kivistä kasattu, josta erottuu uunin kehys. Sen keskiosa oli karikkeen peitossa. Läpimitta kahteen suuntaan oli 1,5 metriä. Uunin suu on mahdollisesti ollut kohti etelää.

F:

Edellisestä uunista pohjoiseen on matala uunin jäännös maapohjalla sammalen ja turpeen peitossa. Senkään suuaukon suunta ei selvinnyt. Uunin läpimitta itä–länsi-suunnassa on 1,9 metriä. Sijainti 6655309, 249408.

G:

Molemmista edellisistä vähän itään päin on edellisten tuntumassa kolmas uuni maapohjalla. Tämän uunin läpimitta pohjois–eteläsuunnassa on 2,2 metriä. Sen reunus nojaa kaakkoisreunalla maakiveen. Kattokivet ovat romahtaneet. Uunin suuaukko on ehkä ollut kohti itää. Sijainti 6655309, 249408.

H:

Noin 12 metriä itään edellä mainitusta uunista F on sijainnissa 6655314, 249428 suurista kivistä maapohjalle koottu uuni. Tämän uunin suuaukko on ollut ehkä länteen päin. Kivikehyksen läpimitta pohjois–etelä-suunnassa on 1,8 metriä.

I:

Edellä mainitun salmen suurimmassa saarella on korkea kallionharjanne ja sen saaren alavammilla kohdilla kasvaa paikoin männikköä. Tästä saaresta havaitsin kolme uunia. Niistä pohjoisin on kalliopohjalla sijainnissa 6655395, 249846. Sen reunukset ovat suurista kivistä. Kattokivet ovat romahtaneet alas. Uunin suu on avautunut lounaaseen päin. Uunin mitat itä–länsi- ja pohjois–etelä-suunnassa ovat 2,0 metriä. Uunin korkeus on 0,7 metriä.

J:

Yksi saman saaren uuneista on sijainnissa 6655374, 249863. Se uuni on rakennettu kallioalustalle särmikkäistä, yleensä noin 30 cm:n läpimittaisista lohkeista. Suuaukko on ehkä ollut kohti itää. Uunin katto on romahtanut. Uunin mitat itä–länsi- ja pohjois–etelä-suunnassa ovat 2,2 metriä. Uunin korkeus on 0,5 metriä.

K:

Saman suurimman saaren uuneista kolmas on kallioalustalla sijainnissa 6655373, 249851. Sen reunukset on koottu suurista kivistä, kattokivet ovat romahtaneet. Uunin suuaukko on kohti etelää. Uunin mitat itä–länsi- ja pohjois–etelä-suunnassa ovat 1,8 metriä. Uunin korkeus on 0,6 metriä.

L:

Edellisestä saaresta noin 100 metriä lähemmäksi salmen suuta on vähän pienempi saari, joka on niin lähellä Träskötä, että joku on tehnyt pienen sillan, jonka kautta Träsköstä voi siirtyä tähän saareen ja päinvastoin. Lähellä sillan korvaa on tässä pienemmässä saarella uunipari, jolle otin yhteisiksi koordinaateiksi 6655213, 249765. Koordinaatit otin kahden uunin välistä. Näistä siltaa lähellä olevista uuneista pohjoisempi on rakennettu niin, että sen itäkylki on kallion juurella. Tämän uunin reunuksessa on siellä täällä isojakin kiviä. Kattokivet ovat romahtaneet ja ovat reunuksen sisällä. Uunin läpimitta on noin 2,6 metriä.

M:

M- ja L-osien yhteisten koordinaattien 6655213, 249765 osoittaman pisteen tienoilla oleva eteläisempi uuni M on arviolta 2,3 metriä pitkä. Sen reunoissa on isojakin kiviä. Kattokivet eivät ole paikoillaan. Uunin suun edessä alarinteessä on selvästi erottuva kuoppa turpen peittämä kuoppa maassa noin metrin päässä uunin suusta.

N:

Keskempänä saarella on uuni sijainnissa 6655233, 249733. Tämän uunin eteläreuna on rakennettu kiinni tasaiseen kallioalustumaan. Reunuskivet ovat isoja, ja reunusten sisällä on pienempiä kiviä epäjärjestyksessä. Uunin suu on ollut ehkä pohjoiseen. Tämän rakenteen läpimitta pohjois–etelä-suunnassa on noin 1,4 metriä ja itä–länsi-suunnassa 1,8 metriä.

O:

Saaren länsilaidalla on kaksi uunia. Niistä pohjoisempi on sijainnissa 6655231, 249720. Uuni on rakennettu niin, että kallion muodot ovat helpottaneet sen reunuksen rakentamista. Reunukseen on aseteltu isoja kiviä. Uuni on nyt katoton. Sen leveys on 1,3 metriä.

P:

Edellisestä vähän etelään on vähän hajonnut uuni kalliolla sijainnissa: 6655222, 249721. Uunin läpimitta on ollut noin 2,0 metrin luokkaa. Uunin suu on ollut joko länteen tai etelään päin. Joitakin suuria reunuskiviä on paikoillaan. Kattokivet ovat romahtaneet.

Q:

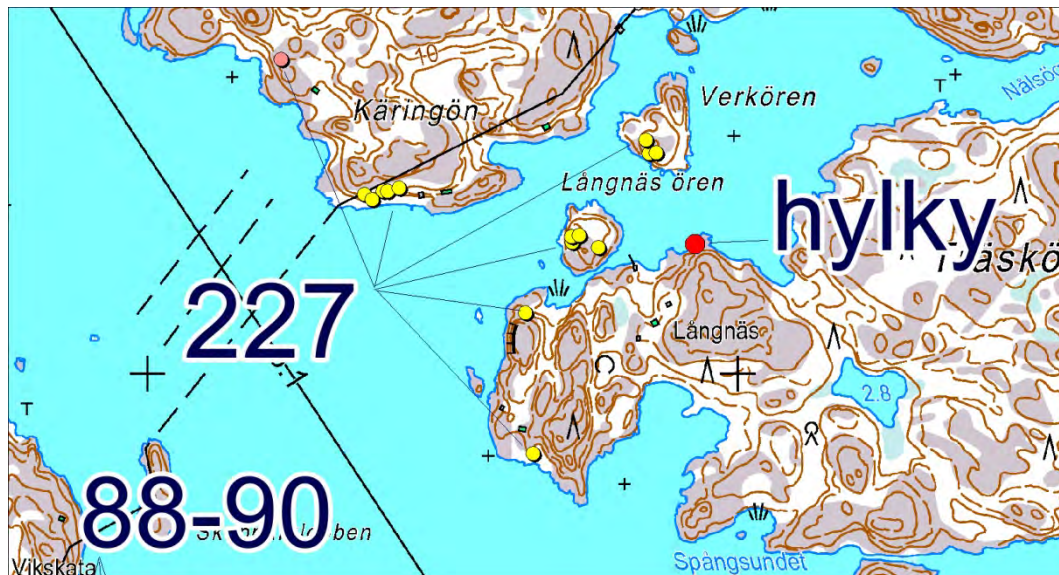
Träskön saaren läntisimmällä rannalla kerrottiin olevan ryssänuunien rivistö. Sanotulta paikalta löysin vain kaksi uunia, jotka olivat kaukana toisistaan. Yksi uuni on Träskössä saman salmen rannalla kuin edellisetkin uunit. Tämän Träskön uunin katto on romahtanut, mutta erottuu, että uunin suuaukko on ollut kohti pohjoista. Uunin pituus suusta perään on 2,0 metriä. Sijainti 6655102, 249642.

R:

Sijainnissa 6654863, 249655 on Träskössä kivi-uuni tasaisella kalliolla lähellä nykyistä vesirajaa. Se uuni on tehty kallionharjanteitten väliseen laaksoon yhden kallionharjanteen itäiselle kupeelle. Uunin suu on ollut itään päin. Uunin pituus suusta perään on ollut 2,4 metriä. Reunus on koottu suurista kivistä. Kattokivet ovat romahtaneet alas.

S:

Pohjoisin havaitsemistani uuneista on selvästi kaikista edellisistä pohjoisempina sijainnissa 6655532, 249228. Tämä pohjoisin uuni on siinä mielessä parhaiten säilynyt kaikista Långnäs örenin tienoilla havaitsemistani, että siinä oli suuaukko vielä ehjänä. Uunin peräosassa sen kattokivet ovat romahtaneet alas. Uunin pituus suusta perään on 1,6 metriä. Uunin suuaukon leveys on noin 40 cm ja korkeus 30 cm. Kalliolla, joka on lähellä uunia, on huvimaja tai jokin vastaava pieni uusi rakennus.

Luokitusehdotus: 2**Lisäyksiä:****Kirjallisuusviitteet:**

228 Olla näset

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: sotilaskohteet: leirialueet

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: ainakin 16-17 kiviuunia ja 5 kuopannetta

Säilyneisyys: osittain säilynyt

P = 6655809, i = 241522, z = ei määritelty

Koordinaattiselite: koordinaatit keskikoordinaatteja. Ne on luettu GPS-laitteesta neljälle lähekkäin sijaitsevalle uunille.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: ehkä noin 4 hehtaaria, mikäli luetaan kauttaaltaan yhtenäiseksi muinaisjäännökseksi.

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 14 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Ei tunnetta.

INVENTOINTI 2012

Aika: 15.5. ja 28.5.2012

Havainnointiolosuhteet: näkyvyyttä oli riittävästi, mutta ei kaikkialla kauaksi

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 3

Kuvat: DT2012:69:50-58; 110-119; 3D-kuvat :69:232-235

LYHYT KOHDEKuvaus

Kiviuuniryhmiä ja kuopanteita havumetsässä merenrannalla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat aivan lähellä Högsåran Kejsarshamnenin vanhaa satamaa. Aivan näitten lähituntumassa ei ole rakennuksia, mutta uunien ja kuoppien esiintymisalueen etelä- ja pohjoisreuna ovat lähellä pihamaita. Esiintymisalueen länsilaita on paljolti metsäaluetta. Siellä erottui kuitenkin yksi lato- tai luhtirakennus lähellä läntisimpiä uuneja.

Kohteen kuvaus:

Kuulin kerrottavan tästä käydessäni Högsårassa.

A: Uuni, läpimitta uunin suusta perään 2,6 metriä. Sijainti 6655963, 241422.

B: Aivan sammalen peitossa oleva uuni, pituus uunin suusta perään 2,3 metriä. Sijainti 6655936, 241401.

C: Kolme maaperässä erottuvaa matalaa pientä kuopannetta. Sijaitsevat noin 20 metriä etelään edellisestä uunista. Kaikki kolme kuoppaa ovat pitkänomaisia ja loivareunaisia. Niiden pituudet ovat arviolta noin 2 metriä, 3 metriä ja 2 ½ metriä. Koordinaateiksi kahden kuopan välistä luin GPS-laitteella 6655922, 241394.

D: Laaja pyöreä matala suusta noin 2 metrin läpimittainen painanne maaperässä. Sijaitsee edellä selostetuista kolmesta kuopasta kahdeksan metrin päässä. Sijainti 6655914, 241469.

E: Jyrkkäreunainen, suusta noin 1½ metrin läpimittainen kuopanne. Sijainti 6655894, 241481.

F: Sammalpeitteinen iso uuni. Pituus uunin suusta perään on 2,5 metriä. Sijainti 6655889, 241486.

G: Kahdesta vierekkäisestä uunista lähempänä rantaa sijaitseva. Tämä uunin jäännös muodostuu lähinnä isoista kivistä olevasta kehyksestä. Uuninsuun vierestä uunin kyljet ovat hieman rikki. Pituus 3,2 metriä uunin suusta perään. Läheiselle loma-asumuksella on tältä matkaa alle 100 metriä. Tämän ja viereisen uunin välistä luin GPS-laitteella sijainniksi 6655891, 241554.

H: Kahdesta vierekkäisestä uunista kauempana rannasta sijaitseva. Nykyisessä kunnossaan tämä on muodoltaan röykkiömäinen. Pituus uunin suusta perään on 3,2 metriä. Läheiselle loma-asumukselle on tältä matkaa alle 100 metriä. Tämän ja viereisen uunin välistä luin GPS-laitteella sijainniksi 6655891,

241554. Näitten kahden uunin (G ja H) ja muiden uunien välillä oli kaksi epävarmaa uunin jäännöstä, joitten sijainti- ym. tietoja en merkinnyt muistiin.

I: Uuni laajan avokallion länsipäässä. Tästä on ehkä viety kiviä niin, että jäljellä on vain kapea noin 2,5 metrin pituinen kivirakenteen osa. Sijainti 6655878, 241500.

J: Tämä on kolmen tai neljän uunin ryppäässä pohjoisin uuni ja sijaitsee muista noin 10 metrin päässä. Tämä on maakiven itäisivulla. Pituus suusta perään on 2,3 metriä. Sijainti 6655809, 241522 (kolmella muulla tämän lähellä sijaitsevalla osalla on samat koordinaatit).

K: Epävarma uunin jäännös. Näyttää, kuin tässä olisi jäljellä vain reunuskivet, jotka ovat 1,8 metrin läpimittaisena pyöreähkönä renkaana. Sammalpeitteinen. Sijainti 6655809, 241522 (kolmella muulla tämän lähellä sijaitsevalla osalla on samat koordinaatit).

L: Uuni suurista kivistä. Sijaitsee osien J ja L välissä. Sammal peittää, kattokivet ovat romahtaneet. Pituus uunin suusta perään on 2,0 metriä. Sijainti 6655809, 241522 (kolmella muulla tämän lähellä sijaitsevalla osalla on samat koordinaatit).

M: Uuni, isoista kivistä. Yläpinta on vain hieman notkolla. Pituus on 2,4 metriä. Sijainti 6655809, 241522 (kolmella muulla tämän lähellä sijaitsevalla osalla on samat koordinaatit).

N: Uuni, rakennettu ainakin osaksi isoista kivistä. Päällä sammalta ja kariketta. Pituus uunin suusta perään 2,3 metriä. Toisen uunin vieressä; niitten sijainti on noin 6655789, 241518.

O: Uuni, pituus 3,3 metriä ja leveys sama. Sammal peittää. Yläpinta ei ole kattokivien romahtettua painunut kovinkaan paljon alas. Toisen uunin vieressä; niitten sijainti on noin 6655789, 241518.

P: Uuni, suurin läpimitta on 3,1 metriä. Tehty suuren lohkarkeen itäreunan juurelle ainakin osaksi melkoisen isoista kivistä. Tämän rakenteen yläpinta on keskeltä painunut. Sijainti 6655786, 241531. Tästä heti kaakkoon on kupera kallionnokka, jonka kaakkoispuolelle on pieni epäselvä kivikko, joka voi olla uunin jäännös.

Q: Isoista pyöristyneistä kivistä ladottu uuni. Suurin läpimitta 2,8 metriä. Sammalen ja karikkeen peittämä. Sijainti 6655776, 241511.

R: Uuni veto-ojan vieressä. Pituus ja leveys 1,9 metriä. Rakennettu suurta kivenlohkareta vasten. Uunin kattokivet ovat osaksi luhistuneet alemmas. Sijainti 6655770, 241504.

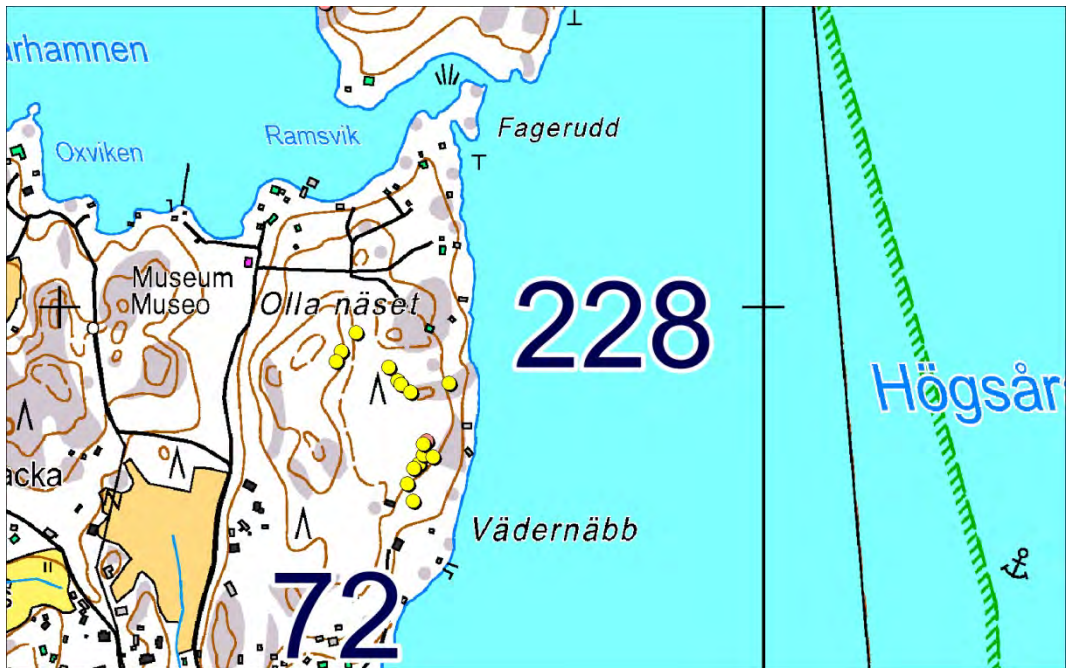
S: Uuni, joka on rakennettu osaksi isoista kivistä. Näyttää, kuin siitä olisi viety kiviä pois joko yhdeltä tai kahdelta laidalta. Sammalpeitteinen. Suurin läpimitta 2,7 metriä. Sijainti: 6655748, 241495.

T: Uuni lähellä piikkilanka-aitaa. Sammal peittää tämän uunin jäännöstä. Sen ulkomitta uunin suusta perään on 2,5 metriä. Sijainti: 6655723, 241503.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

229 Ekholms fladan

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

Mahdollinen muinaisjäännös: kivirakenteet: ryssänuunit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6673100, i = 243545, z = ei määritelty

Koordinaattiselite: Koordinaatit Kristian Lindroosin ilmoituksen mukaan.

Maastomerkitä: sitä ei taida olla

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 6 ½ km luoteeseen.

ARKISTOTIEDOT

Ei tunneta.

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Uunin jäännös meren rannalla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Dragsfjärdin länsiosassa Storön saaren länsirannalla.

Kohteen kuvaus:

Tästä sijainnin ilmoitti minulle Kristian Lindroos.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

230 Fåfångsskär 1

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet: ryssänuunit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6655884, i = 247774, z = 3-5

Koordinaattiselite: Koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksesta (Siinä tasokoordinaatit ovat 6651 00, 1582 90).

Maastomerkintä: siitä ei ole tietoa

Pinta-ala: sitä ei ole määritetty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 12 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Harto Roth & Levi Fagerström inv. 1991 (n:o 67)

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kiviuuni lähellä rantaa.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Fåfångsskäretin saaren itärannalla.

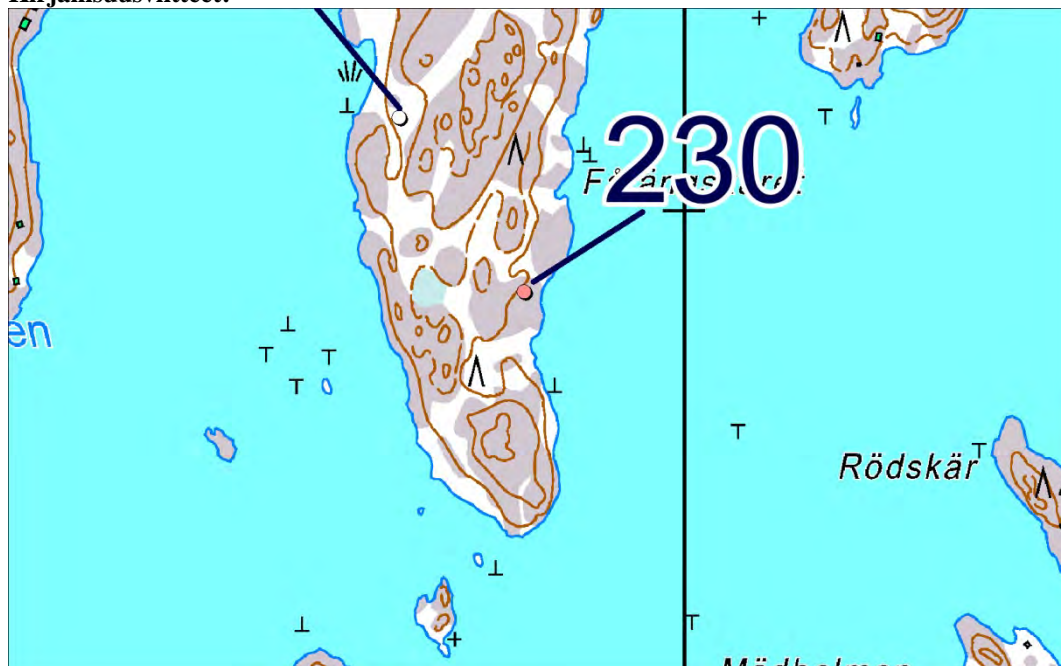
Kohteen kuvaus:

Vanhimmat ja ainoat tuntemani muistiinmerkinnät tästä ovat vuoden 1991 inventointikertomuksessa. Niiden mukaan uunin läpimitat ovat 2,5 metriä ja korkeus noin 40 cm ja uuni sijaitsee 15-17 metrin päässä rannasta.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

231 Vänö, Vänö 1

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kulkuväylät: laiturit

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6646715, i = 230739, z =

Koordinaattiselite: Koordinaatit vuoden 1995 raportin mukaan (siinä tasokoordinaatit 6640 33, 1566 77).

Maastomerkitä: siitä ei ole tietoa

Pinta-ala: sitä ei ole määritetty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 27 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Tapani Tuovinen

inv. 1995 (s. 33)

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 5

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Ilmoitettu laiturinjäännöksen paikka maatuneen glojärven rannalla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Vänön yhteysaluslaiturista vähän matkan päässä luoteeseen.

Kohteen kuvaus:

Tästä olen löytänyt kirjallisia mainintoja vain Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houts kari” arkistoidusta käsikirjoituksesta nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen). Siinä on sivulla 33: ”Vänö, Vänö. Karttalehti 1033 09, x = 6640 33, y = 1566 77. Laiturinjäännös.”. Jostakin syystä tämä kohde puuttuu Tapani Tuovisen kahta vuotta tuoremasta yhteistoiminta-alueen inventointikertomuksesta.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Turun maakuntamuseolla laadituissa maisemahistoriakartoissa näkyy vuonna 1789 piirretty vesialue nimeltä ”Gloet” lähes tämän paikkeille asti ulottuvana.

Kirjallisuusviitteet:

232 Vänö, Vänö 2

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kulkuväylät: laiturit

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6646732, i = 231092, z = ei määritelty

Koordinaattiselite: Koordinaatit vuoden 1995 raportista (tasokoordinaatit siinä 6640 38, 1567 12).

Maastomerkintä: siitä ei ole tietoa

Pinta-ala: sitä ei ole määritetty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 27 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Tapani Tuovinen

inv. 1995 (s. 33)

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 5

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Ilmoitettu laiturinjäännös Vänön saarella noin 5 metriä merenpinnan yläpuolella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee vähän pohjoiseen Vänön yhteysaluslaiturista.

Kohteen kuvaus:

Tästä olen löytänyt kirjallisia mainintoja vain Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houts kari” arkistoidusta käsikirjoituksesta nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen). Siinä on sivulla 33: ”Vänö, Vänö. Karttalehti 1033 09, x = 6640 38, y = 1567 12. Laiturinjäännös.” Jostakin syystä tämä kohde puuttuu Tapani Tuovisen kahta vuotta tuoreemmasta yhteistoiminta-alueen inventointikertomuksesta.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

233 Tunnhamn, Österön

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6652686, i = 231241, z = ei määritelty

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1995 raportista (tasokoordinaatit siinä 6646 32, 1566 73).

Maastomerkintä: siitä ei ole tietoa

Pinta-ala: sitä ei ole määritetty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 23 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Tapani Tuovinen

inv. 1995 (s. 33)

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 3

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

”Laiturinjäännös maatuneen salmen rannalla”.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Tunnhamnin Österön rannassa.

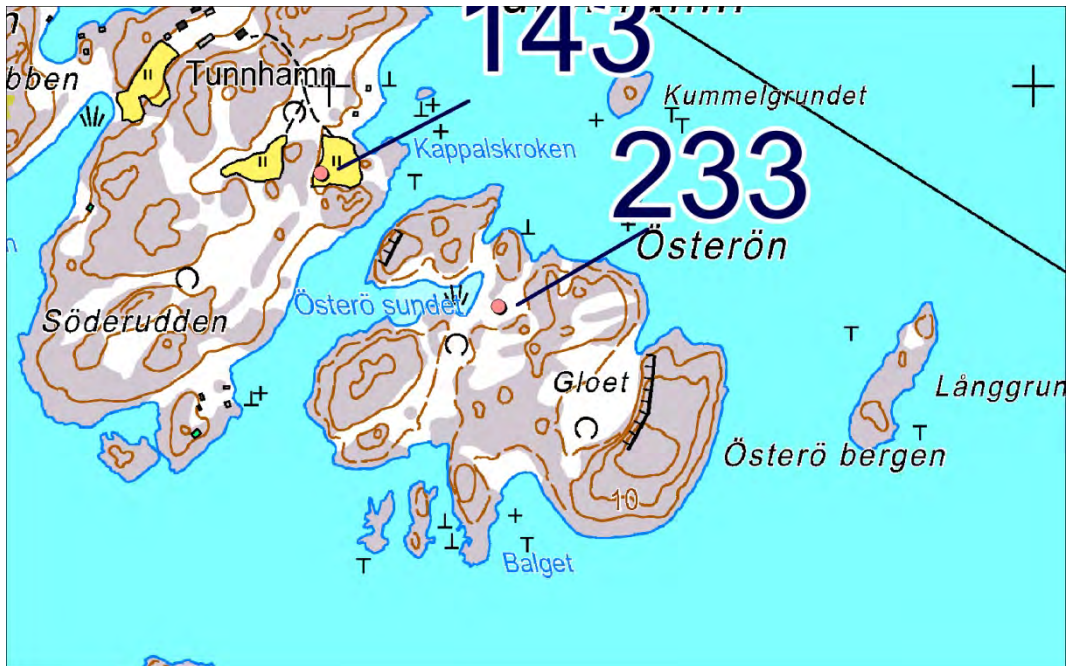
Kohteen kuvaus:

Tästä olen löytänyt kirjallisia mainintoja Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houts kari” arkistoidusta käsikirjoituksesta nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen). Siinä on sivulla 33: ”Tunnhamn, Österön. Karttalehti 1033 09, x = 6646 32, y = 1566 73. Laiturinjäännös maatuneen salmen rannalla.” Vuoden 1997 inventointikertomuksessaan sivulla 45 Tapani Tuovinen on maininnut Österössä olevan lohkarista rakennetun sillan, joka on yhdistänyt saaren sen lounaispuoliseen luotoon. Hän ei ole kuitenkaan nimenomaisesti maininnut, olisiko se kivisilta tai jokin muu rakenne sama, jota on tarkoitettu maininnalla Österön laiturirakenteesta. Kivisilta on inventointikertomuksen kartan perusteella suunnilleen sijainnissa 6652780, 231213.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

234 Rosala, Storholmen 5

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kulkuväylät: laiturit

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: useita, mutta tarkkaa ei ole ilmoitettu

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6642064, i = 243344, z = 3-5

Koordinaattiselite: Koordinaatit vuoden 1991 inventoinnin mukaan (Y-koordinaatti on siinä 1579 74.

Jotkut osat kertomuksen tekstiä näkyivät käyttämälläni kopiolla hieman hämärästi, niinpä x-koordinaatista erottuivat kunnolla muut numerot paitsi viidettä, jonka luin kahdeksikoksi: 6636 84.)

Maastomerkintä: siitä ei ole tietoa

Pinta-ala: sitä ei ole määritetty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 26 ½ km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Harto Roth & Levi Fagerström

inv. 1991 (n:o 37)

Tapani Tuovinen

inv. 1995 (s. 33)

Tapani Tuovinen

inv. 1997 (sivu 48)

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 8

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Vanhoja laiturirakenteita.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat Storholmenin saarella.

Kohteen kuvaus:

Vuoden 1991 inventointikertomuksessa on sanottu laiturirakenteitten leveyden olevan 1-2 metriä ja niiden pituuden vaihtelevan 3-4 metristä 5-6 metriin. Muita tietoja ei ole niistä esitetty sijaintitietojen ja paikannimen lisäksi. Tapani Tuovinen on ilmoittanut vuoden 1997 inventointikertomuksessaan sivulla 48, ettei hän ollut löytänyt tässä tarkoitetuista laiturirakenteista merkkejä maastossa.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

235 Böle Västergård/Mellangård

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kulkuväylät: laiturit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6643769, i = 244695, z = n. 2

Koordinaattiselite: Koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6638 66, 1580 93).

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: sitä ei ole määritetty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 24 ½ km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Harto Roth & Levi Fagerström inv. 1991 (n:o 53)

INVENTOINTI 2012

Aika: 25.5.2012

Havainnointiolosuhteet: välttävät

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Kuvat: DT2012:69:109

LYHYT KOHDEKUVAUS

Alue, jolla on huomattu historiallisen ajan löydöstöä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Rosalalandetin etelärannalla.

Kohteen kuvaus:

Tästä peräisin olevista löydöksistä olen löytänyt muistiin merkittyä tietoa vain vuoden 1991 inventointikertomuksesta. Kertomukseen on merkitty:

”Satama

Tällä alueella lienee sijainnut satama 1600-1700-luvuilla.

Löytynyt useita irtolöytöjä pellostaa mm. hioin.

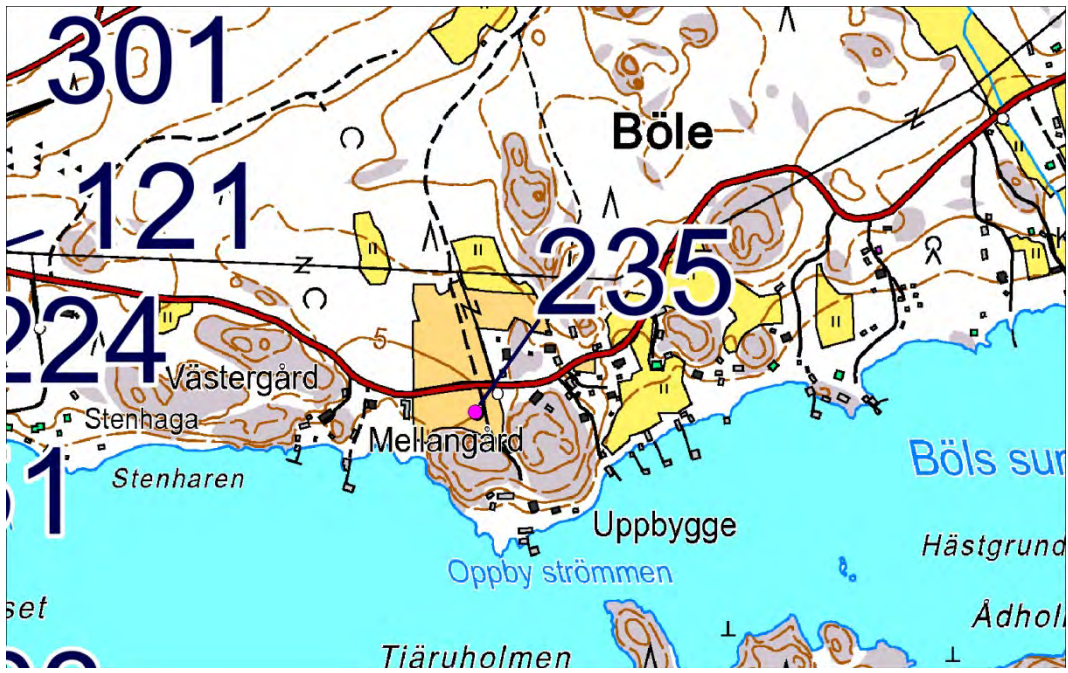
Metallinilmaisoin ilmaisee maassa olevan pronssia ja rautaa löytyy runsaanlaisesti.”

Sen tarkemmin yksittäisiä löydöksiä ja havaintoja ei ole kuvailtu. Inventointikäynnilläni tarkastelin aluetta hieman pohjoisempaan nykyisen viljelysvainion pohjoislaidalla ja siihen liittyvässä metsän reunassa. Sieltä en havainnut mitään mainittavaa.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Turun maakuntamuseolla valmistettujen maisemahistoriakarttojen mukaan lähellä koordinaattien esittämää paikkaa näyttäisi olleen kaksi laituria, aallonmurtajaa tms. (damm) vuosien 1788-1791 kartan mukaan. Niitten lähellä on kahden Västergårdin talon tontit.

Kirjallisuusviitteet:

236 Malen

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet: jatulintarhat

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: koskematon

P = 6651302, i = 261285, z = 2,5-5

Koordinaattiselite: Koordinaatit luettu kartalta.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: noin 50 neliometriä

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 21 km kaakkoon.

ARKISTOTIEDOT

Ei tunneta

INVENTOINTI 2012

Aika: 14.5.2012

Havainnointiolosuhteet: pintakasvillisuus häiritsi tarkastelua melkoisesti

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 7

Kuvat: DT2012:69:32-28; 3D-kuva :69:223

LYHYT KOHDEKuvaus

Hieman maanpinnan turpeen peitossa oleva jatulintarha pienessä saarella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Malen-nimisessä pienessä saarella aivan loma-asumuksen pihassa.

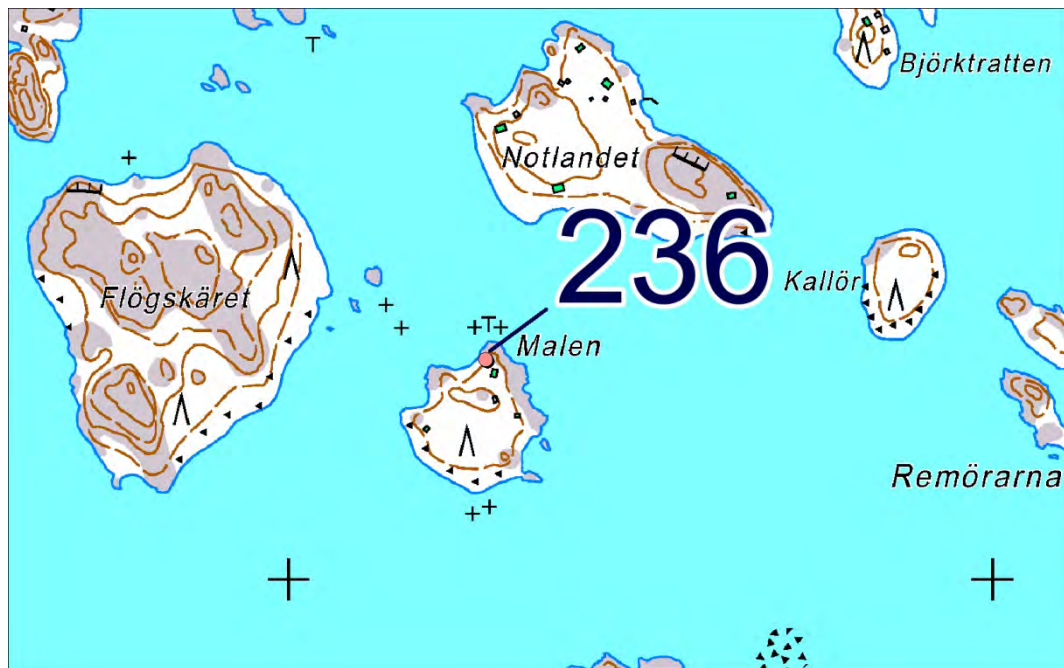
Kohteen kuvaus:

Tämä on ollut Dragsfjärdissä useampienkin henkilöitten tietona. Ensiksi kuulin tästä Kristian Lindroosilta, joka myös näytti tämän paikan päällä. Latomuksen läpimitaksi mittasimme 6,9 metriä. Samankeskisiä kivikehiä siinä erottui ainakin kuusi. Kehien latomiseen käytetyt kivet ovat pyöristyneitä ja yleensä läpimitoiltaan noin 10-15-senttisiä. Kivirivien väliin jäävät käytävät ovat melkoisen kapeita, vain noin 30 cm leveydeltään. Joissakin kivissä erottui noin 15 cm:n laajuisia jäkälärenkaita. Sammal peitti rakenteita niin, että latomuksen pohjakaavaa ei ollut helppoa hahmottaa. Koetin valokuvata sen tarttumalla kameranjalustan jalkojen alapäihin käsin ja nostamalla sitten jalustan sekä siihen kiinnitetyn kameran niin ylös kuin käsivarteni ylsivät. Kuvat onnistuivat, mutta kivirakenteita peittävän kasvillisuuden vuoksi latomuksen pohjakaavaa ei ole helppoa hahmottaa niittenkään avulla.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Tämä muinaisjäännös kaiketi on merkitty kiinteistölle rasitteena.

Kirjallisuusviitteet:

DT2012:69:36 Malen (236) jatulintarha. Kuva pohjoisesta jyrkästi yläviistosta.

237 Killingholm

Mahdollinen muinaisjäänös

Merkitty peruskartalle muinaisjäänöksen merkillä.

Sijainti: p = 6656433, i = 241375, z = 5

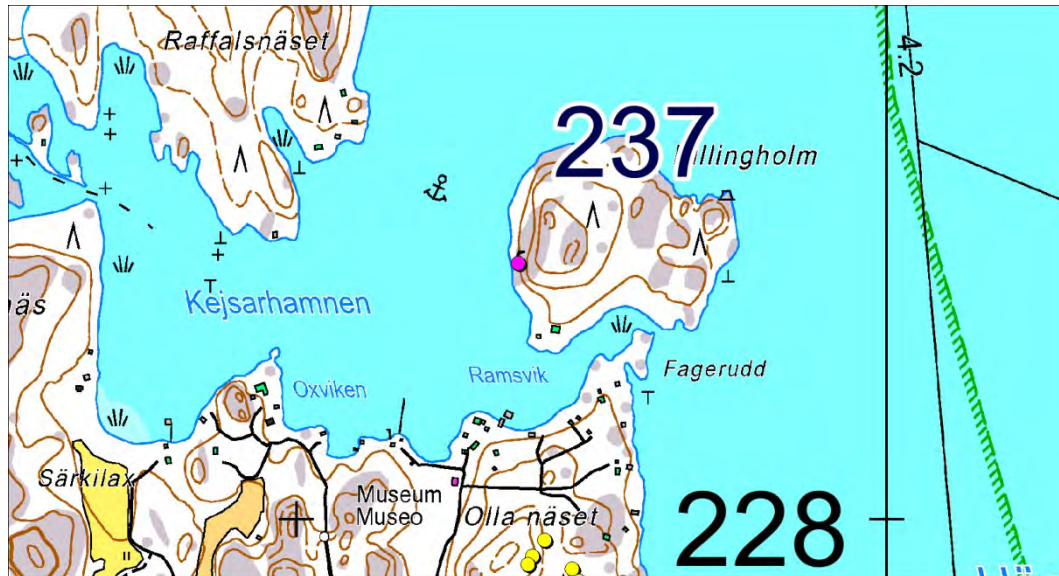
Etäisyystieto: Sijaitsee Dragsfjärdin kirkosta noin 13 km lounaaseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 3

Tämä on tietääkseni tarkastamaton ja sijaitsee Högsaran lähellä olevassa pienessä Killingholmin saarella.

Kuulin Högsarassa kerrottavan, että Killingholmin länsirannalla olisi ryssänuuni. On mahdollista, että

kartoittaja on merkinnyt uunin peruskartalle havaittuaan sen sijaintipaikan.

238 Bergholmen

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

Mahdollinen muinaisjäännös: kivirakenteet: jatulintarhat

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6673380, i = 246255, z = ei ole määritelty

Koordinaattiselite: Koordinaatit on ilmoittanut Kristian Lindroos.

Maastomerkintä: sitä ei taida olla

Pinta-ala: ei tarkoin tiedossa

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 5 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Varsinais-Suomen maakuntamuseolle on tallennettu maanmittausinsinööri Kristian Lindroosin lähettämä tiedonanto jatulintarhan sijaintipaikasta Bergholmenilla.

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Sokkelolatamus niemen kärjessä pienessä saarella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Skinnarvikin sotilasalueella Bergholmen-nimisessä saarella.

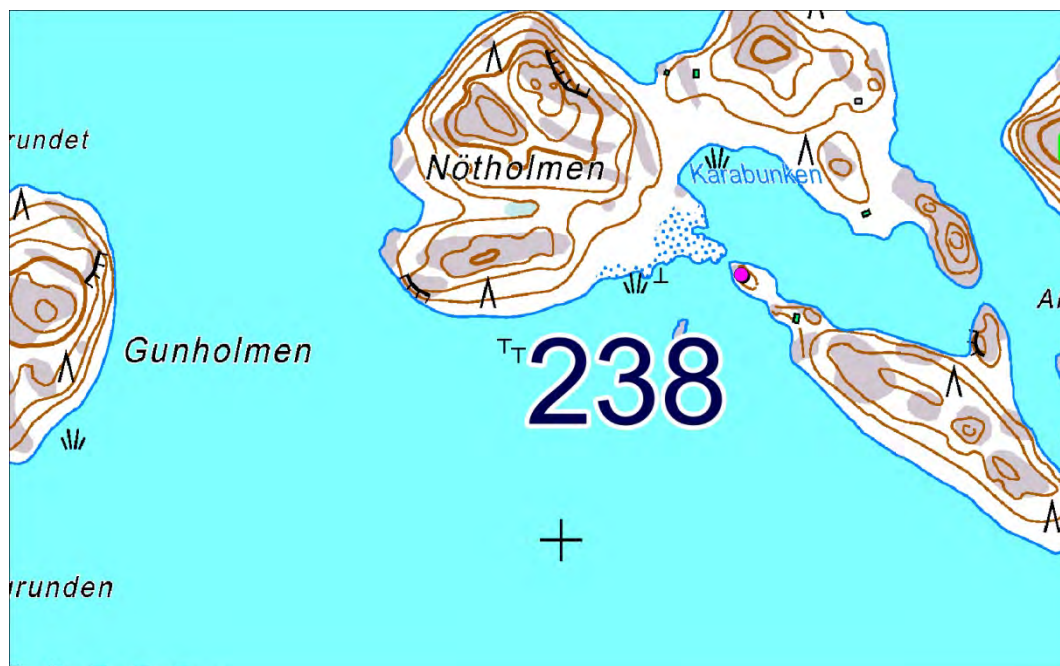
Kohteen kuvaus:

Tästä on tietona vain muinaisjäännöstyyppi ja sijaintipaikka, joka on yllä mainitussa ilmoituksessa.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

239 Björkbodan ruukki

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 1000015799 ja nimellä Björkbodan ruukki.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 95684.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: teollisuuskohteet

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

P = 6669478, i = 253470, z =

Koordinaattiselite: koordinaatit ovat Museoviraston rekisteriportaalista, jossa niillä on selitteenä, että ne on arvioitu peruskartalta.

Maastomerkitä: ainakin ruukin alueella toimivalle lukkomuseolle on viitoitus.

Pinta-ala: ei tarkoin tiedossa

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 5 km koilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Ei tiedossa. Ruukin toimintaan liittyvää aineistoa on varmaankin runsaasti arkistoituna olemassa, mutta tietääkseni tätä ei ole tarkasteltu muinaisjäänösinventoinneissa.

INVENTOINTI 2012

Aika: 8.5.2012

Havainnointiolosuhteet: hieman rajalliset

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Osittain melko tiheästi rakennettua aluetta, jolla on sijainnut vanha teollisuuslaitos pienen kosken rannalla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee hieman itään Kemiön keskustan ja Dragsfjärdin välisestä suorasta asfalttitiestä.

Kohteen kuvaus:

Björkbodan rautaruukin perustamisvuosi on 1732. Björkbodabäckenin joessa Björkbodan kosken rannalla on ollut vasarapaja, mutta siinä vesivoimaa ei oltu saatu tarpeeksi. Lisää vesivoimaa oli koitettu saada alempaa Sunnanåsta isommasta joesta, johon Björkbodabäcken laskee. Vuonna 1859 Björkbodaan oli valmistunut valssilaitos, mutta jo 1863 tehtailija oli joutunut konkurssiin. Myöhemmin on teollinen toiminta jatkunut Björkbodassa erilaisilla tuotteilla.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet: Internetissä on tästä kuvaus osoitteessa.

http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=886

240 Vänö, Brännskär

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet: jatulintarhat

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6644273, i = 230748, z = ei määritelty

Koordinaattiselite: Koordinaatit ovat vuoden 1995 raportista (siinä tasokoordinaatit 6637 90, 1567 00, ja ne on ilmoitettu hyvin likimääräisiksi).

Maastomerkintä: siitä ei ole tietoa

Pinta-ala: sitä ei ole määritetty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 29 ½ km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Tapani Tuovinen

inv. 1995 (s. 33)

Tapani Tuovinen

inv. 1997 (sivu 37)

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 5

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Labyrintti saarella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Merkitty sijaintikohta on Brännskärin saari.

Kohteen kuvaus:

Tästä olen saanut tietoja Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houtskari” arkistoidusta käsikirjoituksesta nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen). Siinä on sivulla 33: ”Vänö, Brännskär. Karttalehti 1033 08, hyvin likimääräiset koordinaatit x = 6637 90, y = 1567 90. Labyrintti saaren S-osassa, tarkemmin määrittelemättömässä paikassa.” (Lieneekö kyse samasta Vänön Brännskärin mahdollisesta kivilatomuksesta, josta on numeron 58 kohdalla maininta Turun yliopiston arkeologian arkistossa olevassa Harto Rothin ja Levi Fagerströmin 7-sivuisessa inventointiluettelossa. (Maininta kokonaisuudessaan: ”Vänö Brännskär, kivilatomo??inv. Kert. 1992”. Inventointikertomuksesta en samasta asiasta ole löytänyt mainintaa, vaikka sitaatissa onkin viittaus kertomukseen.)

Tapani Tuovinen on ilmoittanut vuoden 1997 inventointikertomuksessaan, sivulla 37, että ei ollut löytänyt Brännskäristä labyrinttiä. Hän on samalla maininnut kuulleensa sellaisen olemassaolosta Vänön kyläkokouksessa 15.8.1991. Hän on samalla sivulla maininnut, että Vänön Bergskärissä ja Örskärissä olisi Leif Lindgrenin Saaristomeren kansallispuiston vuoden 1974 inventoinnin mukaan labyrintit, mutta ettei ollut löytänyt niistä saarista kuitenkaan labyrintteja.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

241 Rosala, Bölen kylä 2

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: ei määritelty

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6646178, i = 247374, z = 4-6

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksesta (siinä tasokoordinaatit 6641 30, 1583 38).

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: sitä ei ole määritetty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

	irtolöytöjä	kolikoita, hirsiiä
Harto Roth & Levi Fagerström	inv. 1991 (n:o 8)	

INVENTOINTI 2012

Aika: 21.5.2012.

Havainnointiolosuhteet: niukat kasvillisuuden vuoksi. Tien reunoissa en havainnut mitään erityistä, eikä rinteessä ollut erityisiä maaleikkauksia.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Hirsiiä maakerroksissa.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Hitislandetin ja Rosalalandetin välisen Kyrksundetin salmen etelä- tai kaakkoisrannalla.

Kohteen kuvaus:

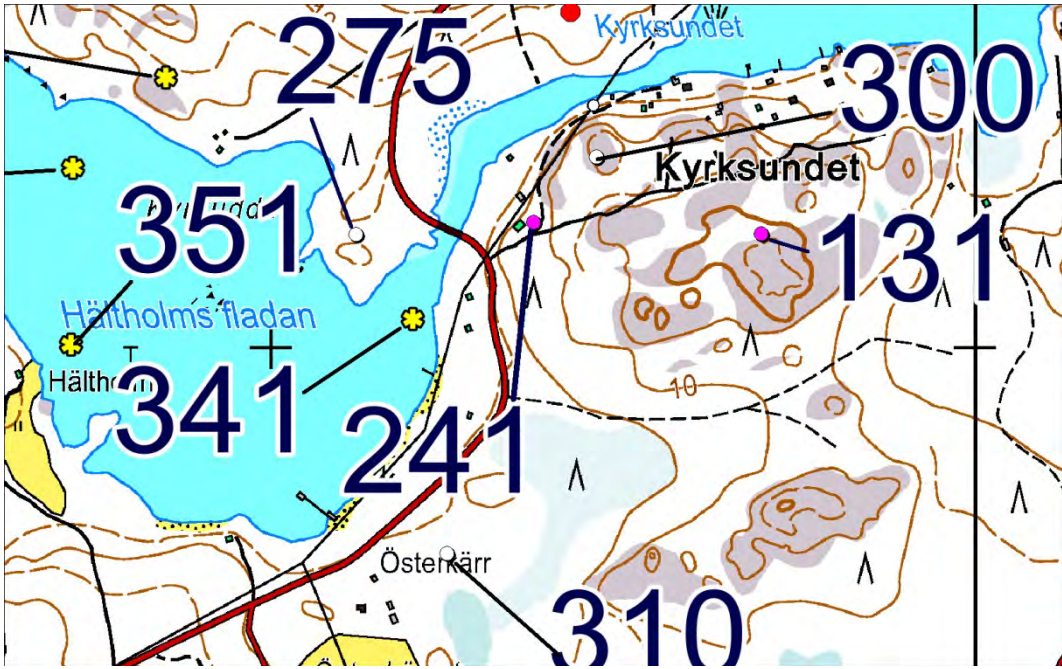
Tämän on löytänyt Ilkka Penttinen etsiessään metallinpaljastimen avulla kolikoita. Vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan hän oli löytänyt tien alta hirsiiä, jotka olivat halkaisijaltaan noin 40-50 cm paksuja. Myös tien läheisyydessä oli ollut hirsiiä. Paikalta oli vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan löytynyt arabialaisen hopearahan puolikas sekä kolikoita 1200- ja 1600-luvuilta. Maaperästä on sanottu, että se oli hiekan ja hiesun sekaista ja ”melkoisen noki- ja hiilipitoista”. Alueen on kerrottu olevan kuusi- ja mäntymetsää kasvava rinne. Kertomuksessa ei ole mainintaa löytöjen sijaintipaikasta. Vuoden 1991 inventoinnin inventointiluettelossa, joka on viimeistelty alkuvuodesta 1992, on maininta, että tien alta löydettyä hirsirakennelmaa olisi tutkittu keväällä 1992. Sen tutkimuksista tai niitten tuloksista ei ole sanottu samalla mitään tarkemmin.

Paikalla on nyt pihamaan laitaa ja metsäistä rinnettä, johon nousee tie. Inventoinnissa en havainnut maaleikkauksia, joissa maakerrosten ominaisuuksia olisi ollut mahdollista huomioida. Koekuoppia en tehnyt.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

242 Borgen

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet

Ajoitus: latomukset

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6642833, i = 238854, z = 1,5-15 m mpy ja noin 1 m mpa

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6637 20, 1575 20).

Maastomerkinä: sitä ei taida olla

Pinta-ala: ei määritelty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 27 km etelälounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Harto Roth & Levi Fagerström inv. 1991 (n:o 56)

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 5, 6

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Kahden saaren välisen kapeikon ylittävä kivivalli. Samoilla tienoilla myös kaksi kivistä merimerkkiä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Kivilatomus sijaitsee pienen Borgenin saaren ja sen viereisen saaren välillä.

Kohteen kuvaus:

Tästä olen nähnyt tietoja vain vuoden 1991 inventointikertomuksessa. Sen mukaan Borgenin kahden vierekkäisen saaren välillä olevan kapean salmen eteläpäässä oli havaittu saaret yhdistävä noin 1,5 metriä leveä kaareva kivirakenne, joka oli näyttänyt ”melko selvästi keinotekoiselta”. Borgenin korkeimmalla kohdalla on ilmoitettu olevan merimerkin ja toisen eteläisen rantakallion tasanteella 2-3 metriä rannasta. Saaren korkeimmalla kohdalla olevassa kummelissa oli ollut huippu, joka muistutti ylöspäin osoittavaa nuolen kärkeä. Kummeleista toinen, se joka on eteläisellä rantakalliolla, on vuoden 1991 tietojen mukaan korkeudeltaan noin 80 cm. Tämän kummelin halkaisijaksi on ilmoitettu noin yksi metri. Kummeliin on tehty joskus tulisija.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

243 Kummell Rån

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: muinaisjäännösryhmät: hautapaikat: hautaröykkiöt; kivirakenteet: rajamerkit
Ajoitus: moniperiodinen: pronssikautinen (hautaröykkiön osalta) ja historiallinen (rajamerkki, joka on tehty vähän ennen vuotta 1886.)

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty entuudestaan

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

P = 6660910, i = 246267, z = 42,5–45

Koordinaattiselite: Tasokoordinaatit on luettu röykkiön jäännöksen keskikohdalle GPS-laitteesta; korkeuskoordinaatti on luettu peruskarttalehdeltä. Samat taso- ja korkeuskoordinaatit sopivat myös rajamerkille.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ja rajamerkin ja siihen kuuluvien viisarikivien alat

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 7 km etelään.

KYLÄ JA TILA 2012

Rekisterikylä: Långnäs

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman inv. 1886 (s. 53 - 54) -

INVENTOINTI 2012

Aika: 9.5.2012

Havainnointiolosuhteet: hyvät

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 3, 4

Kuvat: DT2012:69:5-6; 3D-kuva :69:217

LYHYT KOHDEKuvaus

Osaksi hävitetyn kiviraunion pohja mäen harjalla olevan kookkaan rajamerkin vieressä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Röykkiön pohja ja rajamerkki sijaitsevat laajahkolla korkealla mäellä, jonka pohjoirinne jää Änholmenille vievän Änholmintien laajan mutkan eteläpuolelle. Molemmat muinaisjäännökset ovat melko tasaisella kallioisen mäen harjalla. Röykkiön viereltä rinne laskeutuu merelle päin, ja niiltä kohdin näkyy merelle. Tämän mäen harjalla on laajalti paljasta kalliota, jolla on matalia mäntyjä. Mäellä ei ole rakennuksia.

Kohteen kuvaus:

Menin tarkastamaan tätä kohdetta huomattuani, että vuodelta 1886 olevassa Volter Högmanin käsikirjoituksessa oli selvä viittaus hävitetystä hautarauniosta paikassa, jonka saattoi ajatella sijaitsevan tarkalleen siinä, mihin tämän kohteen esittelyssä olevat koordinaatit viittaavat (Ks. sitaatti Högmanin tekstistä jäljempänä.).

Mäellä on pitkänomainen hävitetyn hautaraunion jäännös ja siitä muutaman metrin päässä on kivistä ladottu iso rajamerkki. Hautarauniosta on jäljellä matalassa kalliopinnan notkelmassa oleva yleensä yhden kivikerroksen korkuinen, paikoin hajanainen kivirykelmä. Nyt röykkiön jäännöksen pohja-alan muoto on epämääräinen; sen pituus pohjois–etelä-suunnassa on 10,7 metriä ja leveys länsi–itä-suunnassa 5,5 metriä. Röykkiön paikalle jätetyt kivet ovat enimmäkseen pyöristyneitä, mutta osaksi myös särmikkäitä, ja niitten suurimmat läpimitat vaihtelevat suunnilleen rajoissa 7 cm – 40 cm. Röykkiön kohdalla jäljellä olevien kivien pinnoissa oli ohuesti jäkälää.

Rajamerkissä on kylmämuuratun kivireunuksen ympäröimä keskuskivi jonka ympärillä neljällä suunnalla on aina pystykivi. (Muualtakin tunnettu yleinen rajamerkin malli.) Rajamerkin lähetyvillä on sen yhteyteen kuuluvia viisarikiviä. Rajamerkin kehyksen pohjoislaidasta vain noin neljä metriä pohjoiseen on edellä selostetun röykkiön jäännöksen etelälaita. Rajapyykin kivireunuksen läpimitta N–S-suunnassa on 3,8 m; reunuksen leveys on 3,2 m ja korkeus noin 0,6 m:n vaiheilla.

Volter Högman on kirjoittanut selonteossaan nimeltä ”Formminnen upptecknade och delvis undersökta i Kimito och Hiitis skär sommaren 1886.” (alkuperäinen Museoviraston arkistossa) sivuilla 53 - 54: ”Söderlångvik. På bärget midtemot Änholm och Långholm / i Ljusbodona. / har funnits ett kummel störré än föregående, men har för några år tillbaka blifvit förvandladt till ett ståtligt råröse. Därförinnan hade det omgifvits vid randen af störré stenar, inom mindre; stenarna synas vara kantiga af häst och

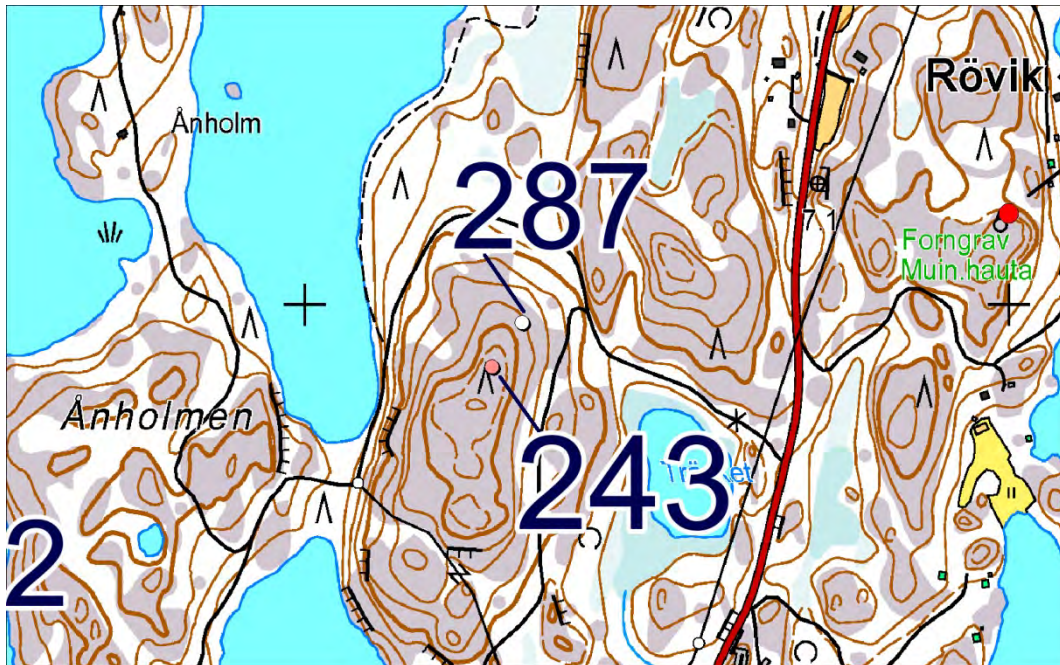
mskohufvudsstorlek. Vid dess förvandling till råröset torde därifrån ej hittats något, då ingen i trakten hade hört något.”

Varhaisin tähän viittaava tieto on vuoden 1787 kartassa (Maisemahistoriakartat Varsinais-Suomen maakuntamuseolla: Långnäs & Rövik 1787), johon on merkitty rajamerkin nimeksi ”Kummell Rån”. Kummell siinä tarkoittanee vanhan rajamerkin lähellä ollutta hautarauniota, josta nyt on jäljellä vain jonkin verran kiviä.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: -

Kirjallisuusviitteet: -

DT2012:69:5 Hautaraunion jäännös (243) Etualalla vasemmalla rajamerkki. Kuva etelästä.

244 Rosala Storholmen 7

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivilatamukset

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: tuhoutunut kokonaan

P = 6641733, i = 243666, z = ei määritelty

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksesta (tasokoordinaatit siinä 6636 54, 1580 09).

Maastomerkitä: sitä ei varmaankaan ole

Pinta-ala: ei ole määritelty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 27 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Harto Roth & Levi Fagerström

inv. 1991 (n:o 36)

Tapani Tuovinen

inv. 1997 (sivu 48)

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 8

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Hävinneen kompassiruusun ja jatulintarhan sijaintipaikka.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijainneet Storholmenin saaren eteläosassa.

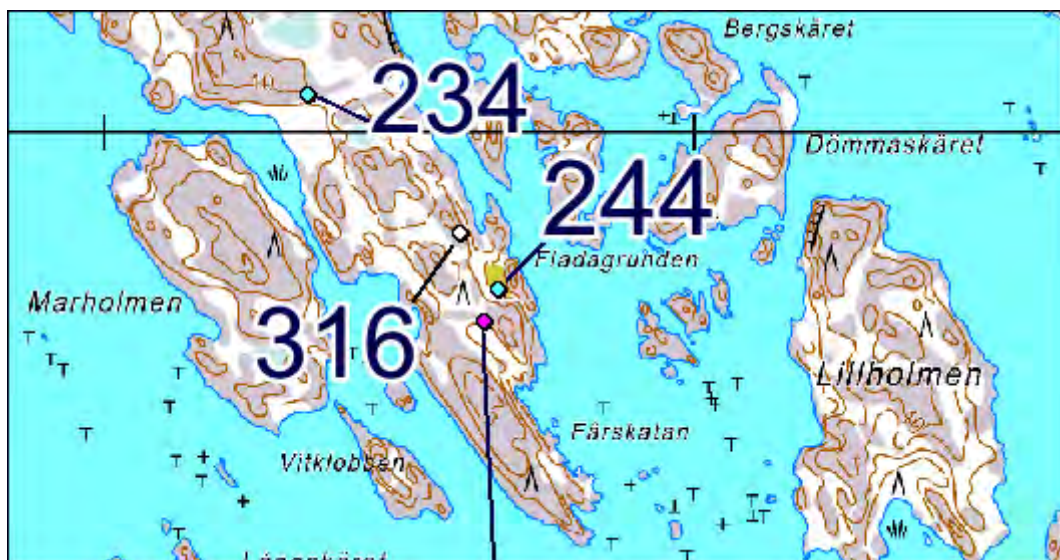
Kohteen kuvaus:

Vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan Storholmenin itäpuolisilla kallioilla, jotka laskeutuvat loivasti rantaa kohden, oli kerrottu olleen kompassiruusu ja jatulintarha. Seuraava huomautus mahdollisesti perustuu vuonna 1991 paikalla tehtyyn tarkastukseen: ”Nämä olivat kuitenkin jo niin pahoin rikkoutuneet, ettei varmoja päätelmiä enää niiden olemassaolosta voitu tehdä.” Tapani Tuovinen on maininnut vuoden 1997 inventointikertomuksessaan sivulla 48, että ei ollut löytänyt maastosta merkkejä näistä.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

245 Kuggbergen

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: röykkiöt

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: tuhoutunut kokonaan

P = 6645140, i = 246634, z =

Koordinaattiselite: koordinaatit osoittavat summittaisesti kohdalle, jossa sanotaan olleen röykkiön, eivätkä ne perustu tietoon ilmoitetun kohteen tarkasta sijaintipaikasta.

Maastomerkinä: ei merkintää

Pinta-ala: ei ole määritelty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 23 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Harto Roth & Levi Fagerström

inv. 1991 (n:o 71)

INVENTOINTI 2012

Aika: 21.5.2012

Havainnointiolosuhteet: hyvät

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Ilmoitettu hävitetyn röykkiön paikka.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Rosalalandetin itäpäässä.

Kohteen kuvaus:

Tästä olen nähnyt muistiinmerkitöjä vain vuoden 1991 inventointikertomuksessa. Sen mukaan perimätieto kertoo nykyisen kaatopaikan paikalla sijainneen suurehkon röykkiön. Lähistöllä oli havaittu vuonna 1991 myös kooltaan 4 X 6 metriä olevan rakennuksen pohja sijainnissa 6640 26, 1582 74. Sitä en löytänyt paikalla käydessäni. En etsiskellyt sitä kovin pitkään.

Luokitusehdotus: 3

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

246 Vänö, Storön

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kulkuväylät: laiturit

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6646052, i = 224430, z = ei määritelty

Koordinaattiselite: Koordinaatit vuoden 1995 raportin mukaan (tasokoordinaatit siinä 6639 10, 1560 55).

Maastomerkintä: siitä ei ole tietoa

Pinta-ala: sitä ei ole määritetty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 32 ½ km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Tapani Tuovinen inv. 1995 (s. 33)

Tapani Tuovinen inv. 1997 (sivu 35)

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 5

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Väitettyjen vanhojen rakenteitten sijaintipaikka pienen glo-järven rannalla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Storön-nimisessä saarella Dragsfjärdin länsiosassa.

Kohteen kuvaus:

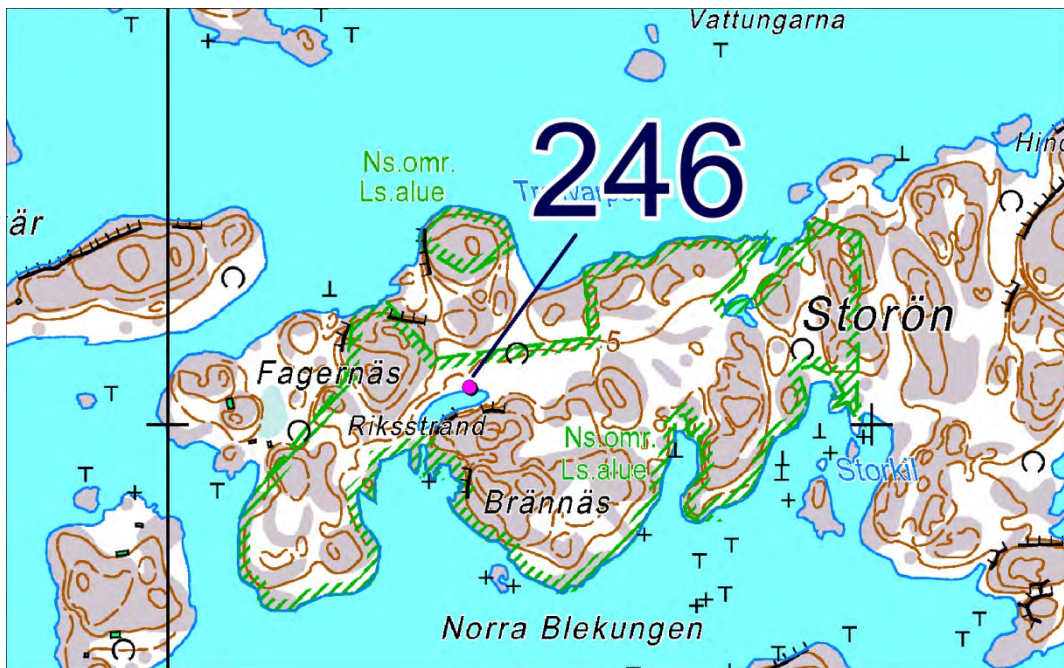
Tästä on maininta Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houtskari” arkistoidussa käsikirjoituksessa nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen). Siinä on sivulla 33: ”Vänö, Storön. Karttalehti 1033 08, erittäin likimääräiset koordinaatit x = 6639 10, y = 1560 55. Pieni glo-järvi, jonka ympärillä pitäisi olla sataman jäännökset, laitureita, rakennuksen pohjia.” Tapani Tuovinen on maininnut vuoden 1997

inventointikertomuksessaan sivulla 35 löytäneensä vain epämääräisen hiekkaisen maavallin glo-järven koillispuolelta. Vallin sijaintipaikka näkyy samalla sivulla olevassa karttaotteessa, ja siltä ilmenee myös, että Turun maakuntamuseolle 22.5.1985 tulleen ilmoituksen mukaan Storön länsiosassa glo-järven lähellä piti olla rakennuksen jäännös. Laitureista ja sataman jäännöksistä tai useammista rakennusten pohjista ei ole mainittu sillä kertaa.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Vänön Storön saarella olisi vuotta 1991 koskevan inventointiluettelon mukaan asuinpaikka: ”Vänö, Storö, 1600-1700 asuinpaikka ja rakennusten pohjat. Inv. kert. 1992.” Enempää ei siitä ole sanottu inventointiluettelon kohteen 58 esittelyssä, ja inventointikertomuksesta en siitä ole löytänyt mainintaa, vaikka sitaatissa onkin viittaus kertomukseen.

Kirjallisuusviitteet:

247 Söderlångvik Bötesberget

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: muinaisjäännösryhmät: røykkiöt; puolustusvarustukset: sotilasarakennelmat

Ajoitus: moniperiodinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

P = 6664855, i = 245465, z = 60-61

Koordinaattiselite: koordinaatit luettu kartalta.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: muutamia kymmeniä neliömetrejä

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 4 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Ei tunneta. Kirjallisuudessa on tähän liittyviä lennättimen paikkaa koskevia tietoja.

INVENTOINTI 2012

Aika: 11.5.2012

Havainnointiolosuhteet: hyvät

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2, 3

Kuvat: DT2012:69:16-22

LYHYT KOHDEKuvaus

Korkea kallio, jolla on optisen lennättimen sijaintipaikka ja mahdollinen hautaraunion jäännös.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Långvikenin ja Hammarsboda träskin välisellä metsäalueella.

Kohteen kuvaus:

Optisen lennättimen paikka on perimätiedon tuntema. Menin etsimään sitä alla mainitusta Svante Dahlströmin teoksesta saamiene tietojen perusteella. Tämä lennätinasema näyttää kuuluneen Krimin sodan aikana Kemiön kirkonkylästä etelään päin johdettuun lennätinlinjan sivuhaaraan, joka on ulottunut ainakin Hiittisten Rosalaan asti.

Bötesbergetin laella olevan kolmiomittauspisteen lähellä on runsaasti tiilen kappaleita ja ikkunalasin siruja merkinä siinä olleesta lennätinmiehistön majasta. Kalliolle on kiinnitetty haruksia näköjään kolmiomittauksien varten. Niistä harusten kiinnityspaikoista noin 20 metrin päässä kaakkoon on kalliossa ainakin kolme läpimitaltaan noin 40 mm olevaa poranreikää, jotka lienevät lennätinmaston harusten kiinnittämistä varten porattuja. Paikalla ottamistani valokuvista näkyy, kuinka kolme kallionharjan kaakkoispäässä olevaa poranreikää sijoittuvat toisiinsa nähden. Yksi poranrei'istä on lähes pystysuoralla kallionpinnalla. Poranreiät eivät ole aivan säännöllisen pyöreitä, vaan niissä on hieman kolmiomaista muotoa. (Kalliota lekalla ja käsin pideltävällä poralla porattaessa poran pitelijän kuuluu hieman kiertää poraa aina kun se iskun jälkeen ponnahtaa vähän ylöspäin, ja jos kiertoliike siinä ei ole riittävän säännöllistä, poranreikäkään ei tule aivan pyöreä.)

Nimi Bötesberget voinee johtua mäelle rakennetusta vartiotuliroviosta, kuten böte-nimistä on yleensä selitetty. Bötesbergetin laella en huomannut mitään merkkejä tulen haurastuttamasta kalliossa. Selvää kivistä koottua vartiorovion alustaa en erottanut. Yhdessä kallion syvennyksessä kuitenkin näkyi harva kivikko, joka saattaisi koostua siihen siirretyistä kivistä. Se kivikko on selostettu alla tunnuksella B.

Mäellä on mahdollisesti näkyvissä lennätinmiehistön vahtikopin kivijalkaa. Se ei ehkä muodosta ehjää suorakaidetta. Se onkin ehkä ollut sellaisella kohdalla, missä osittain kalliolla olleen alimman hirsikerran alle on kai tarvittu korokekiviä vain sellaiseen kohtaan, missä kallion pinta on ympäristöönsä alempana.

Mäen laella on kaksi kivirøykkiötä. Niistä toinen on pohjois–etelä-suunnassa 9,2–10,5 metrin pituinen ja 5,7 metrin levyinen ja 0,4 metrin korkeinen. Se saattaa olla osaksi hävitetyn hautaraunion jäännös. Sen vieressä on kalliossa olevassa notkokohdassa 7,0 metriä pitkä ja 3,1 metriä leveä kivikko, jolla on paksuutta ehkä noin 0,3 metriä, senkin pituussuunta on pohjoinen–etelä. Seuraavassa pitempää kivikkoa selostetaan tunnuksella A ja lyhempää tunnuksella B.

A:n pohja-ala on pisanan muotoinen niin, että leveämpi pää on kohti pohjoista ja sijoittuu vasten matalan kallionkohouman pystysivua. A on mäen harjalla olevalla tasaisella kalliopinnalla. Kivikerroksia A:ssa on enimmillään ainakin kaksi päällekkäistä, ja voi olla paikoin kolmekin. A:ssa näytti olevan

yleensä pyöristyneitä kiviä, ja niitten läpimitat vaihtelevat rajoissa 0,1 – 0,4 metriä. Joissakin näistä kivissä näkyi suuriakin jäkälärenkaita. A:ssa on keskellä laaja purkamisjälki.

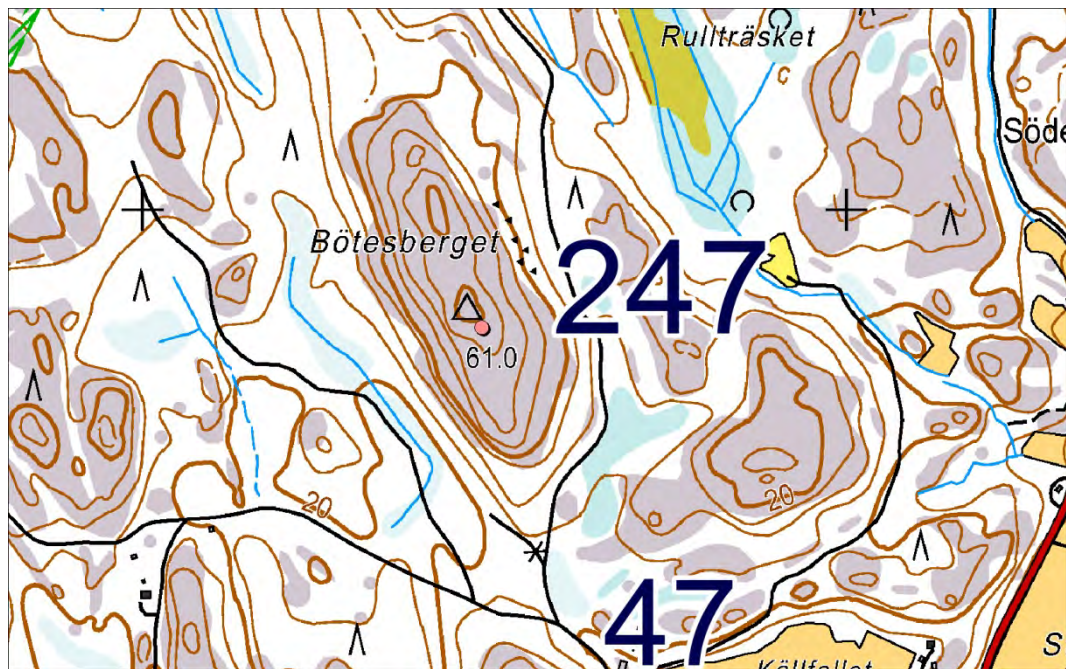
B:ssä kivikkoa on harvemmassa kuin A:ssa, vaikka paikoin B:ssä on kohtia, joissa kivikerroksia näkyy päällekkäin ainakin kolme. Tämä toinen kivikko on pohja-alaltaan epämääräinen ja yläpinnaltaan epätasainen. Kivet B:ssä ovat pyöristyneitä, ja vain harvat niistä ovat alle 15 cm:n läpimittaisia, ja se seikka johdattaa ajattelemaan, että ne olisi viskely siihen suurimpia lohkaraita valikoiden, tarkoituksella saada kallionsyvennykseen nopeasti sitä täyttävää kivikkoa. Myös B:n kivissä on paikoin isojakin jäkälärenkaita.

Luokitus ehdotus: 2

Lisäyksiä: Svante Dahlströmin teoksessa ”Ur Runsalas hävder” (Åbo 1942) on sivun 206 alaviitteessä seuraavasti: ”En optisk telegrafstation fanns på Bötesberget i Dragsfjärd, ej långt från Söderlångvik. Utsikten från berget, ett av de högsta i trakten, är mycket vidsträckt. Telegrafstugan, byggd av stock med en golvareal av c. 5 X 3 m, fanns kvar ännu i slutet av 1880-talet, möjligen t. o. m. något senare. Man såg i stugan sängställ, vilket visar att personalen bott där. Invid stugan stod en hög signalmast; någon rå syntes ej. På berget nedanför lågo svarta, olika formade kulor av kanske 1 m:s diameter; de bestodo av en ställning av rotting, vidjor eller träspjälor, beklädd med något slags asfalterat tyg. Merendels voro de söndriga efter att ha legat där så länge, På platsen omtalades signalering till ett berg i Hitis socken. Meddelande av kamreraren Anna Bäckström, Åbo.”

Tiedonannossa mainitut kehikon varaan kankaasta pingoitettuja signaalipalloja esiintyvät useissakin Krimin sodan aikana Suomeen rakennettuja optisia lennättimiä koskevissa aikalaisten tiedonannoissa. Yllä oleva kuvaus niistä on yksi kaikkein seikkaperäisimmistä. Näistä viestityslaitteista on lisäksi säilynyt ainakin kaksi aikalaisen tekemää piirrosta, joista toinen esittää lähellä Viaporin ollutta lennätintä ja toinen Kokkolan seudulla toiminnutta. Toisenlainen optinen lennätin, joka antoi merkkejä suurilla vaakasuoria levyjä kääntämällä, kuuluu Suomessa Ruotsin vallan ajan loppuvuosiin.

Kirjallisuusviitteet:

DT2012:69:21 Söderlångvik Bötesberget (247). Kuvan keskiosassa ja oikealla näkyy röykkiö A ja vasemmassa laidassa röykkiö B. Kuva luoteesta.

248 Skogsgårdarna 2

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: muinaisjäännösryhmät: kivirakenteet: latomukset; asuinpaikat

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty entuudestaan

Lukumäärä: 6

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6644437, i = 244764, z = ei määritelty

Koordinaattiselite: Koordinaatit perustuvat vain siihen, että vuoden 1991 inventointikertomuksessa tämän kohteen on ilmoitettu olevan Bölen kylässä Skogsgårdarna-nimisessä maastonkohdassa osaksi pellolla ja osaksi pellon lähetyvillä. Inventointikertomukseen mahdollisesti kuuluneita karttoja ei ollut saatavilla, ja inventointikertomuksessa nimen Skogsgårdarna yhteyteen merkityt peruskoordinaatit osoittavat mereen.

Korkeustieto ei ratkaise mitään, sillä sekin on ristiriidassa löytöpaikan sanallisen kuvauksen kanssa.

Vuonna 1992 Titta Heikkinen ja Jari Näränen ovat koettaneet etsiä esille nimen Skogsgårdarna yhteyteen liitettyjä löytöpaikkoja. He eivät mainitse, löysivätkö, vai eivätkö löytäneet, mutta niitä etsiessään he ovat ilmoittaneet löytäneensä rakkakuopan (122 Skogsgårdarna 1). Kuoppa on sijainnissa p = 6644447, i = 244890, z = n. 20 m, joten sieltä he ainakin ovat etsineet.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tarkoin tiedossa

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 24 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Harto Roth & Levi Fagerström inv. 1991 (n:o 52)

Titta Heikkinen & Jari Näränen inv. 1992 (n:o 20)

INVENTOINTI 2012

Aika: 25.5.2012

Havainnointiolosuhteet: kasvillisuus rajoitti paikoin tarkasteluja

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAAUS

Maastonkohta, josta on ilmoitettu havaitun erilaisia löytöjä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Rosalalandetin länsiosassa.

Kohteen kuvaus:

Tähän liittyviä löytöjä on havaittu laajalta alueelta. Tietoja yksittäisten havaittujen rakenteitten ja löytöpaikkojen sijainneista ei ole, jos ei ainoita ilmoitettuja ja selvästi virheellisiä koordinaatteja katsota sellaiseksi. Vuoden 1991 inventointikertomuksessa on seuraava sanallinen kuvaus:

”Asuinpaikka

Pellosta ja sen kummaltakin puolelta on löytynyt useita esihistoriaan viittaavia löytöjä.

- 1) pellosta löydetty verkonpainokivi (vaikea ajoittaa, huom! korkeus)
- 2) pellon läntiseltä laidalta ja länsipuolelta on löydetty palanutta savea ja hiiltä. Pellon ulkopuolella on kivetty tienpätkä.
- 3) pellon itäpuolella kallion rinteellä on röykkiö, jonka halkaisija on n. 4 metriä ja korkeus n. 80 cm.
- 4) pellosta noin 200 metriä pohjois-koilliseen löytyy kummeli ja ryssänuuni.”

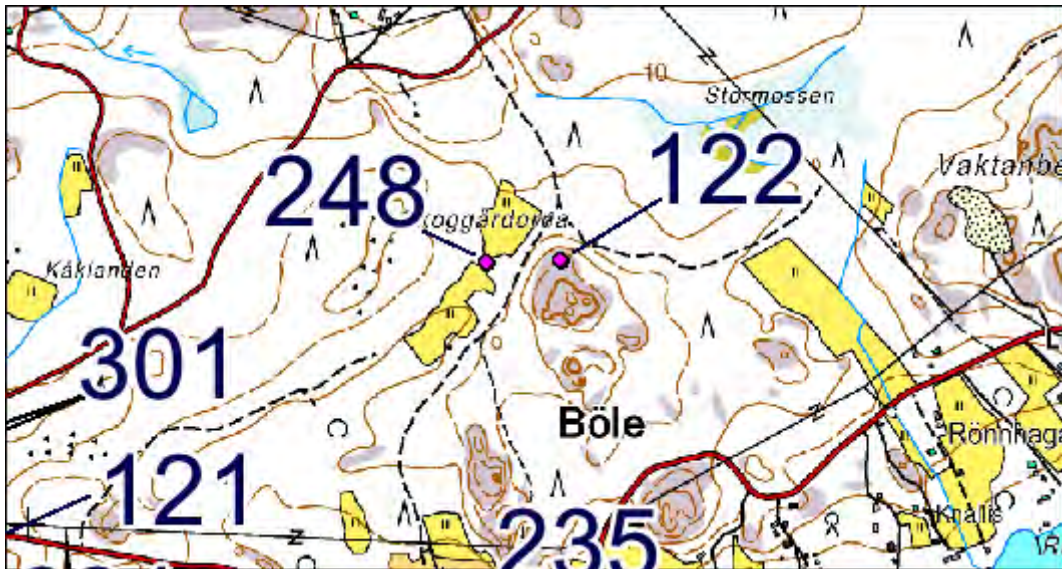
Mitään kivettyä tienpätkää, röykkiötä, kummelia tai ryssänuunia en löytänyt Skogsgårdornan maastosta.

Löysin yhden ryssänuunia muistuttavan kivikon, mutta arvelin sillä tuetun joskus sähköpaalua kalliolle. Sen vieressä oli nyt sähköpaalu.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Vuoden 1991 inventointiluettelon (n:o 50) mukaan alueelle oli tehty kesällä 1991 kaksi kooeojaa. Niihin mahdollisesti liittyvät valokuvat tai muistitiedot, mikäli niitä löytyy, voinevat ehkä tulevaisuudessa helpottaa tämän sijainnin paikantamisessa.

Kirjallisuusviitteet:

249 Stora-Ängesö

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: muinaisjäännösryhmät: kivirakenteet:latomukset; rökkiöt: kummelit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 3

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6654002, i = 248637, z = 8-10

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6649 20, 2416 26).

Maastomerkitä: siitä ei ole tietoa

Pinta-ala: sitä ei ole määritetty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 14 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Harto Roth & Levi Fagerström inv. 1991 (n:o 64)

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Kolme kivirakennetta kalliolla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat Stora Ängesön pohjoisosassa.

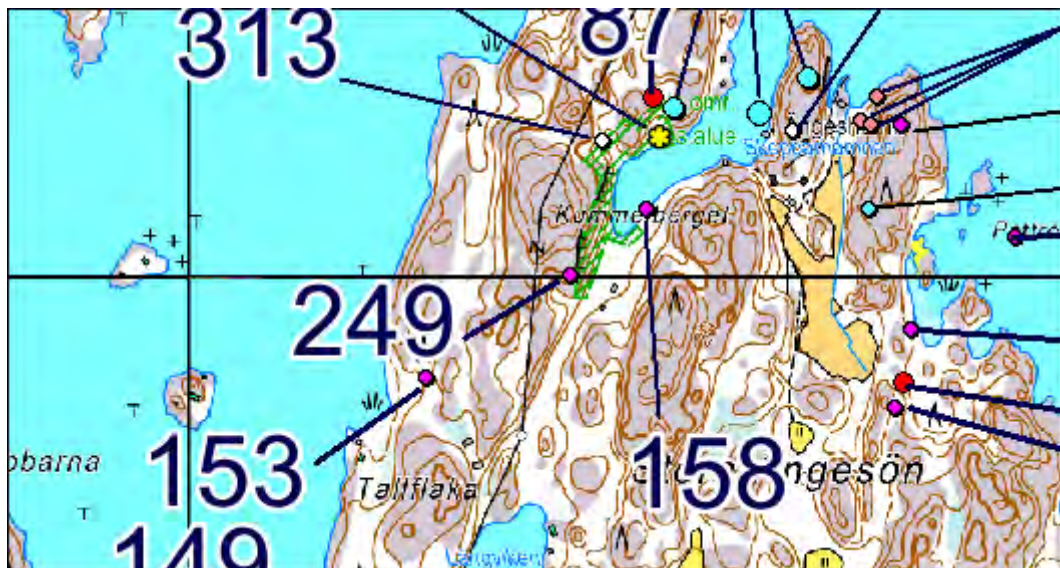
Kohteen kuvaus:

Tätä koskevia tietoja olen löytänyt vain vuoden 1991 inventointikertomuksesta. Niiden mukaan länsirinteellä kitukasvuisessa sekametsässä oli havaittu kummeli ja kaksi kivilatomusta. Kummelin halkaisijaksi on ilmoitettu noin yksi metri ja korkeudeksi 80 senttimetriä. Kummankin latomuksen korkeudeksi on sanottu 50 cm, ja niistä toisen on ilmoitettu olevan 1 X 1,2 metriä ja toisen 1 X 1,5 metriä. Näitten kivirakenteitten keskinäisiä etäisyyksiä toisistaan ei ole ilmoitettu.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

250 Bötesberget Nordanå

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: puolustusvarustukset: sotilasrakennelmat

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

P = 6673682, i = 251028, z = 72

Koordinaattiselite: Koordinaatit luettu kartalta. Ne osoittavat optisen lennättimen sijaintipaikkaa.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ehkä muutamia kymmeniä neliömetrejä

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 6 km koilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Ei tiedossa. Kirjallisuudessa on mainintoja, että Dragsfjärdin Nordanåssa olisi ollut optinen lennätin.

INVENTOINTI 2012

Aika: 20.5.2012

Havainnointiolosuhteet: rajoitetut, sillä kallion pinta oli osaksi kasvillisuuden peitossa

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

Kuvat: DT2012:69:64-70

LYHYT KOHDEKUVAUS

Optisen lennättimen sijaintipaikka kallion laella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Nordanån kylässä mäellä, jossa on kolmiomittauspiste. Kartalla tämän mäen nimi on Bötesberget. Samaa nimeä on käytetty myös viereisellä mäellä olevan arkeologisen kohteen nimenä.

Kohteen kuvaus:

Etsin tätä Svante Dahlströmin teoksesta saamani tiedon perusteella.

Mäellä olevasta kolmiomittauspultista 12,3 metriä itään on alue, jolla on näkyvässä runsaasti tiilen kappaleita. Katson jo yksin niitten todistavan, että Nordanån optinen lennätin on ollut siinä kohdassa.

Paikka on sen verran syrjäinen ja mäki vaikeapääsyinen, että sille voidaan tuskin ajatella muuta lämmitettävää rakennusta rakennetun kuin optisen lennättimen vahtimajaa. Yritin etsiä kalliosta myös porattuja reikiä, jotka olisivat antaneet viitettä optisen lennättimen maston sijoittamispaikasta, mutta niitä en löytänyt. Ikkunalasin siruja, jotka ovat tavallisia löytöjä optisten lennättimien sijaintipaikoilla, en tästä löytänyt yhtään.

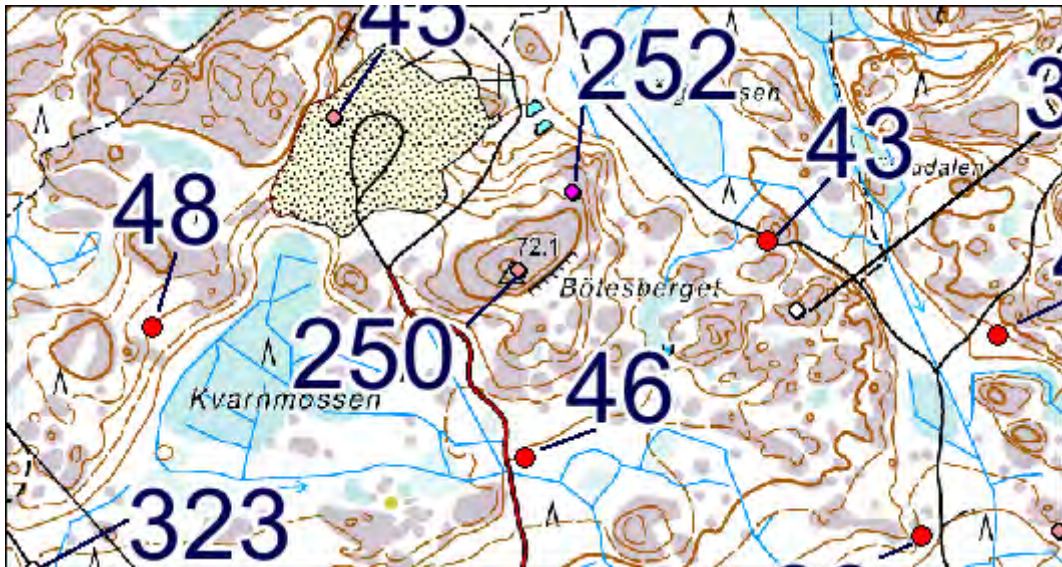
Tiilen sirujen esiintymisalueen vieressä, siitä vain metrin verran itään näytti olevan L-kirjaimen muotoinen kivimuodostelma. Siinä oli noin 3,9 metriä pitkä itä-länsi-suuntainen jakso, jonka itäpää liittyi samantapaiseen 2,8 metriä pitkään pohjois-etelä-suuntaiseen kiviriviin. Arvelin sen voivan olla vahtikopin kivijalka tai sellaisen osa.

Tarkastelin mäkeä myös sen mahdollisuuden varalta, että sillä voisi olla merkkejä vartiotulirovioitten paikoista. Siinä tarkastelussa kiinnitin huomiotani loivasti kuperaan kallionkohtaan, jossa kalliosta oli säröillyt irti latteita siruja. Niitten kohdalla oli myös hiiltä. Tämä kallionkohta oli noin 4 metriä kolmiomittauspultista pohjoiseen.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

DT2012:69:66 Bötesberget Nordanå (250). Tiilen murenia kallion laella lennätinmiehistön majan paikalla.

251 Rosala, Ryssberget 2

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: puolustusvarustukset: sotilasrakennelmat

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

P = 6643568, i = 243706, z = 17,5

Koordinaattiselite: koordinaatit luettu peruskartalta.

Maastomerkinä: täällä mäellä on meren uhrien muistomerkki aivan lähellä optisen lennättimen paikkaa

Pinta-ala: muutamia kymmeniä neliömetrejä

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 25 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Harto Roth & Levi Fagerström

inv. 1991 (n:o 46)

INVENTOINTI 2012

Aika: 22.5.2012

Havainnointiolosuhteet: hyvät

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Kuvat: DT2012:79-82

LYHYT KOHDEKUVAUS

Optisen lennättimen sijaintipaikka mäellä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Rosalalandetin länsipäässä mäellä, jolla on myös meren uhrien muistomerkki. Mäellä kallion pinta on loivasti kumpuileva. Mäen päällä kasvaa harvaa männikköä.

Kohteen kuvaus:

Mäeltä on erotettu yhteisalue, jonka nimi on ”Plats för marinens optiska tel.”. Sillä tai sen tuntumassa on kallion pohjoisreunassa poranreikiä, joitten arvelen olevan lennätinmaston harusten kiinnittämistä varten. Aivan kalliojyrkänteen reunalla on yhdessä kohtaa kaksi poranreikää aivan vierekkäin noin 10 cm:n päässä toisistaan. Toinen rei'istä on halkaisijaltaan noin 30 mm, toinen noin 40 mm. Niistä noin 11,7 metriä itään on kolmas poranreikä, jonka sisällä oli rautatapin tynkä. Sen rei'an halkaisija on noin 30 mm.

Keskempänä mäellä pilkisti sammalen alta kivillä ja laastilla tai sementillä tehtyä muurausta. Näytti, että sen keskellä oli ollut maston tyvi, jonka tila näkyi muurauksessa lieriön muotoisena noin 35 cm:n läpimittaisena onkalona. Tämä muurattu kohta oli noin 7,1 metrin etäisyydellä edellä mainituista vierekkäin olevista poranrei'istä ja noin 7,5 metrin päässä kolmannesta mainitusta poranrei'istä. Siinä onkalossa on ehkä voinut olla kiinni joko lennättimen masto tai ehkä kartoittamisessa käytetty masto.

Kaksi vuoden 1991 inventoinnista tehtyä raporttia kertovat, että Ryssbergetin mäkeä oli tutkittu metallinpaljastimella. Siten tutkittaessa oli löytynyt jonkinlainen kuoppa, jossa oli ollut vanhoja rikki menneitä esineitä, mm. arina. Siinä kuopassa olleita esineitä ei oltu otettu talteen. Samassa yhteydessä oli löytynyt hopeinen ortodoksinen kaularisti. Se on ollut vuoden 1991 inventointiluettelon mukaan Paula Wilsonin hallussa.

Ryssbergetin laella on myös hieman rikkinäinen kivikompassi. Sitä ei ainakaan ulkoisten ominaisuuksien puolesta voi pitää erityisen vanhana. Kompassin pohjoisnuolen päähän on ladottu kivistä nuolen väkäset. Kallion itälaidalla näkyi yksi poranreikä, jonka halkaisija on noin 30 mm.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Perimätiedon mukaan Rosalan itäosassa olisi toiminut venäläisten lennätin myöhemminkin kuin Krimin sodan aikoina. Turkin sodan aikana on muuallakin Suomessa kerrottu optisia lennätinasemia jälleen käytetyn. Esim. Uusi Suometar, lisälehti 1.6.1878: ”**Näkö-telegrafeja** rakennetaan sotatarkoituksia varten pitkin rannikkoa Uudestakaupungista Haminaan asti 78 kappaletta.”

Kirjallisuusviitteet:

DT2012:69:79 Rosala Ryssberget (251). Sementillä tai laastilla vahvistettu maston tyven tai muun sellaisen kiinnityskohta optisen lennättimen paikalla.

252 Bötesberget 2

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

Mahdollinen muinaisjäännös: kivirakenteet latomukset

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: koskematon

P = 6673817, i = 251123, z =

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit löytäjän tai löytäjien muistinvaraisen ilmoituksen mukaan, ne eivät ole tarkat.

Maastomerkinä: ei ole

Pinta-ala: muutamia neliömetrejä

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 6 ½ km pohjoiskoilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Ei tunneta

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Rakennetuksi arveltua kivivallia.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Metsäalueella samalla mäellä, jolla on Bötesbergetin kolmiomittauspiste ja optisen lennättimen paikka.

Kohteen kuvaus:

Käytyäni Bötesbergetin optisen lennättimen paikalla kuulin Maritta Lehvosen, että saman mäen itärinteellä olisi aidan tai muurin tapainen kivimuodostelma. Kun en ollut kuullut sen sijaintipaikasta ennen käyntiäni Bötesbergetillä, en tiennyt mäellä käydessäni tarkastella erityisesti sen länsirintettä. Kivikko on Maritta Lehvosen lähettämän karttalinikin mukaan suunnilleen sijainnissa: 6673817, 251123. Hänen mukaansa se oli mäen ylärinteessä kuin siinä olevan luontaisen kumpareen jatkona.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

253 Stubbnäs, Lyssklinten

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: röykkiöt: kummelit

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: siitä ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6645665, i = 248319, z = 7-8

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6640 86, 2416 32).

Maastomerkinä: sitä ei taida olla

Pinta-ala: ei määritelty

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Harto Roth & Levi Fagerström inv. 1991 (n:o 14)

INVENTOINTI 2012

Aika: 24.5.2012

Havainnointiolosuhteet: hieman heikot. Alla mainittavan tien reunat olivat tiheikköisiä ja niistä ylärinteeseen oli metsää, jossa ei ollut kovin pitkälle näkyvyyttä.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Kummeliksi katsottu pahoin vaurioitunut rakenne sekametsää kasvavalla rinteellä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Rosalalandetin itäpäässä meren rannalla. Tälle ilmoitetut koordinaatit viittaavat tien varteen.

Kohteen kuvaus:

Tämän on vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettu sijainneen Lyssklintenin itärinteellä. Saman vuoden inventointiluettelossa sijainnin on sanottu olevan noin 100 m Lyssklinteniltä itään. Metsäkoneen oli vuonna 1991 havaittu vaurioittaneen tätä. Rakenteen korkeudeksi on ilmoitettu n. 70 cm ja halkaisijaksi metri. Inventoidessani koetin etsiä tätä, mutta en löytänyt.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

254 Forsängen

Ei ollut vielä tätä kirjoitettaessa muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: varhaismetallikautinen

Rauhoitusluokka: ei tiedossa

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: koskematon

P = 6672917, i = 254799, z = 18 ±1

Koordinaattiselite: Koordinaatit keskikoordinaatteja ja ne ovat inventointikertomuksesta nimeltä ”Kemiönsaari Nordanå-Lövböle tuulivoimapuiston muinaisjäännösinventointi 2012”. Ne osoittavat koekuoppaa, josta on löydetty keramiikkaa.

Maastomerkintä: siitä ei ole tietoa

Pinta-ala: Aluetta koskeva rajaus on merkitty Jussilan ja Sepänmaan inventointikertomukseen sivulle 24.

Se lienee alustavaksi tarkotettu, koska edellisellä sivulla on merkintä: ”Alueen laajuus voidaan selvittää vain koekaivauksin. Nyt esitetty laajuus on arvio topografian perusteella.”

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 8 km koilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Timo Jussila & Timo Sepänmaa

inv. 2012 (n:o 420)

keramiikkaa (mahdollinen löytönumero ei ole vielä kirjoitettaessa tiedossa)

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana. Tiesin, että tuulivoimapuistolle suunniteltua aluetta parhaillaan inventoitiin tai oli vasta inventoitu.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Varhaismetallikautinen asuinpaikka vainoitten ympäröimässä viljelemättömässä niemekkeessä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Rosendalbäckenin puron varrella olevien peltovainoitten koillispuolella.

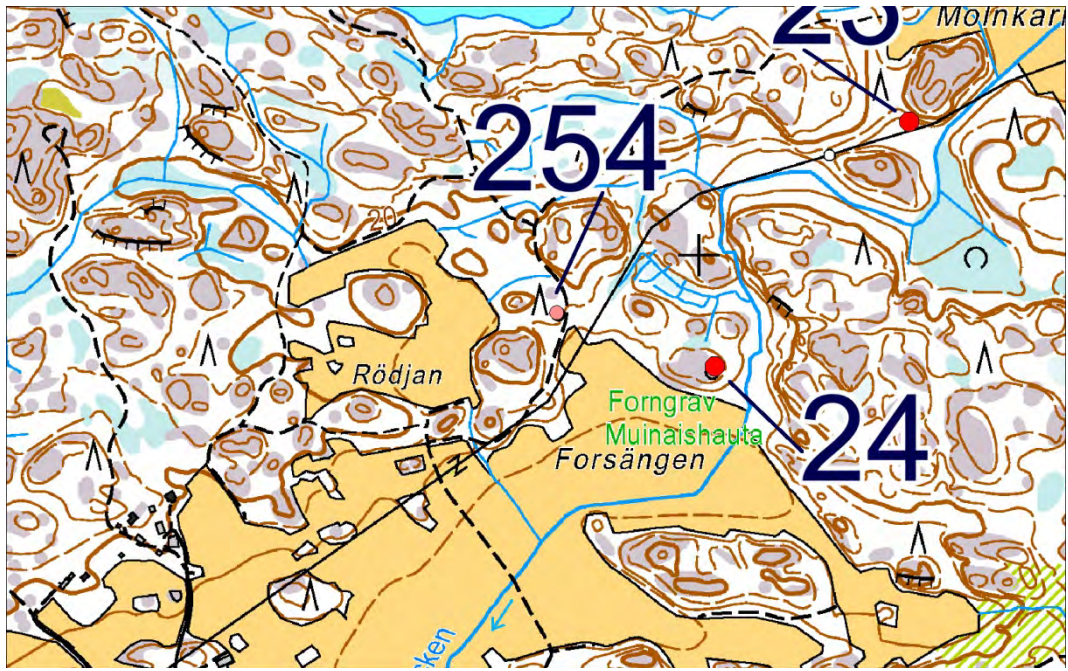
Kohteen kuvaus:

Tämä on löytynyt tuulivoimapuistosuunnitelmaan liittyvässä inventoinnissa. Löytökohta on Jussilan ja Sepänmaan mukaan kaakkoon laskeutuvalla moreenirinteellä. Sieltä oli löytynyt keramiikkaa yhdestä koekuopasta, joka oli tehty 3 metriä luoteeseen kevytrakenteisesta metsäautotiestä. Koekuoppia oli tehty kaikkiaan seitsemän noin 100 X 100 metrin alueelle. Merkintä ”6672910 254787 KUOPPA 2M SYV 60CM” tarkoittanee, että maanpinnassa oli havaittu kertomukseen liitettyssä valokuvassa näkyvä suusta noin kahden metrin laajuinen ja 50 cm:n syvyinen kuoppa kohdassa 6672910, 254787. Alueella oli ollut avohakattua metsää.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

255 Fagerdalen

Ei ole vielä tätä kirjoitettaessa muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

P = 6673249, i = 251936, z = 33 ±1

Koordinaattiselite: Koordinaatit keskikoordinaatteja ja ne ovat inventointikertomuksesta nimeltä ”Kemiönsaari Nordanå-Lövböle tuulivoimapuiston muinaisjäännösinventointi 2012”.

Maastomerkintä: siitä ei ole tietoa

Pinta-ala: Aluetta koskeva rajaus on merkitty Jussilan ja Sepänmaan inventointikertomukseen sivulle 26.

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 6 km koilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Timo Jussila & Timo Sepänmaa

inv. 2012 (n:o 421)

asuinpaikkalöytöjä (niitten mahdollinen luettelonumero ei ole vielä tätä kirjoitettaessa tiedossa

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana. Tiesin, että tuulivoimapuistolle suunniteltua aluetta parhaillaan inventoitiin tai oli vasta inventoitu.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kivikautinen asuinpaikka metsässä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee laajalla metsäalueella Dragsfjärdin pohjoisosassa. Löydöt ovat etelään ja etelälounaaseen laskeutuvasta hiekkapohjaisesta rinteestä. Jussilan ja Sepänmaan mukaan alue rajoittuu lännessä alavaan kosteapohjaiseen maastoon, pohjoisessa, koillisessa ja idässä kallioharjanteisiin ja etelässä puroon tai ojaan.

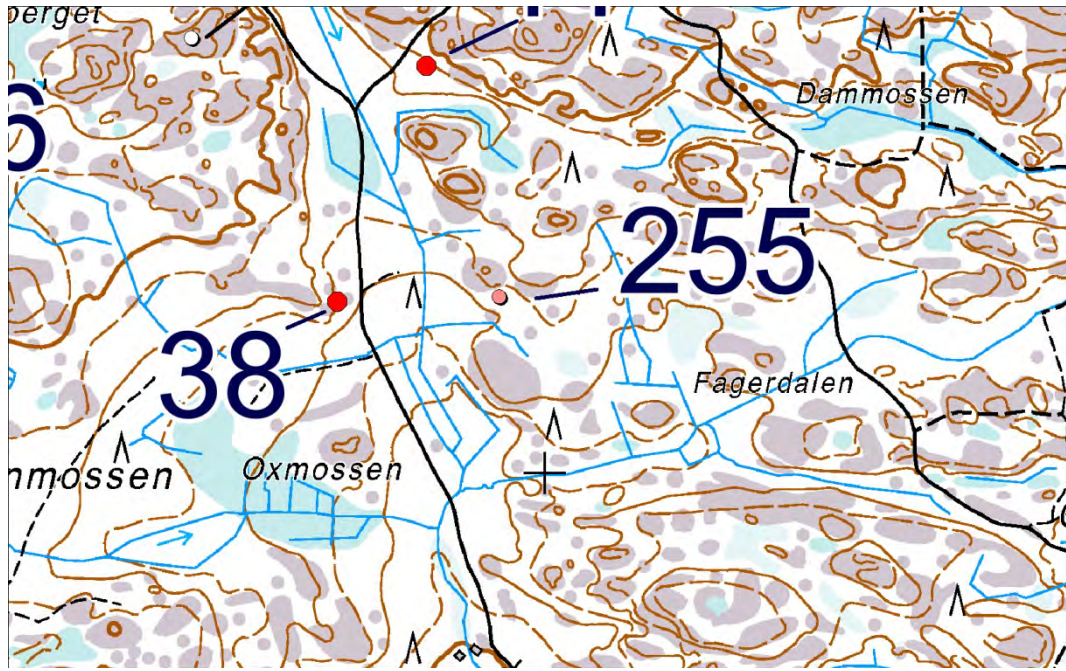
Kohteen kuvaus:

Tämä on löytynyt tuulivoimapuistosuunnitelmaan liittyvässä inventoinnissa vuonna 2012. Jussila ja Sepänmaa olivat tehneet alueelle seitsemän koekuoppaa, joista kolmesta oli tullut kivikautisia löytöjä. Alueen poikki on tehty itä-länsi-suuntainen metsäkoneura, ja alueelta on havaittu myös kaksi hiilimiilua. Yhden kuopan ja joittenkin havaittujen maakasojen on arveltu liittyvän miiluihin. Alueen puustosta on ilmoitettu, että se on etupäässä mäntyä ja kuusta.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

256 Örön linnoitus

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000020381 ja nimellä Örön linnoitus.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: puolustusvarustukset

Ajoitus: historiallinen moderni

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: ?

Säilyneisyys: säilyneisyysasteesta ei ole ajan tasalla olevaa tietoa

P = 6639603, i = 237831, z =

Koordinaattiselite: koordinaatit ovat Museoviraston rekisteriportaalista. Niille ei ole siellä annettu selitettä.

Maastomerkitä: siitä ei ole tietoa

Pinta-ala: sitä ei ole määritetty

ARKISTOTIEDOT

Tapani Tuovinen

inv. 1996 (sivut 54-55)

INVENTOINTI 2012

Aika: en käynyt tässä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 8

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Jo Venäjän vallan aikana rakennettu linnake, joka on yhä sotilasaluetta.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Örön saarella Dragsfjärdin eteläosassa.

Kohteen kuvaus:

Venäläisen suunnitelman mukaan Örön linnakkeelle tuli mm. kasarmeja talousrakennuksineen, satamalaituri ja 14 tykkiä. Niistä kahdeksan ampumasuunta oli etelä ja neljän länsi.

Örössä on varmastikin paljon eri ajoilta olevia puolustusvarustuksia. Tapani Tuovinen ei ole eritellyt niitä vuoden 1996 inventoinnissa. Hänen inventointikertomuksessaan sivulla 54 olevassa karttapiirroksessa kuitenkin näkyy joukko erilaisten osien sijaintipaikkoja.

Tämä kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin.

(http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=5206)

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

Johanna Pakola, Örö: laidunmaasta linnakkeeksi. Turun rannikkotykistörykmentin perinneyhdistys, Turun sanomat 2008.

Enqvist Ove, Itsenäisen Suomen rannikkotykistö 1918-1998, Sotamuseon julkaisuja 1999.

Rannikkotykistön vuosikirja 1935: siinä artikkeli: ”Venäläisten linnoitustyöt Ahvenanmaalla ja Turun saaristossa” (kirj. puolustusministeri Arvi Oksala).

257 Hiittinen, Biskopsö

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kulttipaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty entuudestaan

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: koskematon

P = 6656887, i = 251631, z = 22,5 – 27,5

Koordinaattiselite: Tasokoordinaatit on luettu GPS-laitteesta. Korkeuskoordinaatti on arvioitu peruskartalta. Löytöpaikka on jyrkässä rinteessä, joten korkeutta koskevan arvion on oltava varmuuden vuoksi väljä, kun sijaintipaikan korkeutta ei ole voitu määrittää muun kuin kartan käyrästön perusteella (GPS-laitteen korkeusmääritykset havaitsin ajoittain hieman epäilyttäväksi, niin tässäkin, kun GPS:stä luettava korkeus kivistä löytöpaikalle oli 18 metriä.).

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: vaikea määrittää

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 11 km eteläkaakkoon.

ARKISTOTIEDOT

Löytöä KM 14333 koskevat luettelotiedot.

INVENTOINTI 2012

Aika: 6.6.2012

Havainnointiolosuhteet: hyvät

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Kuvat: DT2012:69:157-162

LYHYT KOHDEKuvaus

Löytöpaikka on louhikkoinen jyrkkä pohjoiseen laskeva rinne.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Löytöpaikka on metsäalueella laajahkojen kallioalueitten väliin jäävässä laakson rinteessä.

Kohteen kuvaus:

Numerolle KM 14333 merkityt kiviesineet on löytänyt Karl Gunnar Stenström vuonna 1957. Hän on asunut esineet löytäessään Vänoxan saarella, jossa nytkin asuu. Hän näytti löytöpaikan inventoinnin aikana. Kivikirveitten hän kertoi löytyneen niin, että hän oli kouluaikaan ystävineen ollut rinteessä olevien louhikoitten luona. Kun hän oli silloin kontannut suuren lohkareen alla olevaan onkaloon, hän oli voinut vetää onkalon perukalta esille kaksi kivikirvestä. Lohkare, jonka alla kirveet olivat olleet, löytyi inventoinnin aikana kun sitä etsittiin; yhden rinteeseen suurimmista lohkareista Stenström muisti samaksi, jonka alla kirveet olivat olleet. Lohkareen alla olevassa maan pinnassa ei havaittu erityistä. Siinä ei ollut pahoin myllätyn näköisiä kohtia, vaikka Stenströmin kertoman mukaan koululaiset olivat kirveitten löydyttyä hieman kaivaneet sen onkalon pohjaa, josta kirveet olivat löytyneet.

Kuvasin löytöpaikalla lohkareta eri suunnilta, jotta se olisi helppo tunnistaa rinteestä kuvien avulla uudelleen. Helpointa etsiä sitä lohkareta on tulla sitä kohti mäen harjalta, jolloin lohkareen yläosa erottuu mäen korkeimmalta harjalta jo sellaiselta kohdalta, jonne viereisiä lohkareita ei niitten mataluuden vuoksi erotu. Otoksessani DT2012:69:158 näkyy keskellä tämän lohkareen harja mäen päältä katsottuna. Löytöpaikkana olleen luolan pohjaan ei inventointikäynnillä kajottu.

Luokitusehdotus: 1

Lisäyksiä: Kirveitten löytöpaikka on ollut joskus kivikaudella meren rantaviivalla. On ehkä mahdollista, että kirveet olisi vain satunnaisesti pistetty talteen helposti löydettävään paikkaan, jonne ne sitten olisivat sattuneet jäämään, mutta pidän luultavampana, että kirveet ovat uhriantimia. Ehkä ne on sijoitettu kiven alle matalaan rantaveteen, ja siihen katsoen niitten löytöpaikan selittämisessä voisi tulla kysymykseen rinnastaminen muualta tunnettuihin joko koskiin tai rantavesiin sijoitettuihin kivikirveisiin, joita on usein selitetty uhriantimiksi. Muinaisjäännösrekisterin asiasanastossa oleva kulttipaikkojen muinaisjäännöstyyppi on alustavasti tälle kohteelle mahdollinen tyyppimääritelmä.

DT2012:69:162 ja 161
Kallionkolo, josta kirveet
KM 14333 ovat löytyneet.

258 Träskars träsket

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet: latomukset

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

P = 6655442, i = 254755, z = 17,5-20

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta, korkeus kartalta.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: muutamia neliömetrejä

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 14 ½ km kaakkoon.

ARKISTOTIEDOT

Ei tunneta.

INVENTOINTI 2012

Aika: 10.6.2012

Havainnointiolosuhteet: hyvät

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Kalliolla sijaitseva pieni kiviröykkiö, josta on enää osa jäljellä ajotien laidassa.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Vänoxan eteläpuolella Ängesön saaren pohjoisosassa olevan pienen Träskars träsket -nimisen järven länsipuolisella korkealla kalliolla.

Kohteen kuvaus:

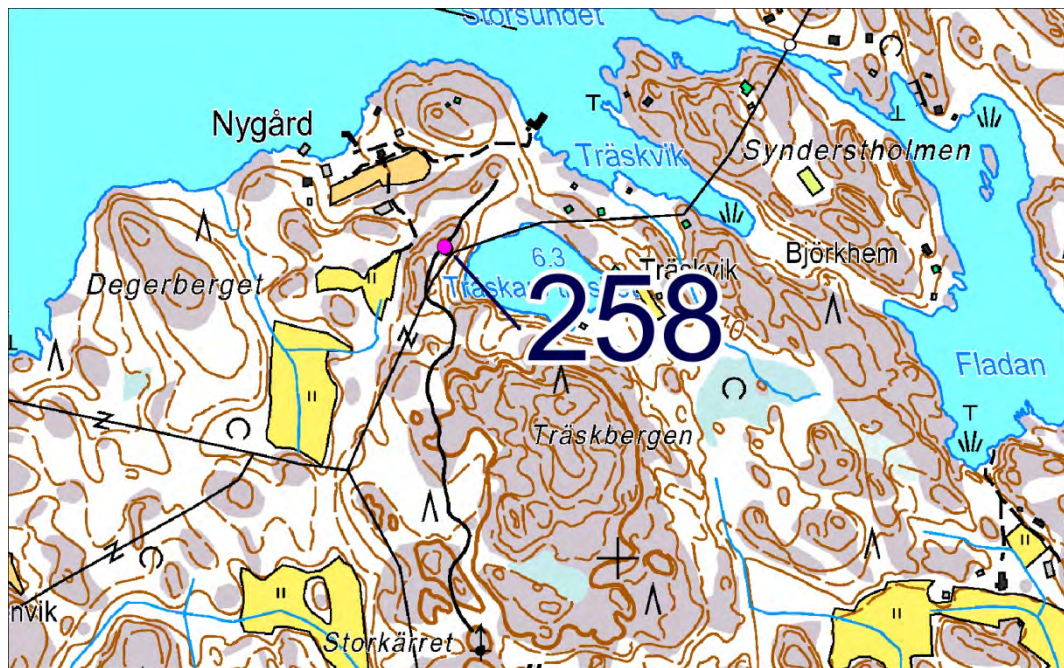
Tämän näytti 10.6.2012 Vänoxassa asuva Carl-Gunnar Stenström. Hän kertoi tämän röykkiön olleen aiemmin ehjänä pyöreän.

Nyt latomuksesta on jäljellä enää kapea laitaosa ajotien itälaidalla. Latomuksen jäännöksen sijaintipaikka on kallion korkein kohta. Jäljellä olevat kivet ovat suurimmalta läpimitaltaan yleensä 0,3-0,4 metrin kokoisia, ja jokunen noita rajoja pienempikin pyörästynyt 0,15 metrin läpimittainen kivi erottui. Kivet näyttivät olevan tiiviinä kerroksena. Pällekkäisiä kivikerroksia en erottanut. Latomuksen järvenpuoleinen sivu peitti päältä tasaista pientä kallionnokkaa sen reunasta alkaen. Kallionnokaan reuna on kaaren muotoinen, ja tarkoin siihen mukautuvaksi ladottu kiveyksen reuna on saanut saman kaarevan muodon. Latomuksen jäännöksen muoto on nyt kuin ympyräsegmentti; sen suurin pituus on 3,5 metriä mitattuna tien laitaa pitkin.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä: Carl-Gunnar Stenström mainitsi myös perimätiedosta, jonka mukaan lähistöllä olisi yhden maastonkohdan vanhana nimenä Ryssen, ja siinä maastonkohdassa on väitetty olleen venäläisen hautapaikan. Jos ymmärsin oikein, niin Ryssen olisi rannassa tästä latomuksesta alarinteeseen pohjoiseen tai koilliseen, mutta sen kohdalta ei tiedettäisi mitään nimenomaista tarkkaa paikkaa, missä jokin hauta tai hautoja olisi. Tästä Ryssen-paikannimestä Vänoxassa on tietoja Ann-Christine Karlssonin tutkimuksessa ”Ortnamn i Biskopsö och Vänoxan i Hitis skärgård / Namnförråds sammansättning” (Pro gradu -avhandling i svenska språket Svenska institutionen Humanistiska fakulteten Åbo Akademi Åbo 2000.) sivulla 47, jossa on seuraavasti ranta-alueesta nimeltä Ryssen ”Enligt sagesmannen har det begravts ryssar på orten”.

Kirjallisuusviitteet:

DT2012:69:165 Träskars trasket (258). Kiviröykkiön jäännös. Kuva etelästä.

259 Marängs söderbranten

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: kivirakenteet: latomukset

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: koskematon

P = 6656394, i = 256555, z = 15-17,5

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luetut GPS-laitteesta, korkeus kartalta.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: muutamia neliömetrejä

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 14 km kaakkoon.

ARKISTOTIEDOT

Ei taida olla.

INVENTOINTI 2012

Aika: 11.6.2012

Havainnointiolosuhteet: hyvät

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Kuvat: DT2012:69:170-171

LYHYT KOHDEKUVAUS

Pieni kivilatomus kalliomäen lakitasanteella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Tämä sijaitsee Vänoxan itärannalla Skvallervikenin lahden luoteispuolella olevalla mäellä, jonka nimi on Marängs söderbranten. Sen mäen laki on melko laajalti tasainen, ja tämä mahdollinen latomus on sen eteläpäässä. Puusto mäellä on männikköä.

Kohteen kuvaus:

Tämän näytti minulle lähellä asuva Carl-Gunnar Stenström. Hän kertoi kuulleensa tästä Tor Melanderilta, joka oli syntynyt vuonna 1910 ja oli asunut lapsuudestaan aivan Marängs söderbrantenin mäen lähistöllä. Tämän mahdollisen latomuksen pohjan muoto on soikio, ja sen suurin ulottuvuus on koillis-lounais-suunnassa 2,5 metriä. Pohjan leveys on 2,0 metriä, ja yleensä pohjan reunan muoto on melko säännöllinen. Kivet tässä mahdollisessa latomuksessa ovat särmikkäitä ja suurimmalta läpimitaltaan ne ovat yleensä 0,2 koillis-lounais 0,4 m. Niitä ei ole kovin monina kerroksina päällekkäin, vaan enintään kaksi kivikerrosta saatoen erottaa, eikä monin paikoin ollut yhtä kerrosta enempää. Pohja, jolla kivet ovat, on tasainen, ja kivikon yläpinta kohoaa siitä arvioni mukaan vain noin 0,3 metriä. Mäellä ei havaintoni mukaan muutoin näkynyt paljon irtonaisia lohkarkeitä.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä:

Kirjallisuusviitteet:

DT2012:69:170 Marängs söderbranten (259). Kiviatomus. Kuva idästä.

260 Åkerängen

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: röykkiöt

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritetty entuudestaan

Lukumäärä: 9

Säilyneisyys: osittain säilynyt

P = 6656857, i = 255324, z = 10-12,5

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luin GPS-laitteesta pohjoisimmalle kiviröykkiölle. Korkeus on kartan mukaan.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: joitakin kymmeniä neliömetrejä

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 13 km kaakkoon.

ARKISTOTIEDOT

Ei tiedossa

INVENTOINTI 2012

Aika: 11.6.2012

Havainnointiolosuhteet: melko hyvät

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Kuvat: DT2012:69:176-181; 3D-kuva :69:243

LYHYT KOHDEKuvaus

Ryhmä pienialaisia kiviröykkiöitä golfkentälle laskeutuvassa rinteessä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Vänoxan saaren keskiosassa heti saaren golfkentän länsipuolella. Mäen rinteessä näitten lähellä kasvaa heinikköä, katajia ja suurempaa puustoa.

Kohteen kuvaus:

Tämän näytti minulle Vänoxassa asuva Carl-Gunnar Stenström.

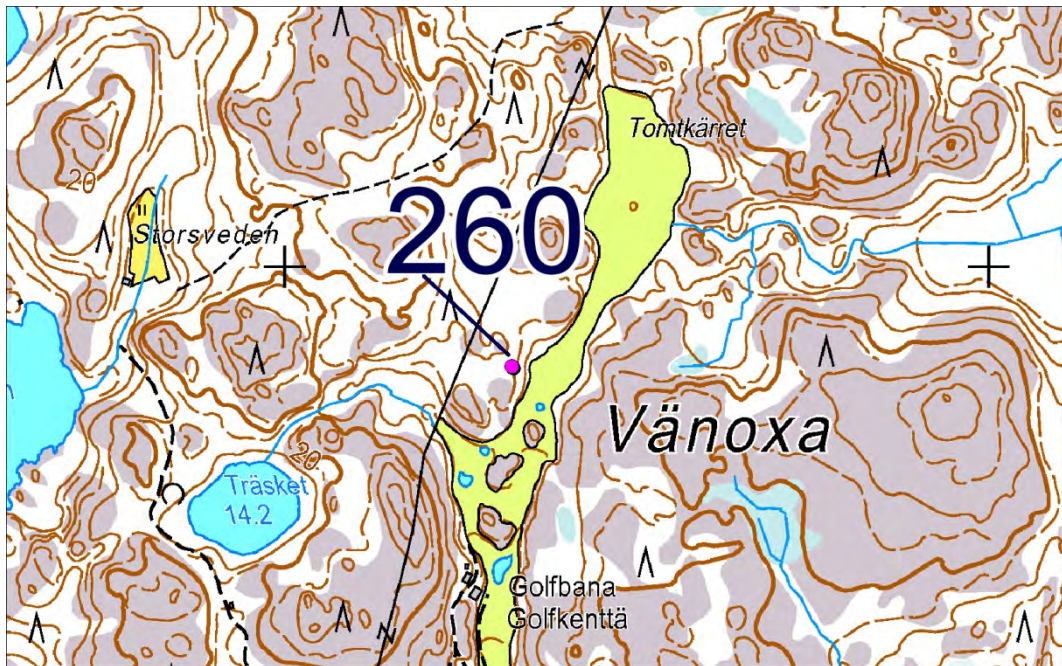
Yhdeksän kiviröykkiötä on mäen itärinteellä toinen toisensa lähetyvillä ryhmänä, jonka ulottuvuus pohjois-etelä-suunnassa on 35 metriä. Kaikki röykkiöt sijoittuivat kiilamaiselle alueelle, joka jää golfkentän länsilaidan ja golfkentälle laskeutuvan tieuran välille. Röykkiöitten läpimitat vaihtelevat arvioni mukaan rajoissa 2-3 metriä, ja laajuuteensa nähden niistä ainakin osa on suhteellisen korkeita. Kiviä on niissä monessa kerroksessa, ja kivien suurimman läpimitan arvelin olevan tavallisesti rajoissa 0,15-0,4 metriä. Kaikkein eteläisimmän havaitsemani röykkiön koordinaatit ovat: 6656883, 255348.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä: Nimi Åkerängen on luettu suunnilleen tämän kohdalta Varsinais-Suomen maakuntamuseolla laadituista maisemahistoriakartoista, joissa on Vänoxan osalta käytetty lähteenä vuoden 1789 karttaa.

Carl-Gunnar Stenström kertoi perimätiedosta, jonka mukaan kylän tontti olisi aiemmin ollut kahdessakin kohdassa tämän lähellä. Niistä vanhempi kylän paikka olisi ollut Träsket-nimiseltä järveltä laskevan puron suussa. Vähän uudempi ja samalla nykyistä kylän paikkaa edeltänyt kylän paikka olisi ollut kohdalla, jossa nykyisin on golfkenttää. Sen sijainti olisi suunnilleen 6656740, 255324. Ajatus kylänpaikoista lähellä Träsketin järveltä juoksevaa puroa kuulostaa hyvin uskottavalta. Kuitenkaan saatavilla olleille vanhoille kartoille ei ole merkitty sanotuille kahdelle vanhalle kylän paikalle mitään rakennuksia eikä kylätonttimaita (Tarkasteltu noin vuodelta 1855 olevaa Kalmbergin karttaa, noin vuodelta 1880 olevaa Senaatin karttaa sekä vuoden 1789 kartasta Varsinais-Suomen maakuntamuseolla maisemahistoriakartalle siirrettyjä merkintöjä. Senaatin kartta on internetissä osoitteessa: <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=1427320>).

Kirjallisuusviitteet:

DT2012:69:181 Vänoxa Åkerängen (260) röykkiöryhmästä.

261 Ekdalen

Ei ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

PERUSTIEDOT

MJ-tyyppi: maarakenteet: kummut

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: ei ole määritelty

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt (koskematon näitten kahden kummun osalta, mutta ainakin yksi kumpu samasta ryhmästä on kauan sitten hävitetty maanajossa)

P = 6655739, i = 255785, z = 5-7,5

Koordinaattiselite: koordinaatit on luettu GPS-laitteesta pohjoisemmalle kummulle. Korkeus on kartalta.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: muutamia neliömetrejä

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 14 ½ km kaakkoon.

ARKISTOTIEDOT

Ei tunneta

INVENTOINTI 2012

Aika: 11.6.2012

Havainnointiolosuhteet: melko hyvät

Löydöt: –

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Kuvat: DT2012:69:172-175; 3D-kuvat :69:240-241

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kaksi maakumpua metsässä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat Vänoxan saaren eteläosassa vanhan glo-järven kaakkoisimman perukan lähetyvillä. Paikalla kasvaa nyt havumetsää tasamalla. Ehkä jotakin kohtaa metsäpohjasta on joskus viljelty.

Kohteen kuvaus:

Tämän näytti Carl-Gunnar Stenström. Paikalla oli pieni polku, joka johti pienelle ojalle. Polun itäpuolella oli jyrkkärinteistä kallioaluetta. Eteläisempi kumpu oli sijainnissa 6655721, 255775 polun itäpuolella noin kuuden metrin päässä kallionkupeesta. Tämän kummun vierellä oli iso mänty. Kumpu oli sammalpeitteinen. Sen korkeudeksi arvioin noin puoli metriä ja pohjan läpimitaksi noin kolme metriä. Siinä olevan maan joukosta pilkisti joitakin noin 25 cm:n läpimittaisia kiviä.

Eteläisemmästä kummusta pohjoiseen samalla puolella polkua kuin se, oli maassa kuoppa, jonka pohjoispuolella polku haarautui ennen kuin se saavutti itä-länsi-suuntaisen ojan. Toinen kumpu oli näitten kummankin polunhaaran länsipuolella noin 6 metriä ojasta etelään. Tämä kumpu oli silmämääräisesti arvioituna edellistä pienempi.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Carl-Gunnar Stenström oli kuullut kerrottavan, että tämän Ekdalenin kumpuryhmän kohdalta oli joskus ajettu hiekkaa, ja hiekanotossa olisi löytynyt solkia. Oli väitetty, että Ekdalenissa olisi ollut hautoja.

Kirjallisuusviitteet:

DT2012:69:172 Ekdalen (261). Kiven- ja maansekainen kumpu hahmottuu tässä kuvassa vain heikosti keskellä kuvaa näkyvän männyn juurella. Kumpu on eteläisempi kahdesta.

262 Hiittinen, Bredviken

Muut kohteet: peltoröykkiö

P = 6647479, i = 247754, z = 4,3

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 20 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

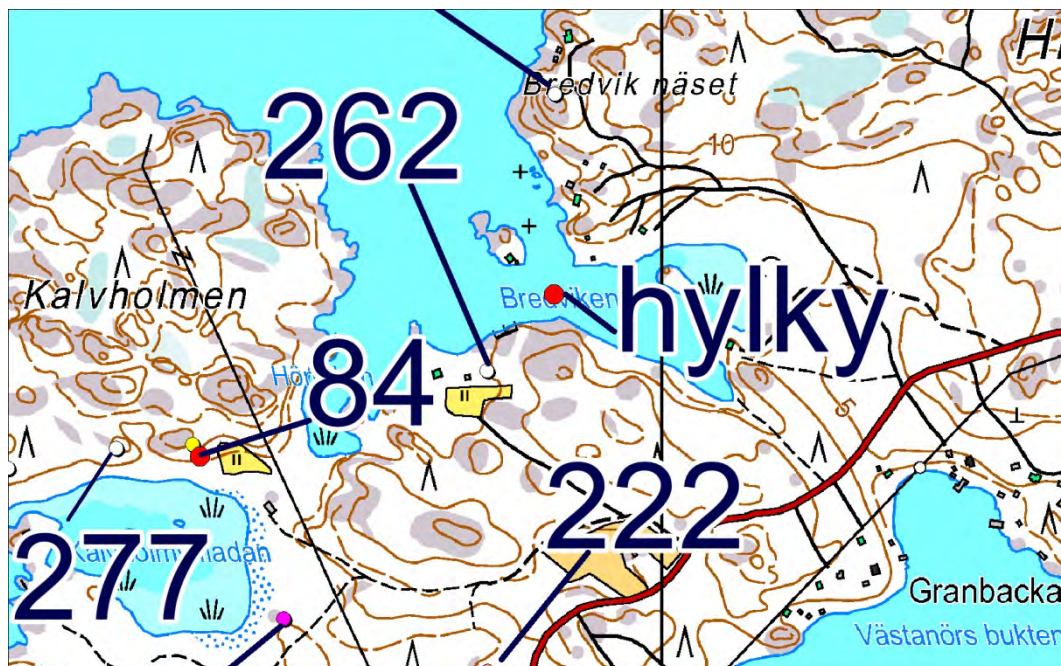
Hitislandetin pohjoisrannalla.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1992 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan

(tasokoordinaatit silloin 6642 63, 1583 64).

inv. n:ot 45:3/1992 ja 21/1991.

263 Björkboda bruksgård

Muut kohteet: pieni kiviryhmä

P = 6669512, i = 251855, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 3 ½ koilliseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

Sijaitsee metsässä lähellä laajaa peltoavainta.

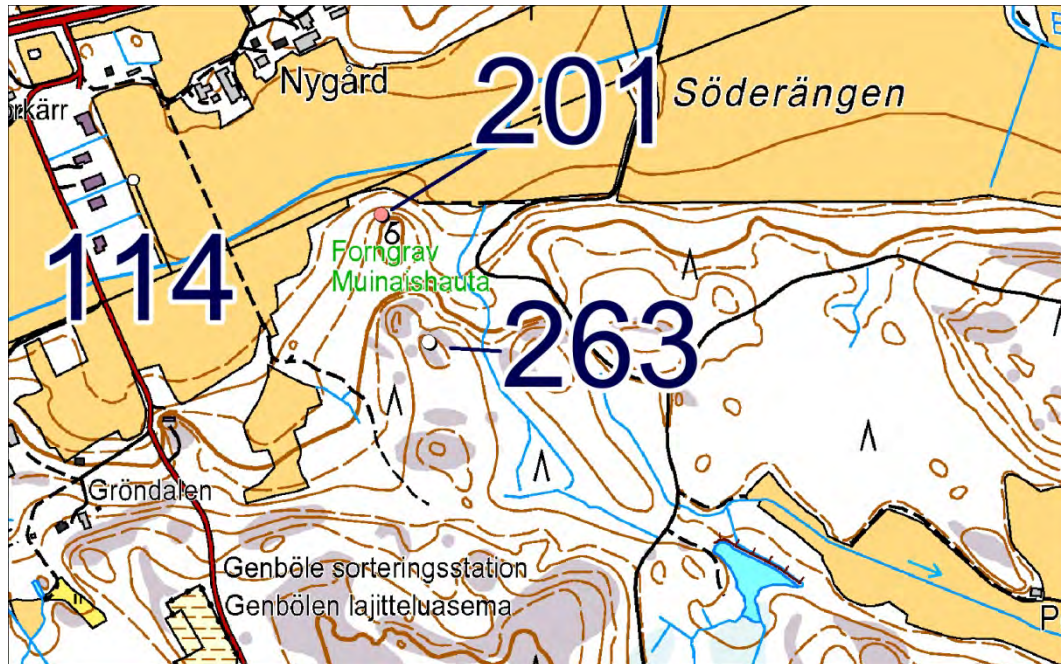
Tässä oli kiviä niin harvassa, että oli vaikeata päätellä, oliko tämä mahdollisesti jäännös pienestä röykkiöstä tai latomuksesta. Sijaitsi 35 metrin päässä suuntaan 120 astetta lähellä olevasta tilanrajapyykistä.

Tarkastusajankohta 8.5.2012. Löysin tämän inventoinnissa.

Valokuvat: DT2012:69:3-4; 3D-kuvat :69:215-216

Koordinaattiselite: koordinaatit luetut GPS-laitteesta.

Ei tarkasteltu aiemmin.

264 Byholmen 2

Muut kohteet: peltorauniot

P = 6651948, i = 243559, z = n. 2,5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 16 ½ km etelään.

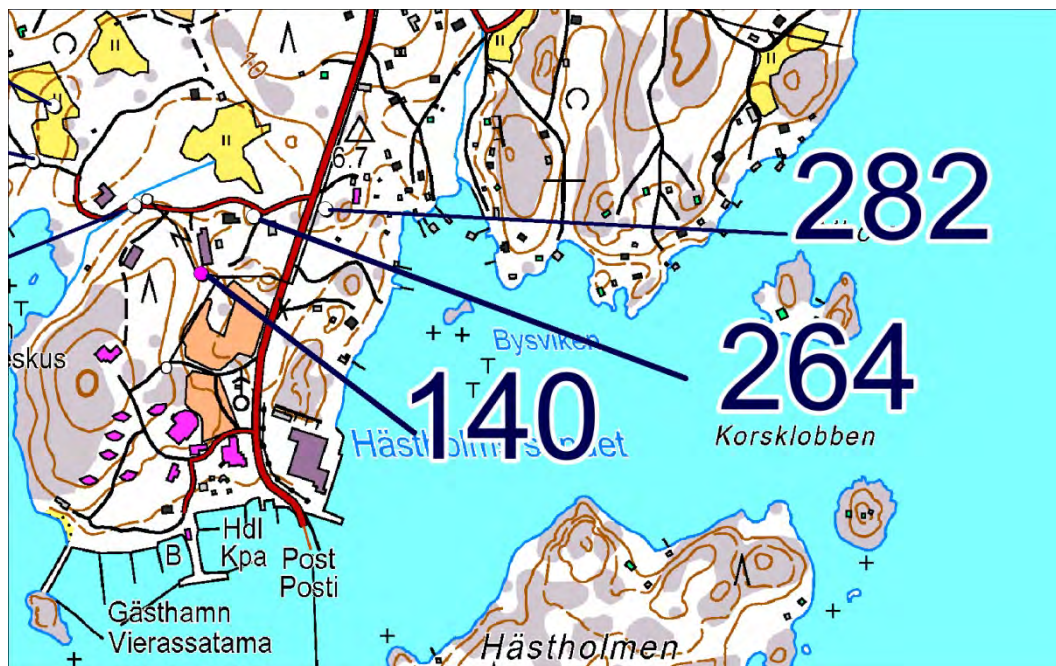
Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Kasnäsin teollisuusalueitten lähellä pihalla.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1992 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6646 70, 1579 06).

Inventoitu aiemmin numeroilla: 45:8/1992 ja 79/1991.

265 Ersmalmen

Muut kohteet: kuopparyhmä

P = 6661909, i = 247694, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 5 ½ km etelään.

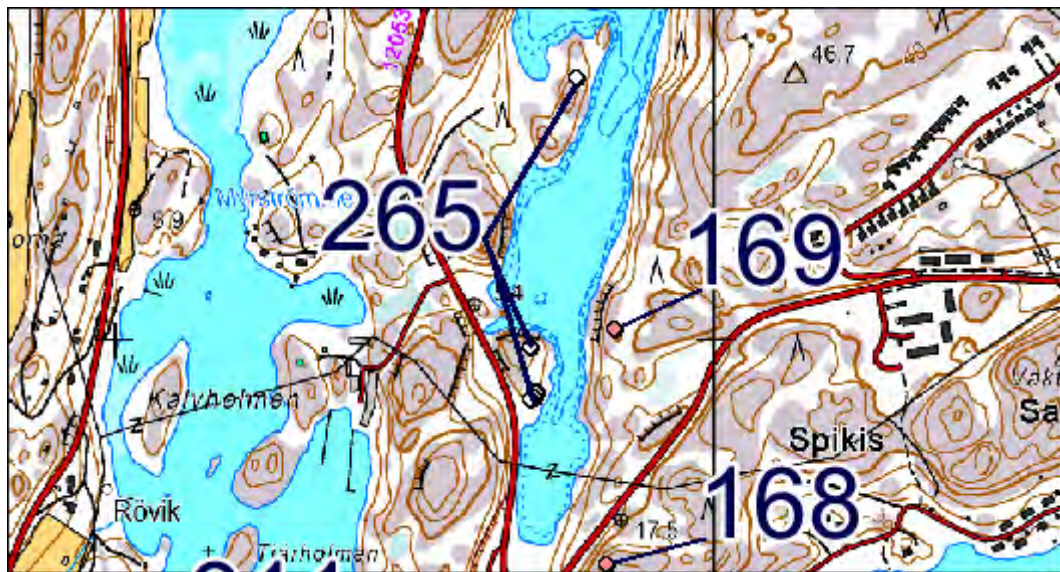
Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 3, 4

Tarkastusajankohta 11.5.2012.

Dragsfjärdenin järven ja asfalttitiien välillä on kuopparyhmä, jossa on pieniä ja eri muotoisia kuoppia ehkä noin yhdeksän lähekkäin. Niistä syvimpien syvyydeksi arvioin puolisen metriä. Mahdollisesti se kuopparyhmä ja muutamat muut kuopat samalla rannalla ovat saaneet alkunsa mineraaleja etsittäessä. Sijainnissa 6661987, 247691 on järvenrantamäellä avokallion reunassa maanpinnan rajalla noin puoli metriä leveä ja yhtä syvä kuoppa, ja sen arvelin syntyneen siten, että siinä on kokeiltu kallion laatua. Kohdassa 6662437, 247770 on avokallion reunassa maanpinnan rajalla kaksi ehkä louhittua kuoppaa, ja niiden lähellä on maassa yksi pieni muu kuoppa.

Koordinaattiselite: keskikoordinaatit GPS-laitteesta luettujen koordinaattien mukaan.

Tätä on esitelty vuonna 1977 Åbo Underrättelser -lehdessä samassa jutussa, jossa myös Munkvikenin (inv. n:o 202/2012) lähellä olevaa yhtä tai kahta röykkiötä on esitelty.

266 Furuholmen

Muut kohteet: 1800-1900-luvulta oleva kalliohakkaus

P = 6643902, i = 240357, z = 5-7

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 25 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijainti sanallisesti: Furuholmin saarella Sommarön saaren länsipuolella

Kallioon on hakattu pienialainen geometrinen kuvio. Siitä on piirros vuoden 1992 inventointikertomuksen liitteessä 2. Kuvio muistuttaa hieman joitakin reimareita.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1992 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6638 40, 1576 60).

Inventoitu aiemmin numerolla: 4/1992.

267 Fåfångsskär 2

Muut kohteet: tomtningeja

P = 6656131, i = 247596, z = n. 3

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 12 km etelään.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6651 23, 1582 70).

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 3, 4

Sijainti sanallisesti: Fåfångsskärin saaren keskiosassa.

Kaksi tomtningia, jotka vahvan aluskasvillisuuden ja sammalen peitossa. Sijaitsevat kalliojyrkännettä vasten. (Vuoden 1991 inventointiluettelossa on mainittu Fåfångsskärin tomtningeista: ”MM. Jarl Gallén löytänyt tomtningit jo aiemmin.”)

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Inventoitu aiemmin numerolla: 68/1991.

268 Fåfångsskär 3

Muut kohteet: kivilatomus

P = 6656372, i = 247819, z = 3-4

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 12 km etelään.

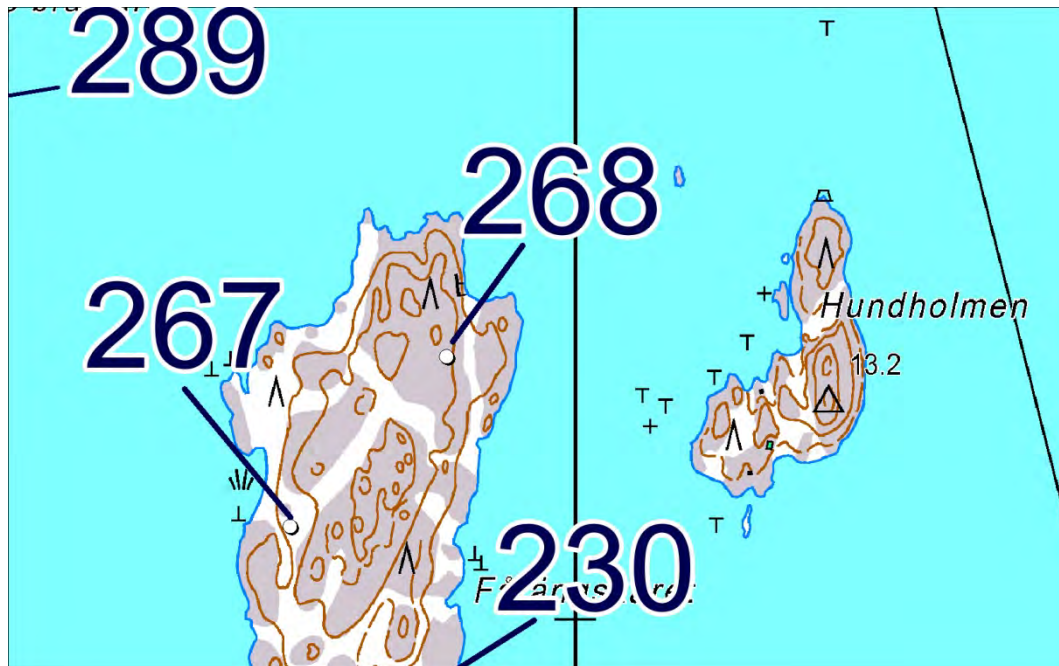
Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Fåfångsskärin saarella kalliolla rannan tuntumassa on havaittu epämääräinen kiviladelmä. Sen halkaisijaksi on ilmoitettu noin 1,2 metriä ja korkeudeksi 30-40 cm.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6651 49, 1582 90).

Inventoitu aiemmin numerolla 69/1991.

269 Kasnäs, Garpholmen 1

Muut kohteet: ryhmä peltoraunioita

P = 6652027, i = 243245, z = 2,5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 16 ½ km etelään.

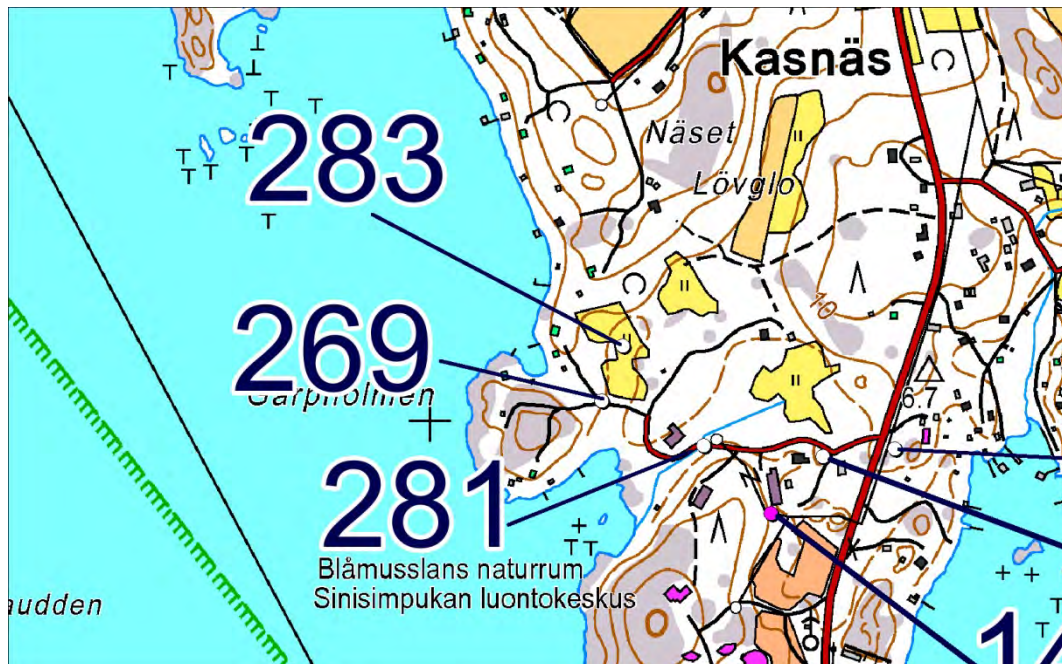
Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sinisimpukan luontokeskuksen pohjoispuolella olevan lahden pohjoisrannalla.

Kävin tämän kohteen tienoilla, mutta en tehnyt muistiinpanoja havainnoistani. Erikoisen kookkaita röykkiöitä en muista paikalla näkyneen.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1992 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6646 75, 1578 74).

Inventoitu aiemmin numeroilla: 82/1991 ja 45:7/1992 (osana sille sille numerolle merkittyä kohdetta).

270 Hamnholmen 5

Muut kohteet: ryhmä peltoraunioita

P = 6646799, i = 241866, z = 5,33

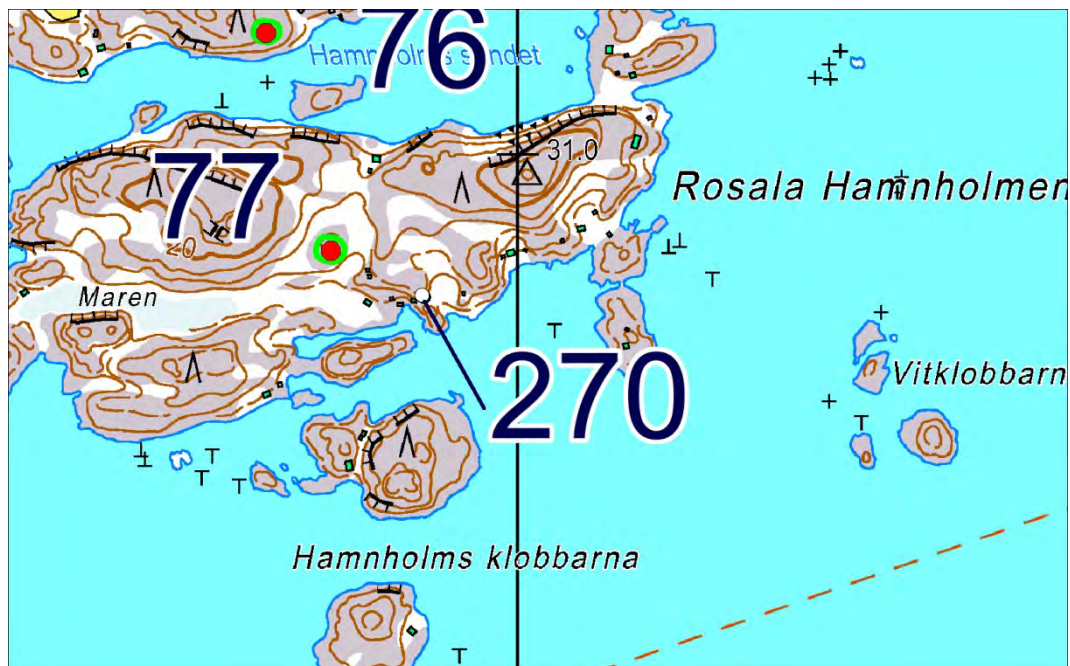
Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 km etelälounaaseen.

Rosalan Hamnholmenissa.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1992 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6641 42, 1577 84). Tarkka korkeus perustunee vaakittamiseen (ehkä röykkiötä on aluksi pidetty muuna kuin peltorauniona, koska sen sijaintikorkeus on vaakitettu).

Inventoitu aiemmin numeroilla: 45:6/1992.

271 Hemviken

Muut kohteet: rakennuksen pohja

P = 6653223, i = 230637, z = 1-2

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 23 km lounaaseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 3

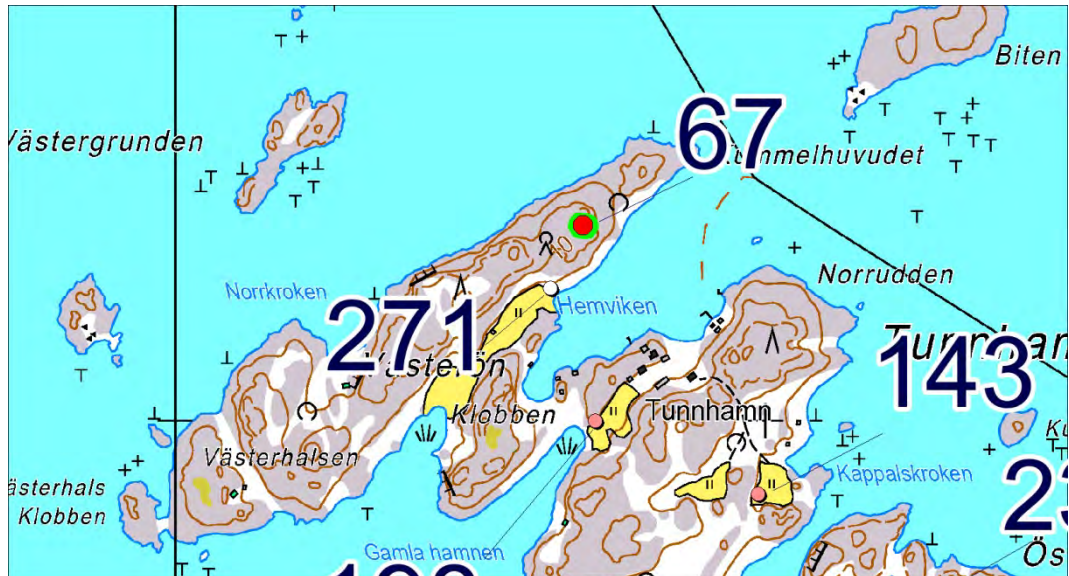
Tunnhamnin Hemvikenin pohjukassa

Vanha kivijalka 1-1½ metriä meren pinnan yläpuolella.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1992 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6646 80, 1566 08).

Inventoitu aiemmin numeroilla 2/1992 ja 75/1991 sekä huomioitu vuoden 1995 inventoinnissa tai selvityksessä numerolla 51. Vuoden 1997 inventoinnissa tästä on maininta sivulla 45.

272 Hiittinen, kirkonkylä

Muut kohteet: asuinpaikka

P = 6647862, i = 249120, z = n. 5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 20 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

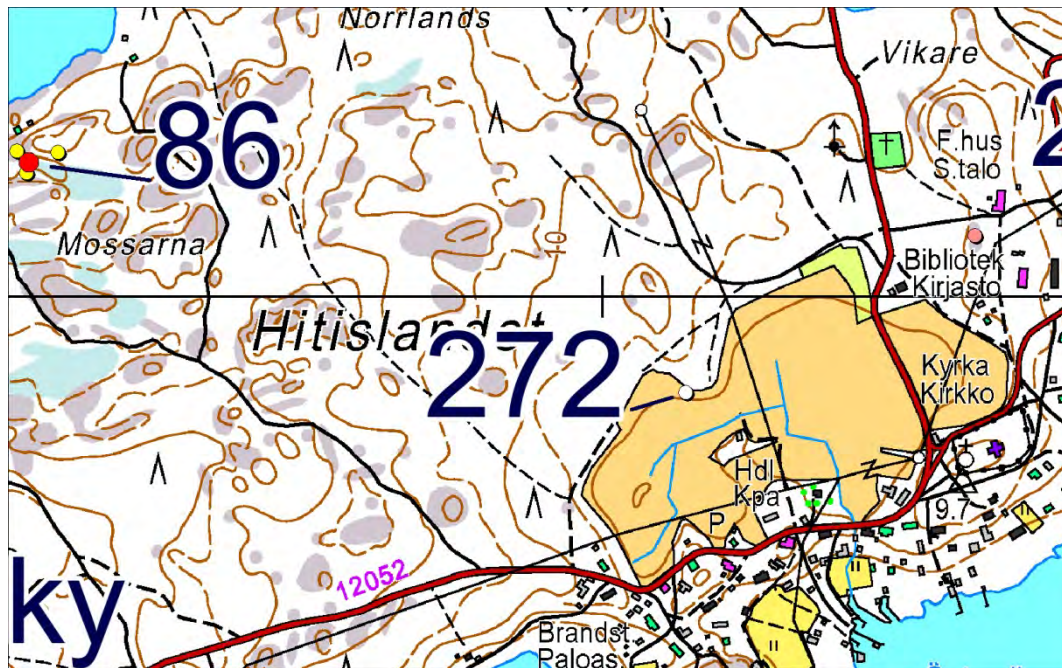
Vuoden 1991 inventointiluettelossa on mainittu (kohdassa 30): ”Hiittisten kylän peltoaukeaman pohjoisreunasta on koekairauksen yhteydessä tullut esille nokea/hiiltä ja mahdollisesti palanutta savea. Muumissa kohdissa metallinpaljastin ilmaisi rautaesineitten olemassaolon. Näiden läheltä löytyi myös palanutta savea.” Ilmoitetut havainnot ovat sellaisinaan kovin epämääräisiä, eikä pelkästään niiden perusteella voida tätä katsoa muinaisjäänökseksi.

Kävin inventoidessani tarkastelemassa tätä 24.5.2012. Tasaisessa pellon pinnassa en havainnut mitään massalöytöjä. Metsän puolella en havainnut rakenteitten jäännöksiä.

Valokuva DT2012:69:108

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6643 09, 2417 02).

Inventoitu aiemmin numeroilla: 24/1991

273 Kuggskäret

Muut kohteet: kiinnitysrengas

P = 6645987, i = 250947, z = 3

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 km etelään.

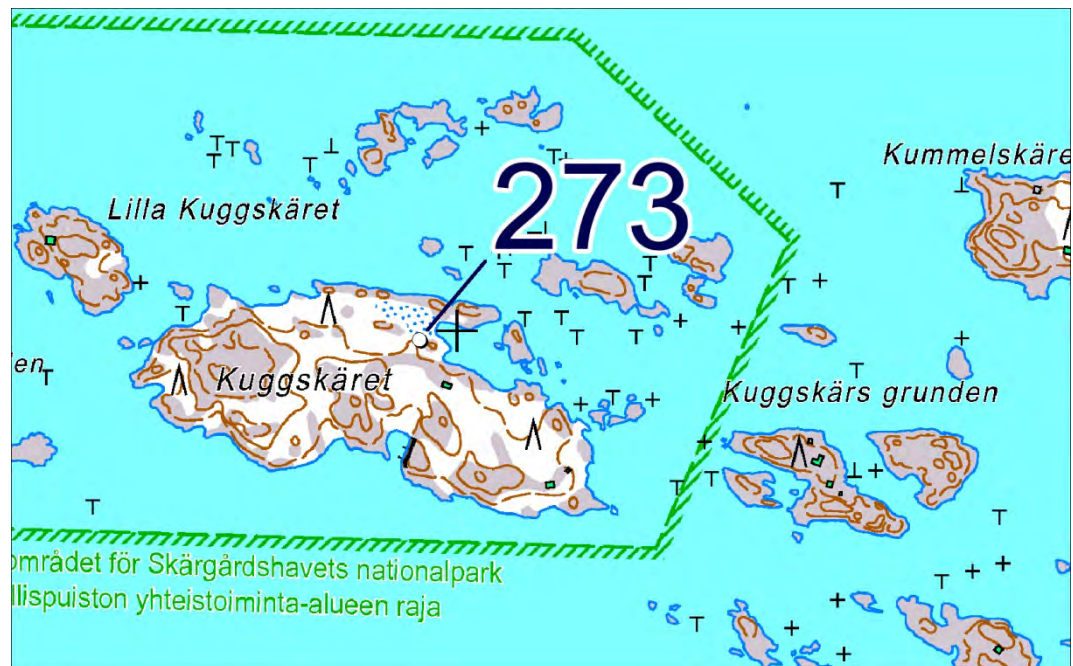
Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 6, 7

Vuoden 1991 inventointiluettelossa (osa n:o 35) on tästä merkitty seuraavasti: ”Kuggskäret lienee ollut aikaisemmin satamapaikka. Erityisesti sen itäinen osa. Siellä oli noin 3 mpy rautaisia veneen/laivan kiinnitysrenkaita. Unohtamatta kuitenkin 1900-luvun troolareita.” Vuoden 1991 inventointikertomuksessa (inv. n:o 30) on mainittu Kuggskäretistä vain yksi veneen kiinnitysrengas, vaikka inventointiluettelossa on hieman aiemmin mainittu useasta. Renkaan pitäisi olla saaren itäosassa lehtimetsässä sijaitsevassa kalliossa.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6641 30, 2418 93).

Inventoitu aiemmin numeroilla: 1991/30.

274 Hiittinen, Kyrksundet 1

Muut kohteet: väitetty esihistoriallinen hautapaikka

P = 6646596, i = 247633, z = n. 6

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6641 74, 1583 60).

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 21 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijaitsee itään Kyrksundetin muinaisjäännösryhmästä

Paikka, josta vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan olisi löytynyt viikinkiajan kierteisen pronssisen kaularenkaan katkema, mikä oli ollut tulen vaikutuksen alaisena. Renkaan katkelman löytöpaikalla on vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan rautakautinen röykkiö, ja epävarma polttokenttäkalmisto. Merkintään polttokenttäkalmistosta on liitetty sulkuihin pantu kysymysmerkki. Röykkiöstä on sanottu:

”Kalmiston' välittömässä läheisyydessä sen pohjoispuolella sijaitsee matala rautakautinen röykkiö, jonka halkaisija on n. 5 metriä ja korkeus n. 0,5 m.

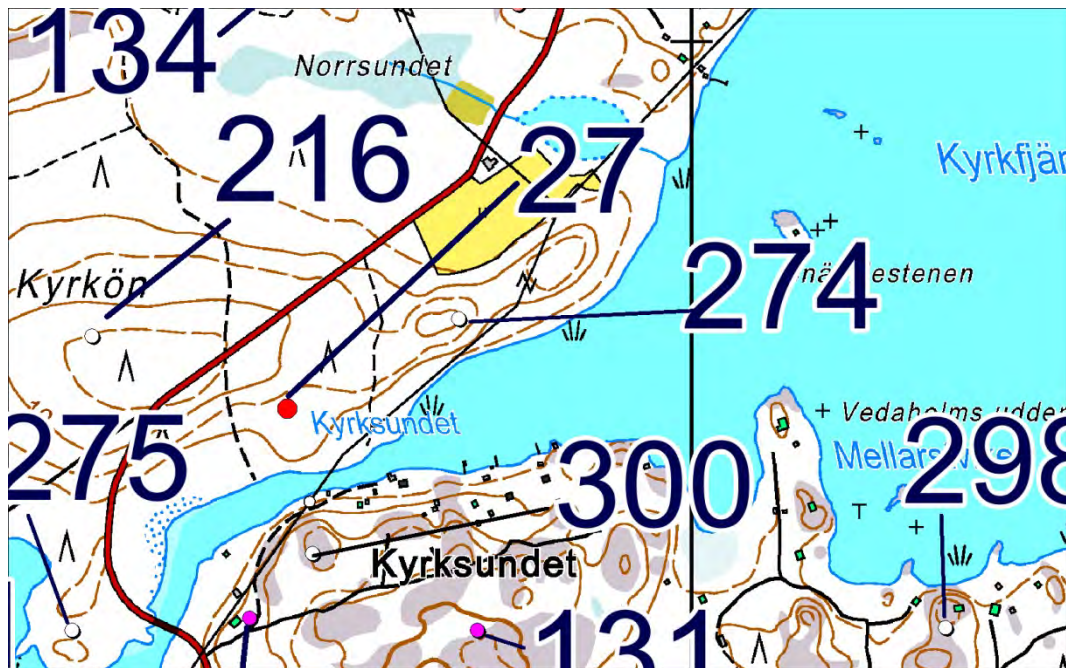
Röykkiön lähellä on kuopanne, jonka syvyys on n. 50-60 cm ja halkaisija on n. 1 metri.”

Tarkastuksen ajankohta 21.5.2012.

Kuvat: DT2012:69:77; 3D-kuva :69:230

Käydessäni paikalla, johon yllä olevat koordinaatit viittaavat, en huomannut missään sellaista maastonkohtaa, jossa olisin voinut ajatella olevan laajempaa tasaista polttokenttäkalmiston kiveystä pintaturpeen alla. Ympäristö oli ylimalkaan kuitenkin kivistä. Yhdessä kohdassa oli kiviä tiiviimmin noin 4,6 metrin laajuisella alueella. Sen kiviryhmän eteläreunan vieressä kuusen alla oli kuoppa. Tätä kiviryhmää arvelin siksi, jota on vuoden 1991 inventointikertomuksessa sanottu matalaksi rautakautiseksi röykkiöksi. Arvelin kuitenkin, että se luultavammin olisi luonnollinen kivikko. Sen sijaintipaikan koordinaateiksi luin GPS-laitteesta 6646604, 247671. Se ei ole aivan tarkalleen sama maastonkohta, johon aiemmin ilmoitetut koordinaatit viittaavat. Kävelin paikalle lännestä päin, mikä tarkoittaa, että kuljin suunnilleen aiempien koordinaattien osoittaman paikan yli. Sen reitin varrelta en huomannut mitään sellaista, mitä olisin voinut varauksinkaan samaistaa kohteen 2/1991 selostukseen.

Inventoitu aiemmin numeroilla: 2/1991.

275 Hiittinen, Kyrksundet 2

Muut kohteet: terassimainen maastonkohta

P = 6646160, i = 247121, z = 3

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 21 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

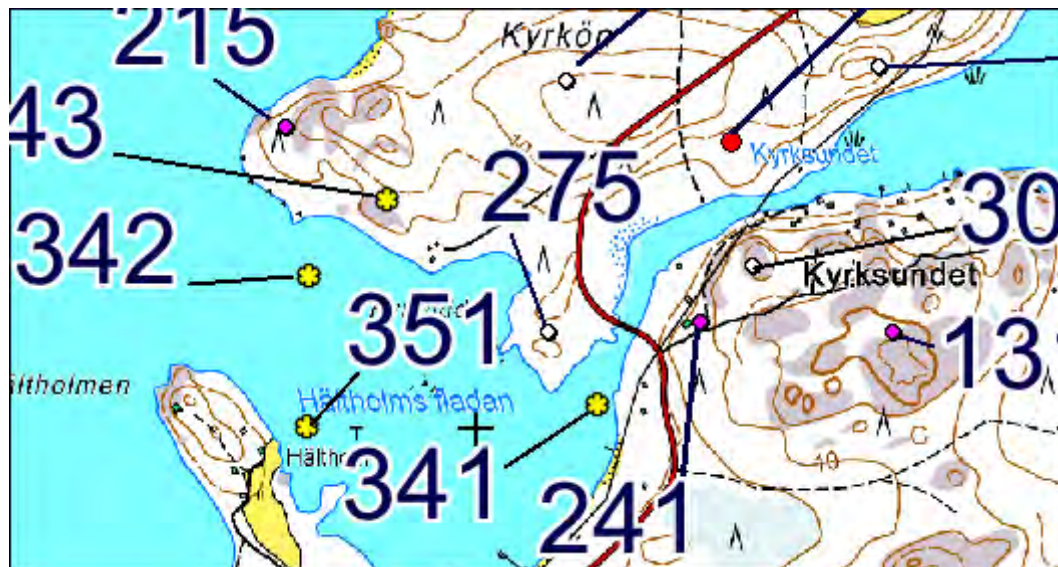
Sijaitsee Kyrksundetin salmen pohjoisrannalla.

Terassimainen maastonkohta, jonka laajuudeksi on ilmoitettu 8 X 10 metriä.

Kävin 21.5.2012 yllä olevien koordinaattien osoittamalla paikalla. Siellä erottui yksi sanotun laajuinen tasanne, jota on ehkä tarkoitettu.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6641 26, 1583 13).

Inventoitu aiemmin numeroilla: 3/1991.

276 Vikaren

Muut kohteet: kolme kiviladellmaa, joita on arveltu kummeleiksi

P = 6648575, i = 249513, z = 5-6

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 19 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijaitsevat Hitislandetin pohjoisrannalla Vikarenin lahden etelä- ja itärinteillä.

Mitoiksi on ilmoitettu:

- 1) halkaisija 50 cm, korkeus 1 metri
- 2) halkaisija 80 cm, korkeus 1 metri
- 3) halkaisija 1,50 m, korkeus 1,2 metriä

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6643 82, 2417 38).

Inventoitu aiemmin numeroilla: 25/1991.

277 Hitis Kalvholmen 2

Muut kohteet: pieni mahdollinen kivilatamus

P = 6647369, i = 247227, z = 7,5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 20 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijaitsee Hiittislandetissa Kalvholmenin niemen etelärannalla. Löysin tämän maastotarkasteluissa.

Tämä koostuu yli 20:stä kivistä, jotka ovat 3,2 metriä pitkällä alalla yhtenä puhkonaisena kerroksena.

Kivet olivat huomattavan tasakokoisia. Ne olivat kohdalla, jossa kallionpinnassa on kahden eri

korkeudella olevan taseisemman kohdan raja. Kivien päällä oli sammalta ja jäkälärenkaita.

Käyntiajankohta: 23.5.2012.

Kuvat: DT2012:69:88-90

Koordinaattiselite: koordinaatit luetut GPS-laitteesta.

278 Hitis Kalvholmen 3

Muut kohteet: kivirivi

P = 6647340, i = 247073, z = 7,5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 20 ½ km etelään.

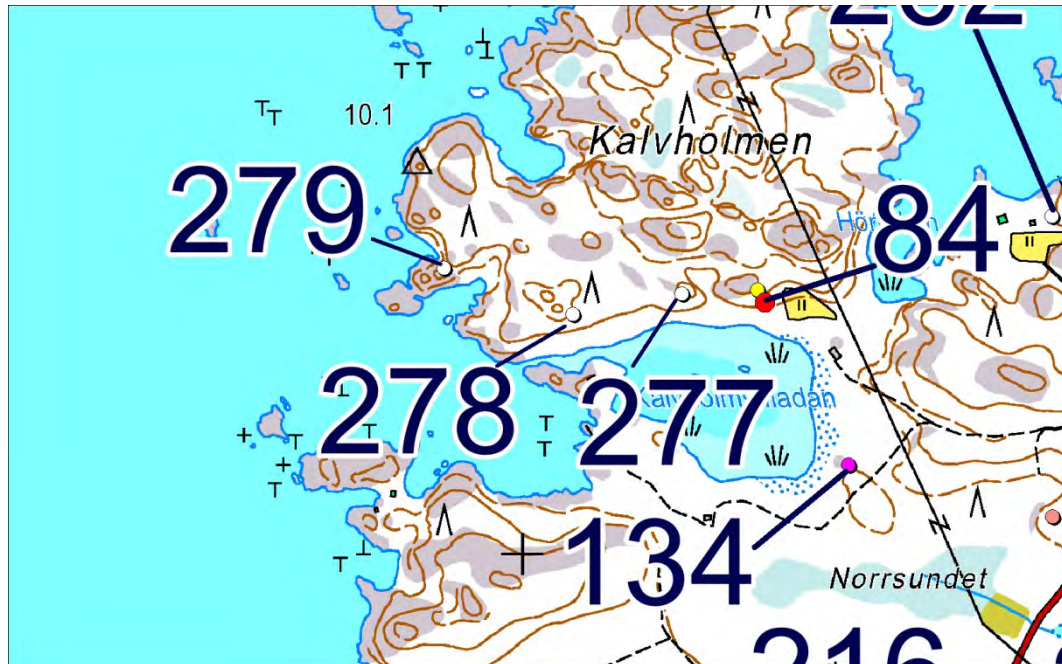
Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijaitsee Hiittislandetissa Kalvholmenin niemen etelärannalla kalliolla. Löysin tämän maastotarkasteluissa. Kalliolla on noin 4,1 metriä pitkä ja 0,9 metriä leveä kivijata. Lisäksi siitä noin 3 metrin päässä on muutaman kiven ryhmä kuin jatkona edelliselle sen pituussuunnassa. Kivikerroksia on enimmillään kaksi. Kivissä oli isoja jäkälärenkaita ja sammalpeitettä.

Käyntiajankohta 23.5.2012.

DT2012:69:91; 3D-kuva :69:231

Koordinaattiselite: koordinaatit luetut GPS-laitteesta.

279 Hitis Kalvholmen 4

Muut kohteet: pieni kiviryhmä, mahdollinen ladelmä

P = 6647430, i = 246901, z = 5-7,5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 20 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

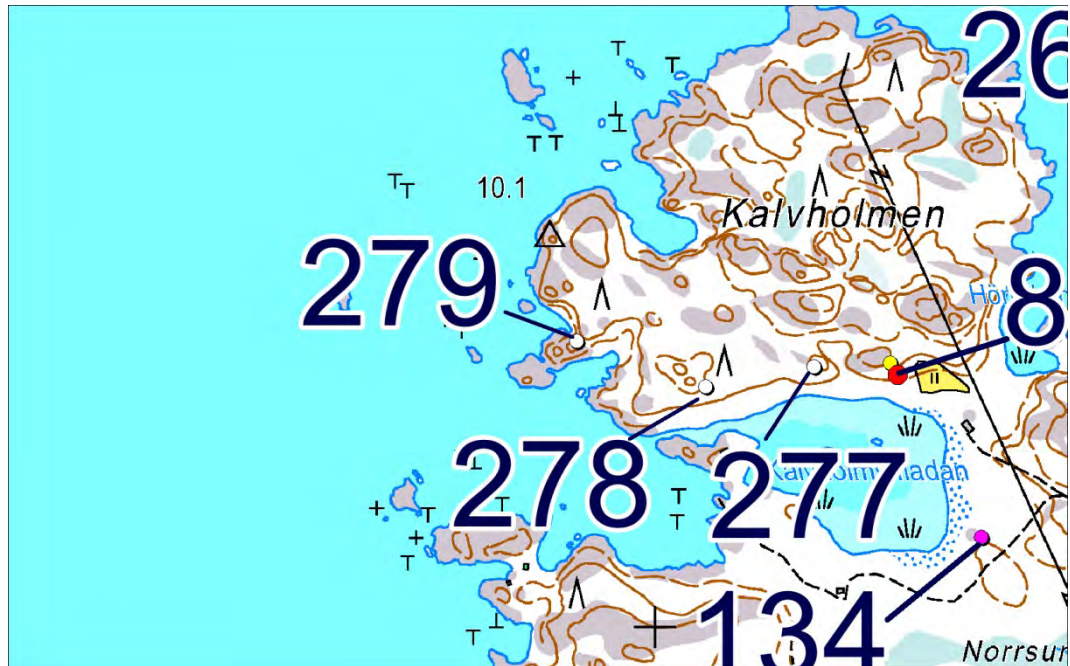
Sijaitsee Hitislandetissa Kalvholmenin niemen länsiosassa. Löysin tämän maastotarkasteluissa.

Muutama kivi kalliolla epämääräisessä tiiviissä rykelmässä. Useimmat kivistä ovat pyörityneitä, joukossa on myös kaksi laattakiveä. Kivien pinnoissa on hieman sammalta ja jäkälärenkaita.

Käyntiajankohta 23.5.2012.

Kuva: DT2012:69:92

Koordinaattiselite: koordinaatit luetut kartalta.

280 Hitis Långholmen

Muut kohteet: kaksi kiviröykkiötä

P = 6646662, i = 250417, z = n. 8

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 21 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijaitsevat Långholmenin saassa Hiittisten kirkon seudulta kaakkoon.

Kallion laella pitäisi olla noin yhden metrin korkuinen kiviröykkiö, jonka läpimitoiksi on ilmoitettu 2 X 3 metriä, ja toinen 70 cm:n korkuinen, jonka läpimitat 1-2 metriä.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6641 95, 2418 37).

Inventoitu aiemmin numerolla: 26/1991. Tämä on myös mainittu vuoden 1995 raportissa eli Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houts kari” arkistoidussa käsikirjoituksessa nimellä ”Saaristomerén kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen). Vuoden 1997 inventointikertomuksessa tämän sijaintipaikkaa esittävä karttaote näkyy, mutta sanallista selostusta sillä mahdollisesti vuonna 1997 inventoiduista muinaisjännöksistä ei samalla ole esitetty (sivu 50).

281 Kasnäs, Byholmen 1

Muut kohteet: röykkiö

P = 6651964, i = 243390, z = 5-6

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 16 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

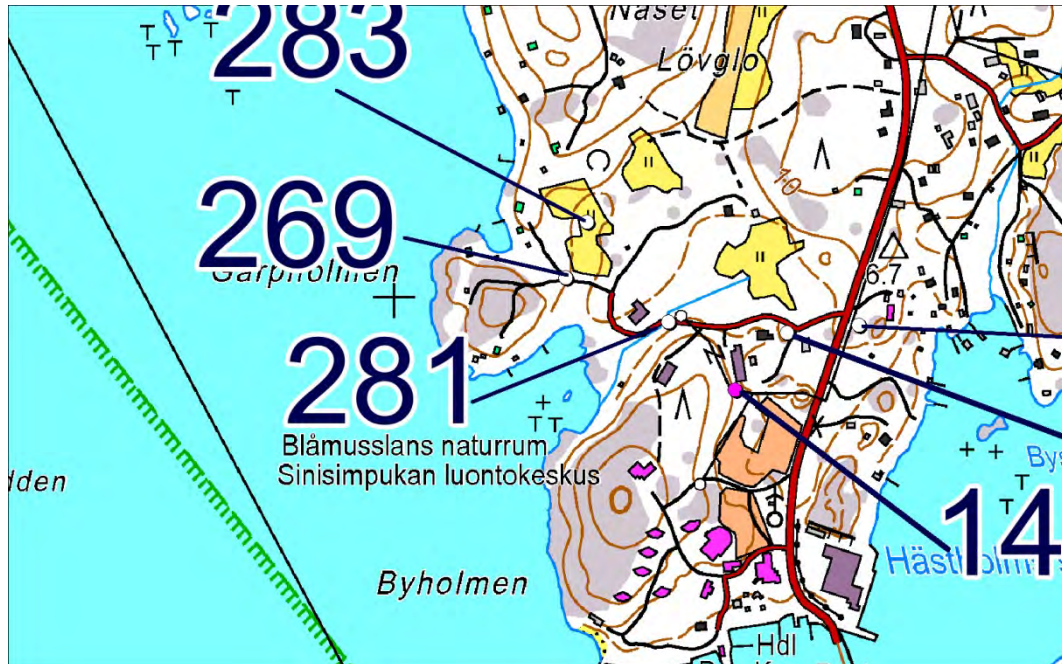
Röykkiön on ilmoitettu sijaitsevan sähkölinjan alla rinteessä teollisuushalliin johtavan tien varressa.

Kävin tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana. Rinteessä huomasin vain matalan maansekaisen

kivipalteen, jota arvelin ehkä tietä raivattaessa kasatuksi kerrostumaksi. Näkyvyys alueella oli hyvä.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6646 70, 1578 89).

Inventoitu aiemmin numerolla 83/1991.

282 Kasnäs Byholmen 2

Muut kohteet: kivistykkiö

P = 6651959, i = 243661, z = 5-6

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 16 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijaitsee Kasnäsissä noin 30 metriä Garpholmintien risteyskohdan eteläpuolella Kasnäsin laitureille menevän asfalttitiien itäsvallalla.

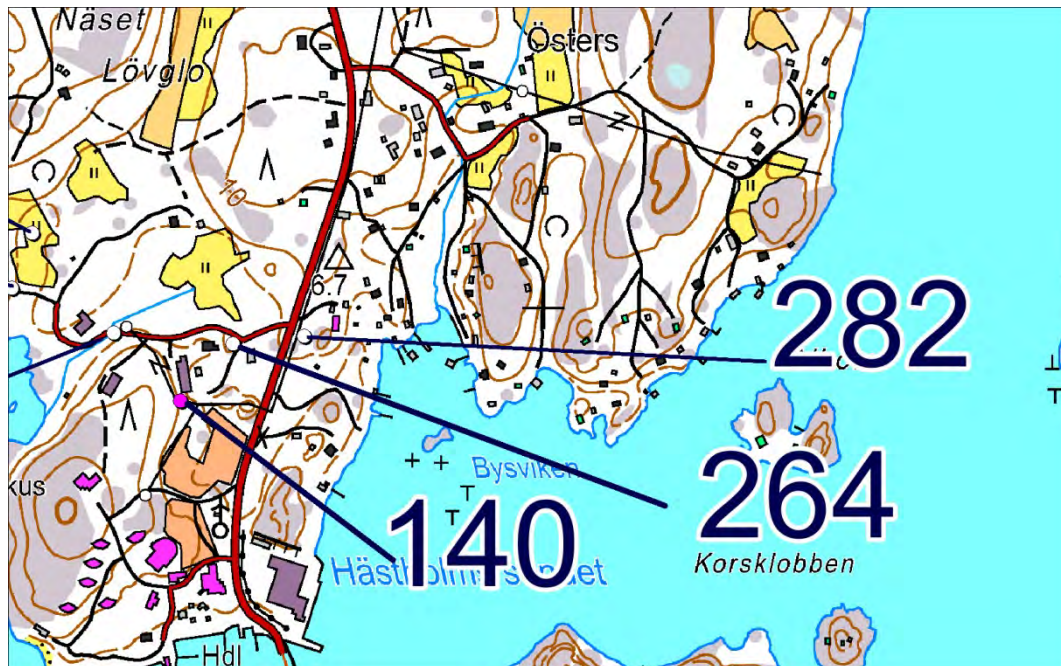
Matalalla kalliolla on seitsemän metriä pitkä kivijata, jossa on hieman Z-kirjaimen muotoa. Lähellä saman kallion pohjoispään vieressä on yksi muu matala kivistykkiö. Arvelin kummankin kiviä raivatuiksi joko pihoilta tai tien linjalta.

Käyntiajankohta 9.5.2012.

Kuvat DT2012:69:12-13.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6646 72, 1579 16).

Inventoitu aiemmin numeroilla: 80/1991.

283 Kasnäs, Garpholmen 2

Muut kohteet: peltoraunio

P = 6652105, i = 243272, z = 4-5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 16 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

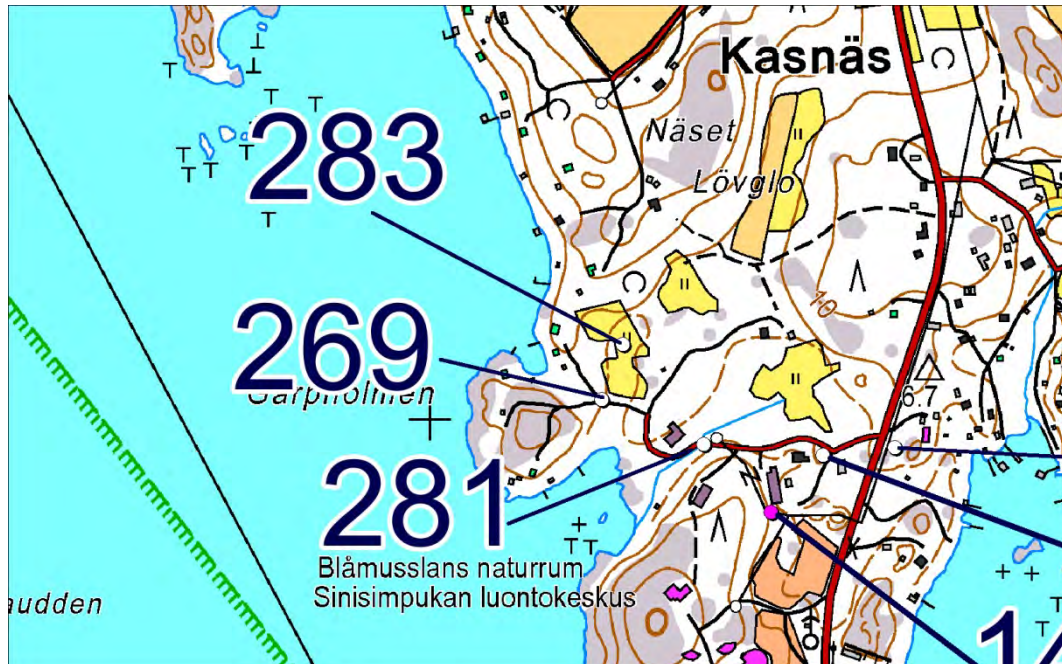
Sijaitsee Kasnäsissä Garpholmenin niemen itäpuolella.

Vuoden 1991 inventointikertomuksessa on mainittu useita kivirakenteita tästä. Vuoden 1992 inventoinnissa tästä on huomioitu vain peltoraunio tai useita.

Kävin Garpholmenin vainion eteläpuolella vuoden 2012 inventoinnin aikana. Alue on pihamaita ja muuta sellaista aluetta, jolla paljon liikutaan.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6646 83, 1578 76).

Inventoitu aiemmin numeroilla: 81/1991, 45:7/1992 (osa sille numerolle merkityistä kivikoista)

284 Kärिंगö

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000013336 ja nimellä Kärिंगö

Muut kohteet: louhos

P = 6655742, i = 249943, z = 10-15

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 12 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Tälle on annettu Museoviraston rekisteriportaalissa toiset koordinaatit, jotka ovat ehkä olleet arvionvaraiset. Biskopsönin saarella kuulin, että malmia olisi louhittu siltä pienehköltä mäkialueelta, joka jää peruskartalle merkittyjen Kärिंगön talon ja Södervedarna-nimisen laakson väliin. Siltä mäeltä en kuitenkaan löytänyt mitään selvää kaivoskuilua. Kärिंगössä louhinta on ollut suhteellisen pientä: kaivoksista laaditun taulukon mukaan Hiittisten saaristossa sijaitsevan Kärिंगön louhoksen kokonaislouhinta olisi ollut 844 tonnia tämän louhoksen toiminta-ajalla 1842-1850 (Verkkoversio Kauko Puustisen alkuperäisraportista vuodelta 2003, jonka otsikko on: Suomen kaivosteollisuus ja mineraalisten raaka-aineiden tuotanto vuosina 1530–2001, historiallinen katsaus erityisesti tuotantolukujen valossa. (578 s. Geologian tutkimuskeskus, arkistoraportti, M 10.1/2003/3.). Tämän kohteen voisi mielestäni lukea muihin kohteisiin eikä suojeltaviin muinaisjäännöksiin.

Käyntiajankohta 5.6.2012.

Koordinaattiselite: koordinaatit osoittavat umpimähkään niille tienoille, josta malmia on sanottu louhitun.

285 Notkärret

Muut kohteet: vanhan linjataulun tukikivet

P = 6654021, i = 239406, z =

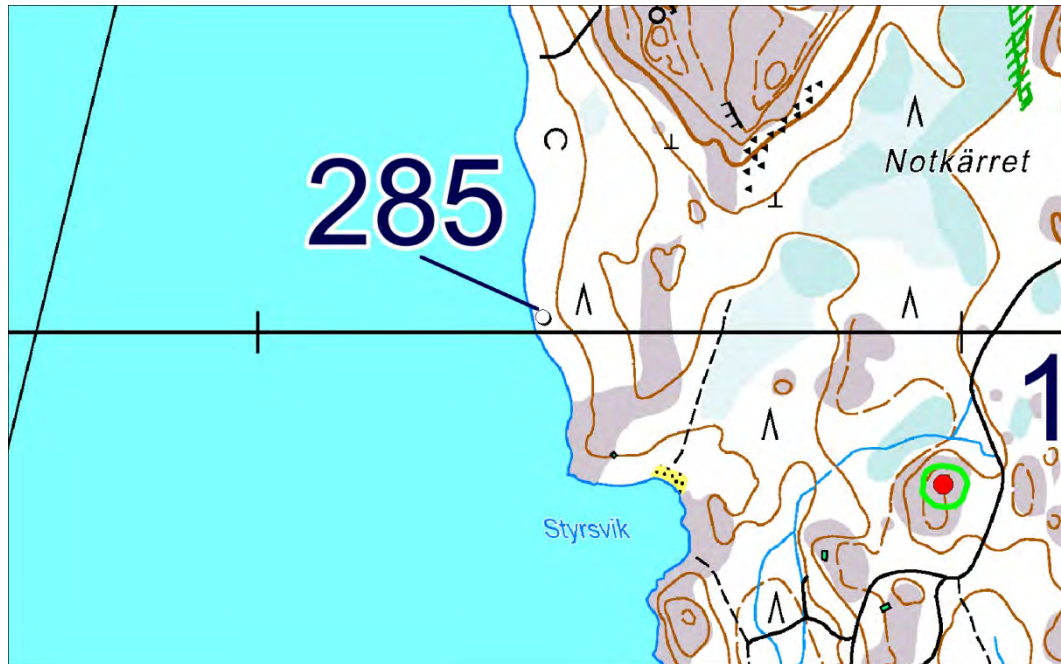
Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 16 ½ km etelälounaaseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 3, 6

Högsåran pääsaaren länsirannalla noin 250 metriä länteen Notkärretin maaneesta lahdesta tai glöjörvestä ja samalla noin 200 metriä pohjoiseen Styrsvikenin lahdesta on luotsivanhin Anders Alborgin kertoman mukaan ollut vanha linjataulu. Se taulu oli tuettu paikoilleen kiviröykkiöillä.

Koetin etsiä näitä rannalta 28.5.2012, mutta en löytänyt. Näistä etelään kallionharjanteen takana Styrsvikenin lahden pohjukassa pitäisi olla myös jokin röykkiö. Sitäkin etsin samalla kertaa löytömättä.

Koordinaattiselite: koordinaatit tätä koskevan ilmoituksen mukaan.

286 Lemnästrasket 2

Muut kohteet: kivilatomus

P = 6674931, i = 250538, z = 15-30

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 7 km pohjoiseen.

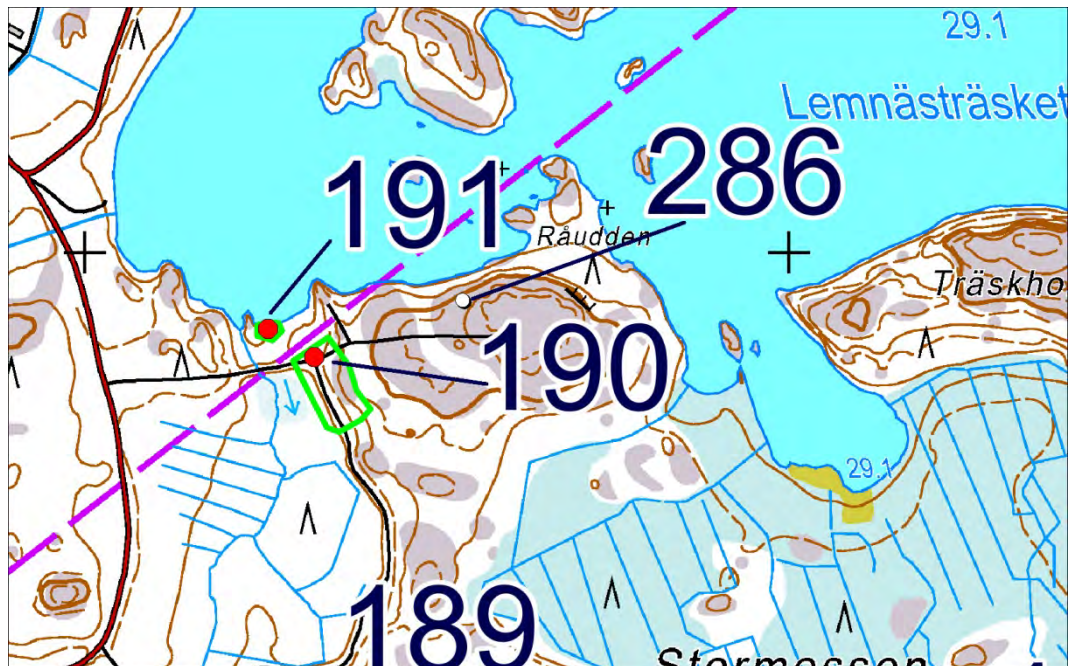
Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

Pieni yhdeltä puolelta avoin kivikaari Lemnästrasketin järvelle laskeutuvassa rinteessä.

Kiviä on ladottu kalliolle yhteen kerrokseen muotoon, joka nykyisellään on lähes umpinainen ympyränkaari, jonka läpimitat ovat 2,7 metriä (N-S) ja 2,0 metriä. Kivet ovat särmikkäitä, ja niiden suurin läpimitta on yleensä noin 0,3 metrin luokkaa.

Käyntiajankohta 17.8.2011. Valokuva Varsinais-Suomen maakuntamuseon kokoelmissa numeroilla 49:2:18 ja 19.

Koordinaattiselite: koordinaatit osoittavat umpimähkään siihen rinteeseen jossa tämä latomus on.

287 Ljusbodorna

Muut kohteet: pieni kivilatomus

P = 6660973, i = 246310, z = 35

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 7 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 3, 4

Sijaitsee lähellä Rövikiä Kasnäsiin menevän asfalttitien länsipuolella.

Kalliossa olevan pienen syvennyksen alempana olevaa reunaa on korotettu pienellä ladotulla kivikaarella.

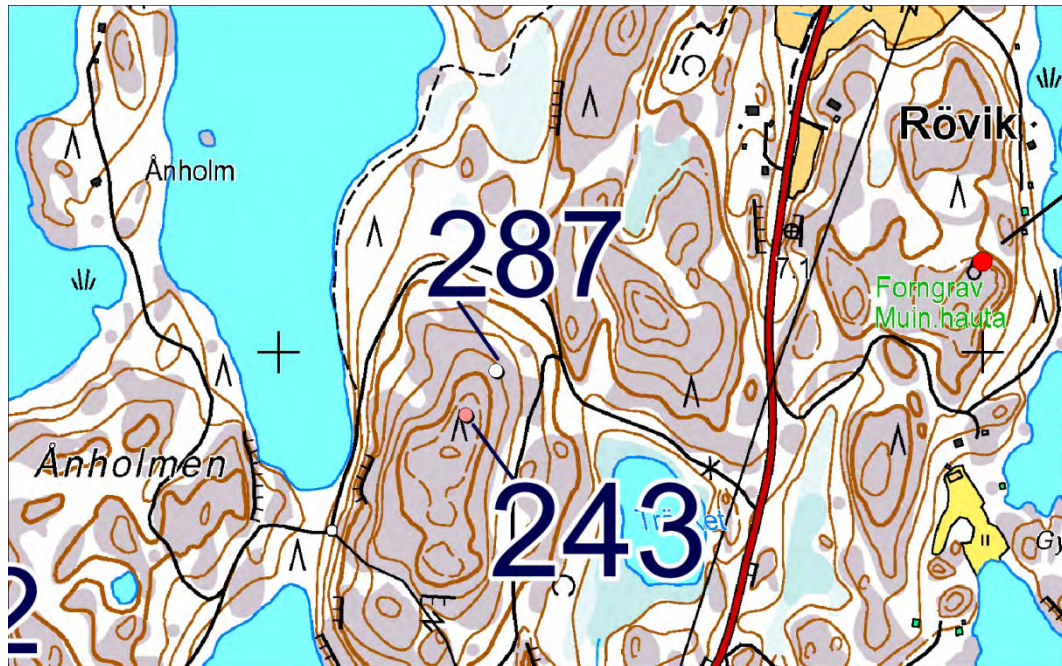
Kaaren päiden etäisyys toisistaan on noin 1,2 metriä. Yhdessä kivessä erottui noin 17 cm:n läpimittainen

jäkalärengas. Kivikerroksia kaarella on päällekkäin 1-4. Kivet ovat pyöristyneitä.

Käyntiajankohta 9.5.2012.

Kuvat: DT2012:69:7-8; 3D.kuva :69:218

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luetut GPS-laitteelta, korkeus kartalta.

DT2012:69:7Ljusbodorna. Pieni kivilatomus (287). Kuva pohjoisesta

288 Långholmen

Muut kohteet: mahdollinen kivikompassin jäännös

P = 6658470, i = 256268, z = 15

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 12 ½ km kaakkoon.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Sijaitsee kalliolla Långholmenin saaren itäpäässä.

Kiviä on kalliolla harvina kehänä. Saattaa olla, että niitä on siinä kaikkia neljää ilmansuuntaa osoittamassa, ja myös neljästä väli-ilmasuunnasta kolmelle on osoittajakivi. Lounaan suunnalla kiveä ei ole. Latomuksen halkaisija pohjois-etelä-suunnassa on 2,65 metriä.

Tämän näytti Kristian Lindroos 14.5.2012.

Valokuvat: DT2012:69:30-31.

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luetut GPS-laitteesta, korkeus kartalta.

289 Lövö

Muut kohteet: aidan tukikiviä

P = 6656692, i = 247107, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 11 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 3, 4

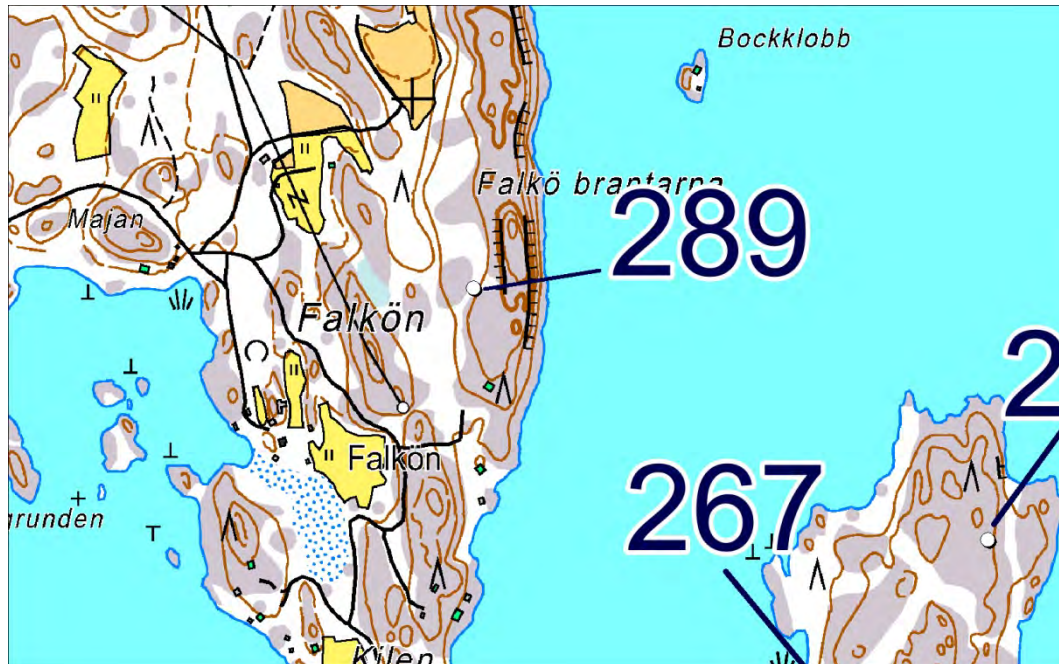
Lövön saaren itäisimmässä osassa Falkönillä.

Aiemmin oli ilmoitettu sijainnissa 6651 78, 1582 14 (6656730, 247088) olevan useita kivilatomuksia korkean kallion laella. Käydessäni niitä etsimässä löysin vain kiviryhmiä, joitten päällä oli piikkilankaa.

Niitä oli kohdassa 6656692, 247107.

Koordinaattiselite: koordinaatit luetut GPS-laitteesta.

Inventoitu aiemmin numerolla 70/1991.

290 Mölnholmen

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 1000015331 ja nimellä Mölnholmen.

Muut kohteet: kalliohakkauksia

P = 6675566, i = 248021, z = 1 (alin)

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 7 km pohjoiseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

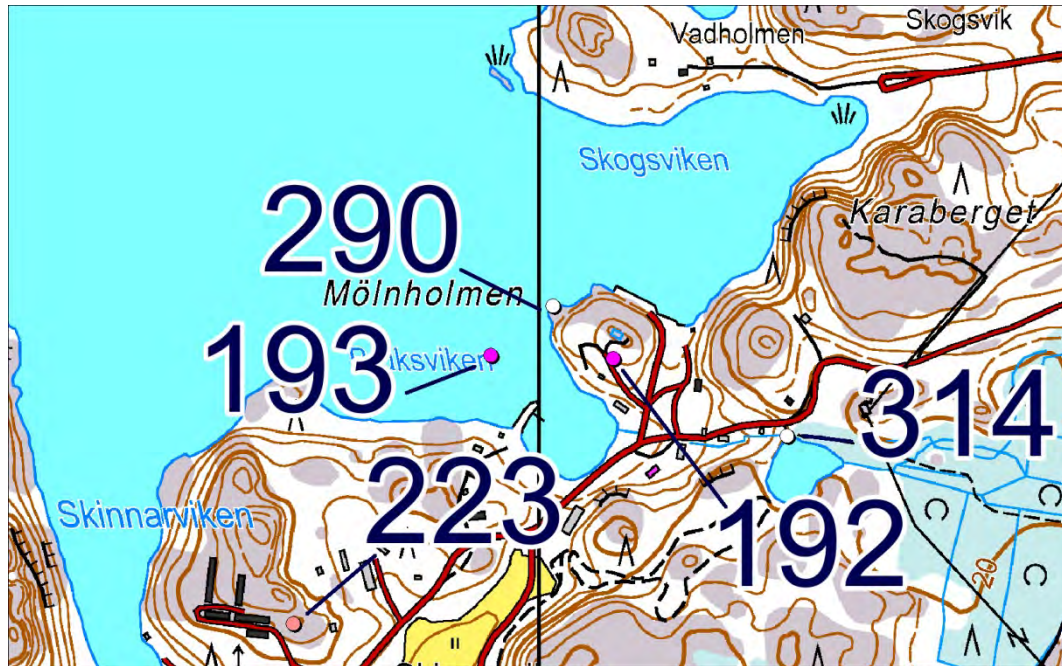
Niemellä Skinnarvikin alueella.

Rantakallioon hakattuja nimiä ja lukuja, joista pienin 1889 ja suurin 1907. Sijoitin tämän inventointikertomuksessa muihin kohteisiin otaksuttavan ajoituksen ja tämän lajityypin yleisyyden perusteella, vaikka tämä onkin luettu Museoviraston rekisteriportaaliin muinaisjäänöksiin.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalin mukaan.

Tark. Heljä Brusila 2009.

291 Vänö, Vänö 4

Muut kohteet: laiturinjännös

P = 6647453, i = 231017, z = 2-2,5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 27 km lounaaseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 5

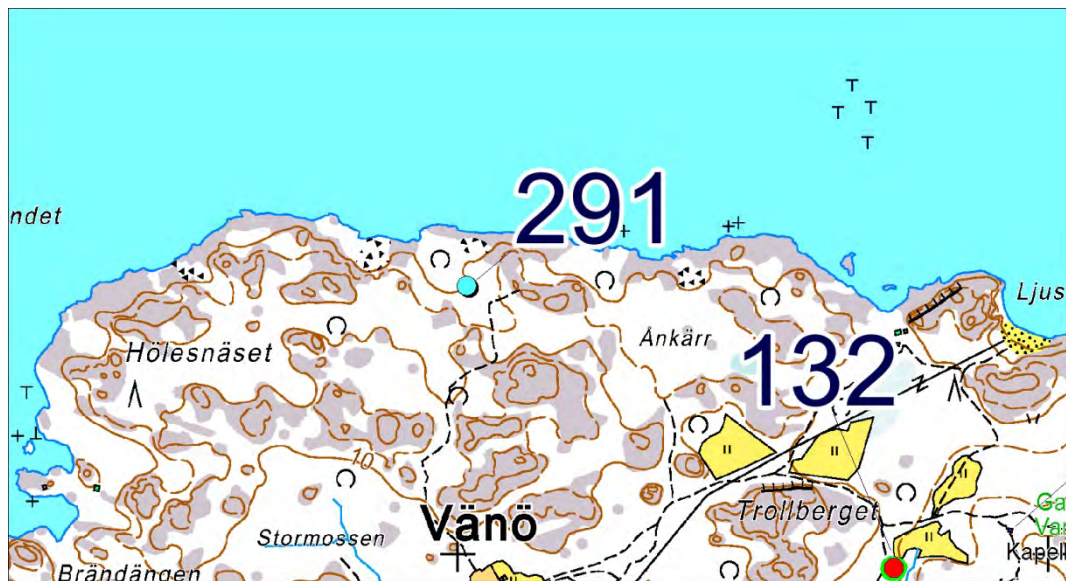
Sijainti Vänön pohjoisosassa kallioilla.

Mitoiltaan 1 m X 2,5 m:n laajuiseksi ilmoitettu ajoitukseltaan tuntematon laitur.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6641 09, 1566 98).

Inventoitu numerolla 73/1991. Vuoden 1997 inventoinnissa on tarkastettu tälle määritettyä sijaintipaikkaa, mutta silloin ei sanottua laiturin jäännöstä oltu löydetty. Tapani Tuovinen on todennut vuoden 1997 inventointikertomuksessaan sivulla 47, että tälle laiturinjäännökselle ilmoitetussa paikassa olisi laiturille topografisesti epäsoviva maasto.

292 Norra Furuholm 1

Muut kohteet: pyyntisuoja

P = 6646169, i = 249584, z = n. 1

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

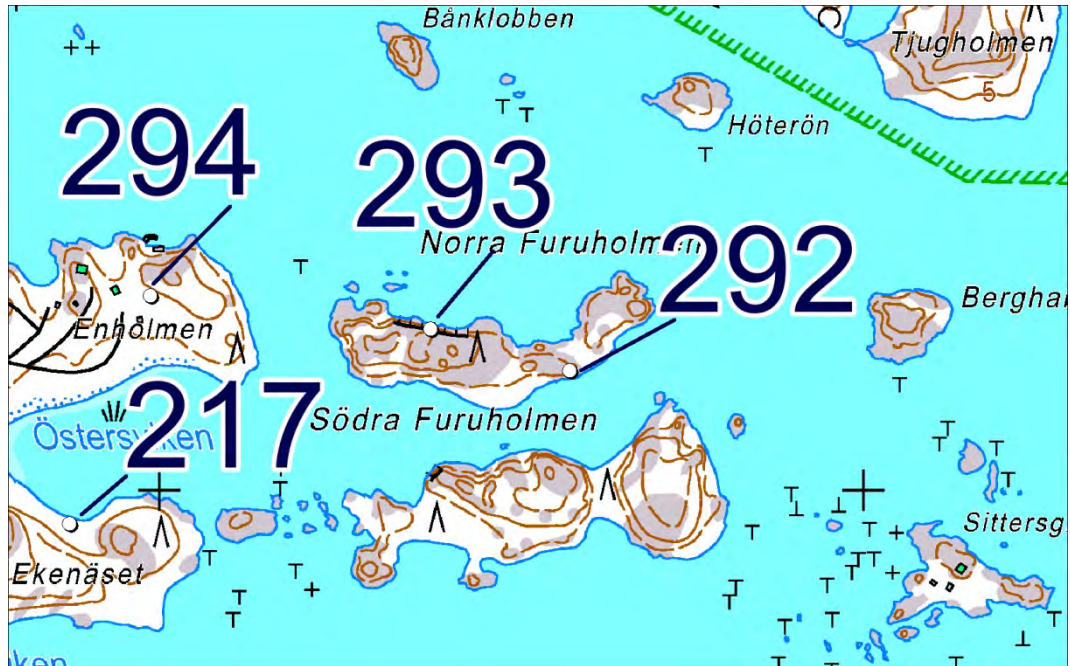
Tämän pyyntisuojan sijainnista ja muista ominaisuuksista ei ole tarkempaa tietoa.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1992 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan

(tasokoordinaatit siinä 6641 42, 2417 56).

Inventoitu numerolla: 45:1/1992

293 Norra Furuholm 2

Muut kohteet: oletettu merimerkki

Tämän paikantamista koskevat tiedot ovat tulkinvaraiset. Sanallista sijaintikuvausta ei ole annettu. Paikannimestä päätellen tämä voisi ajatella olevan Norra Furuholmin saarella.

Vuoden 1992 inventointikertomuksessa on annettu x-koordinaatista näköjään epähuomiossa vain numerosarja 6640, kun olisi kai pitänyt olla 664140? Y-koordinaatti on 2417 36, z-koordinaatti n. 10.

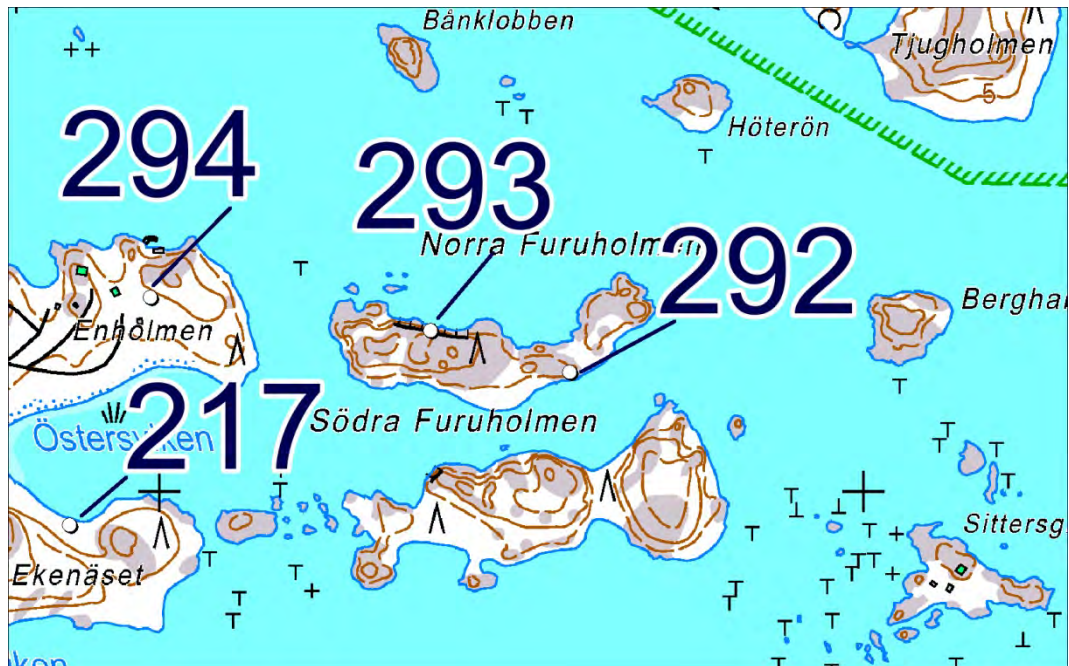
Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Tämän sijainnista ja muista ominaisuuksista ei ole tarkempaa tietoa.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Inventoitu numerolla 45:4/1992.

294 Rosala, Enholmen

Muut kohteet: tomtning

P = 6646276, i = 248988, z = n. 5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

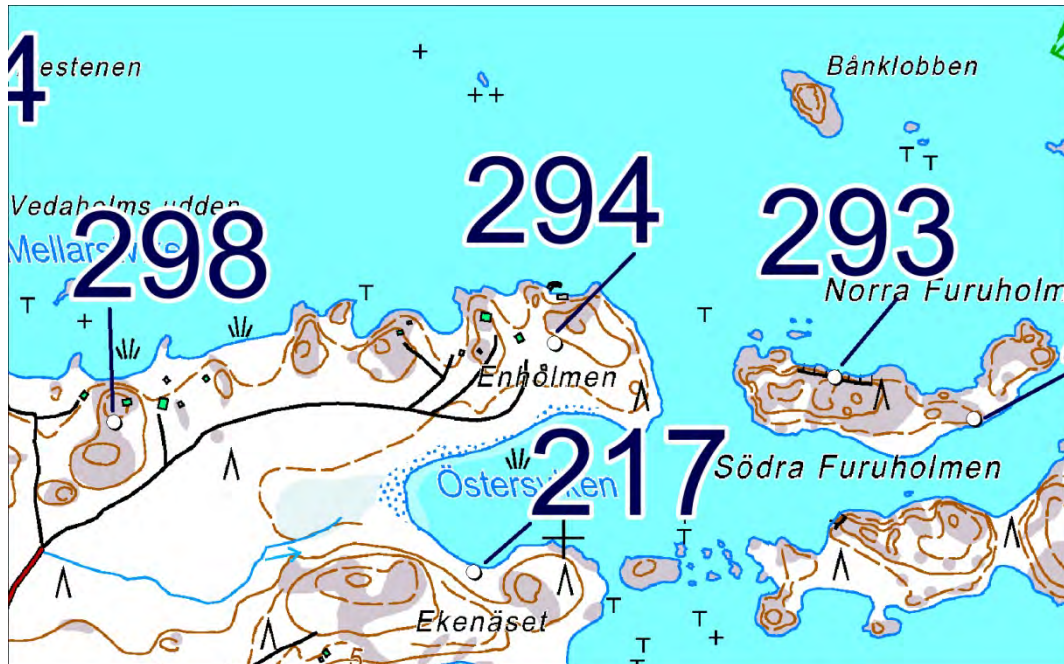
Tämän on ilmoitettu sijaitsevan harjun itäisellä rinteellä. Yllä olevat koordinaatit viittaavat kuitenkin paremminkin länteen laskeutuvaan rinteeseen.

Pahoin vaurioitunut ehkä metsäkoneiden pyörien alla.

Etsin tätä Enholmenin niemellä 24.5.2012, mutta en löytänyt.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6641 50, 2416 96).

Inventoitu numerolla 12/1991.

295 Västra-Granholmen 2

Muut kohteet: bunkkeri, mahdollisesti kaksi

P = 6643012, i = 245731, z = 7-10

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 25 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Bunkkeri on rakennettu saaren eteläosaan kallion harjanteelle. Sen rakentaminen kuuluu samaan puolustusvarustusten rakentamisvaiheeseen kuin Bolaxin ja Stora Krokön patterien rakentaminen. Nämä on tehty Hangon ollessa vuokrattuna Neuvostoliitolle talvisodan rauhannehtojen tultua voimaan. Pekka Silvastin alla mainitun teoksen mukaan Granholmille piti tulla kaksi tykkiä, joitten tyyppiä oli päätetty 120/41-A.

Bengtskärin taistelun aikana Västra Granholmilta ja Örön linnakkeelta on Rothin ja Fagerströmin inventointikertomuksen tietojen mukaan ammuttu majakkasaarelle maihinnousua yrittänyttä vihollisosastoa.

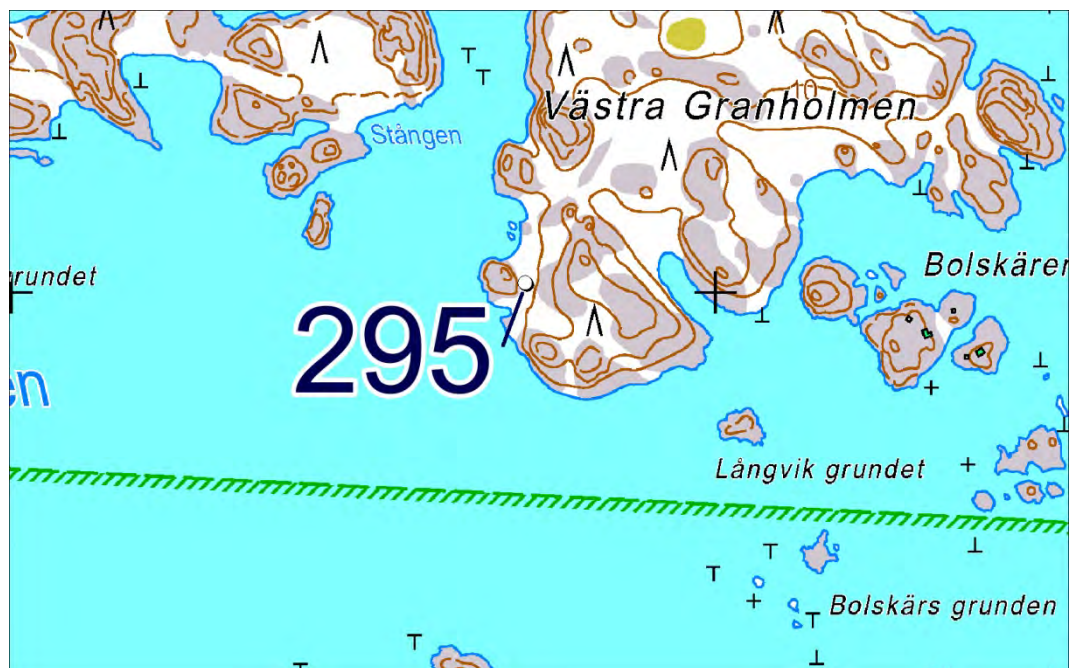
En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6638 00, 1582 03).

Inventoitu numerolla: 33/1991

Kirjallisuutta: Ove Enqvist, Kellä saaret ja selät on hallussaan... Rannikopuolustuksen aluekysymykset autonomisessa ja itsenäisessä Suomessa. Maanpuolustuskorkeakoulun Sotahistorian laitos julkaisusarja 1 N:o 9. ISBN 978-951-25-1778-7, ISSN 1456-5196. 2007, 364-365 (ladattavissa internetistä osoitteessa: www.doria.fi/handle/10024/74458).

Pekka Silvast: Kanonerna på Bolax. Bolax Gillet r.f.:n toimesta julkaistu historiikki, painettu Helsingissä 2002. ISBN 951-96502-1-0.

296 Rosala, Östra-Granholmen

Muut kohteet: laivan kallistuspaikka

P = 6643538, i = 246250, z = 1-3

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 24 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijaitsee Östra Granholmenin itäisellä rannalla.

Paikalle on vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan voitu hyvin lähestyä aluksilla, ja siellä on ollut tasainen alusta, jolla aluksia on voitu kallistaa.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6638 57, 1582 50).

Inventoitu aiemmin numerolla 32/1991.

297 Rosala, Storholmen 2

Muut kohteet: veneen kallistuspaikka

P = 6642456, i = 243340, z = 1-2

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 26 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Storholmenin saaren pohjoisrannalla.

Samassa paikassa on vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan ollut myös kauppa 1800-luvulla.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6637 23, 1579 70).

Inventoitu numeroilla 39/1991.

298 Vedaholmsudden

Muut kohteet: kylmämuurattu kaivo

P = 6646164, i = 248362, z = 5-6

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 km etelään.

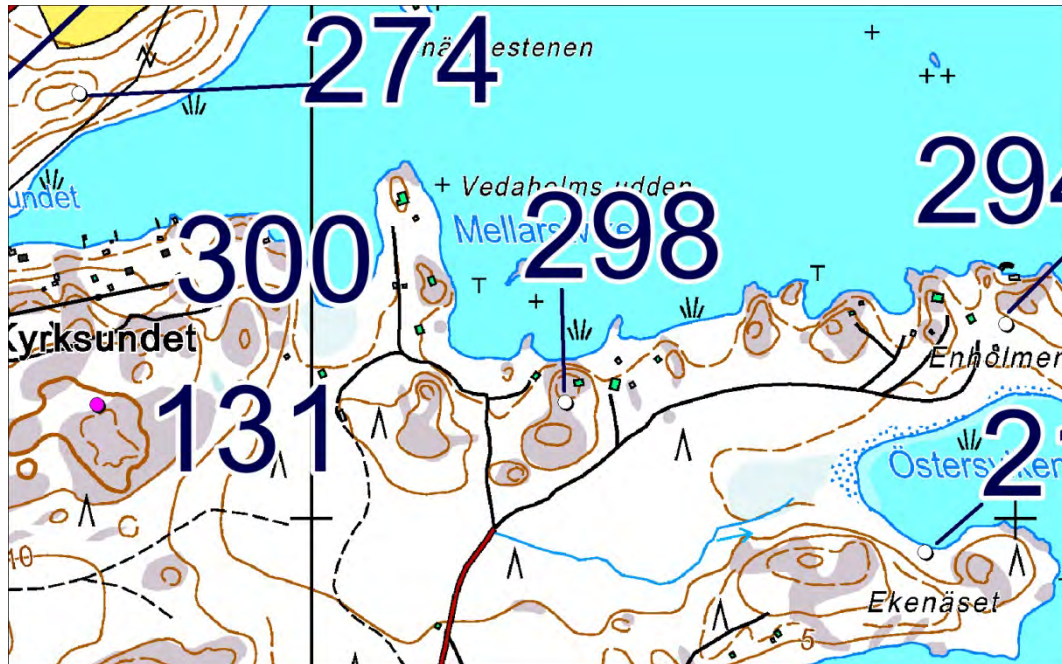
Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Vuoden 1991 inventointikertomuksessa tälle on annettu yllä olevat koordinaatit, ja samalla on ilmoitettu, että tämä sijaitsi 150 metrin päässä talosta, jota oli rakennettu kesällä 1991. Kaivo oli sijainnut mäntymetsää kasvavalla harjulla. Kaivon mitoituksi on ilmoitettu noin 60 X 80 cm.

Etsin tätä 24.5.2012, mutta en löytänyt.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6641 36, 2416 34).

Inventoitu numerolla 11/1991.

299 Bengtskär

Muut kohteet: kallioon kaiverrettuja merkkejä

P = 6629191, i = 246957, z = 2-4

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 39 km etelään.

Sijaitsevat Bengtskärin majakkasaarella.

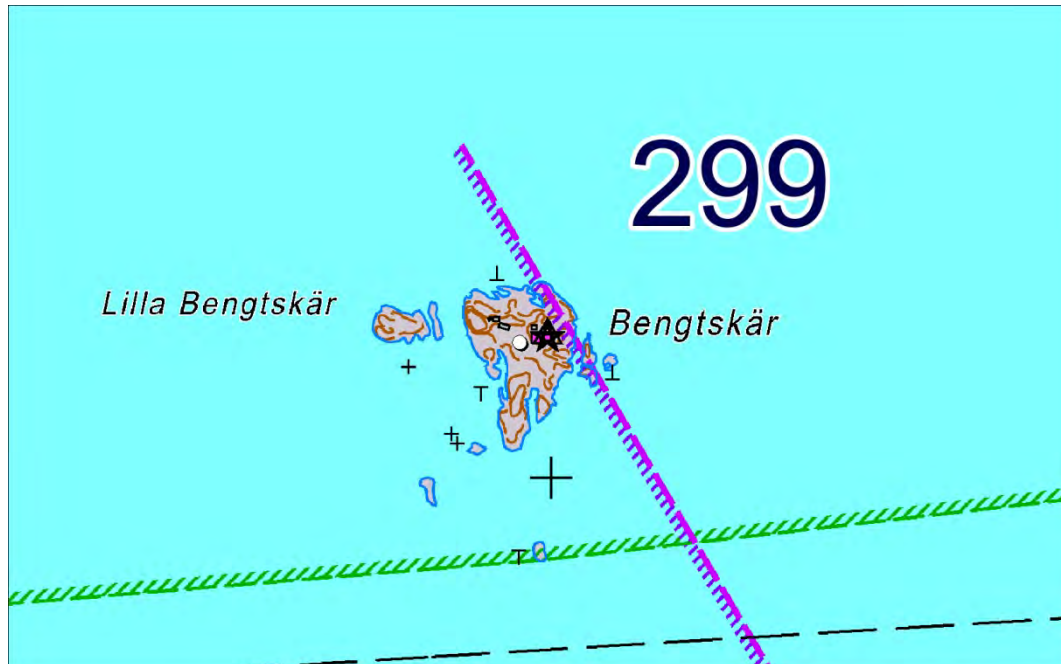
Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 9

Vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan Bengtskärillä olisi runsaasti 1800- ja 1900-luvun kalliopiiroksia.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6624 35, 1584 50).

Inventoitu numerolla: 61/1991

300 Rosala, Bölen kylä

Muut kohteet: rakennusten pohjia, pieniä röykkiöitä ja laiturirakennelma

P = 6646270, i = 247463, z = 5-7

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijaitsee kapean salmen takana vastapäätä Kyrksundetin muinaisjäännöstä.

Vuonna 1991 tästä on löydetty yksi rakennuksen pohja kallion reunalta ja toinen kallion päältä toisaalta.

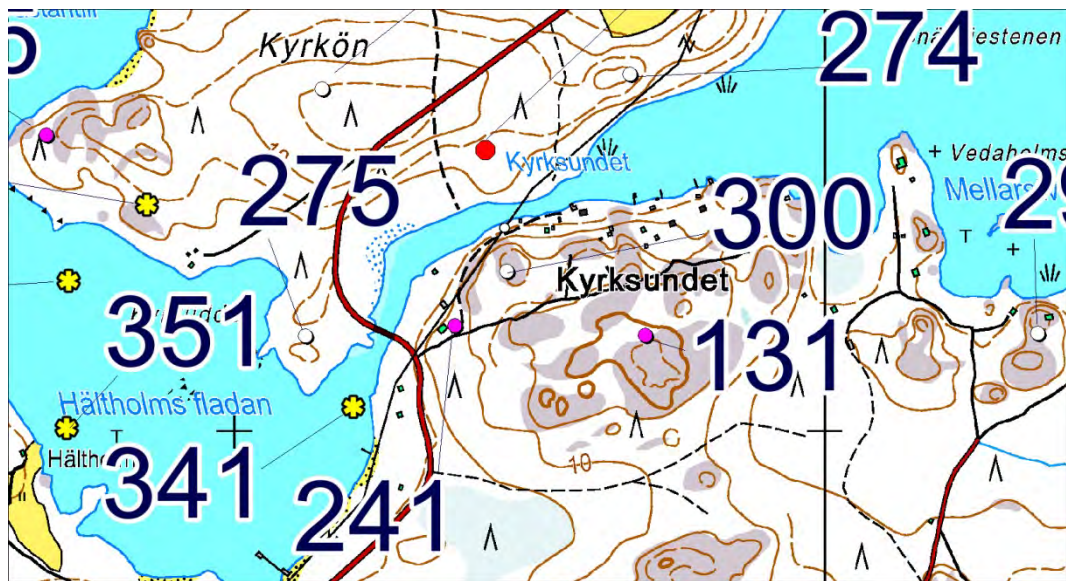
Kallion päällä on tarkasteltu pieniä kivilatomuksia, joihin on liitetty ajatus aidan tukirakenteista. Yhden kesämökin eteläpuolisella rinteellä oli havaittu muurimainen rakennelma, mahdollinen laitur.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan

(tasokoordinaatit siinä 6641 40, 1583 46).

Inventoitu numerolla: 9/1991

301 Rosala

Muut kohteet: peltoraunioita

P = 6644060, i = 243737, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 24 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijaitsevat metsäalueella heti Rosalan kylän keskuksesta itään.

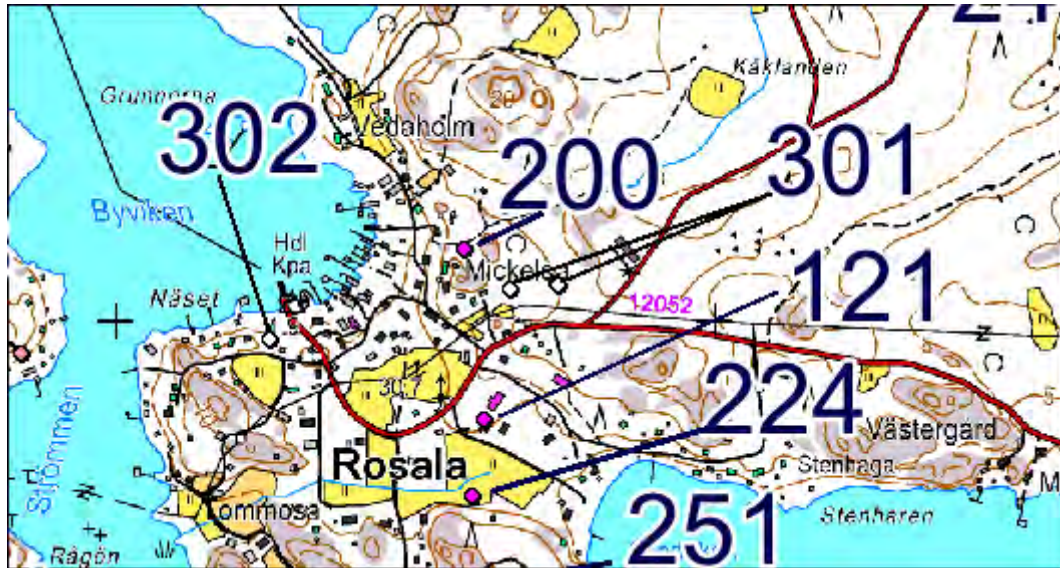
Paikalla on useita vallimaisia kivikoita, jotka katsoin peltoraunioiksi. Yhden vieressä oli hieman huonokuntoinen kivireki, jonka valokuvasin.

Käyntiajankohta 22.5.2012.

Valokuvat: DT2012:69:83-84

Koordinaattiselite: keskikoordinaatit luetut GPS-laitteesta.

Inventoitu aiemmin numerolla 50/1991.

302 Rosala 2

Muut kohteet: kalliopiiirros

P = 6643970, i = 243256, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 25 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Tästä on ilmoitettu vuoden 1991 inventointikertomuksessa, että kalliopiiirros on 1900-luvulta, mutta piiirroksen aiheesta ei ole sanottu. Sijaintipaikka on laiturin yhteydessä.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6638 73, 1579 48).

Inventoitu numerolla 45/1991.

303 Rosala, Ryssberget 1

Muut kohteet: palaneita kiviä ja erittäin nokipitoista maata omakotitalon pihalla

P = 6643575, i = 243522, z = 5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 25 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijaitsee Rosalassa Ryssbergetin kallioisen mäen lounaispuolella. Vuoden 1991 inventointikertomukseen on merkitty tästä seuraavasti: ”Paikalla suoritettiin omistajan pyynnöstä koekaivaus.”

Inventointiluettelossa on: ”Ryssbergetin eteläpuoleisella rinteellä suoritettiin koekaivaus paikassa, jonka eräs Rosalan asukas osoitti. Kaivaus ei tuottanut mainittavaa tulosta. Pidämme kuitenkin mahdollisena että paikalla on sulatettu malmia. Maa oli hiilipitoista ja kivet kuopanteen pohjalla palaneita.” Tarkempaa kirjallista kertomusta siitä kaivauksesta en ole nähnyt, enkä tiedä, onkokaan sellaista. Tiedonannoista kuitenkin voi päätellä, että kaivauksessa olisi löydetty kuopanne hiiliseen ja palaneine kivineen.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6638 36, 1579 78).

Inventoitu numerolla 49/1991.

304 Rosala, Sommarö 2

Muut kohteet: kalliopiiirros

P = 6643741, i = 242683, z = n. 2

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 25 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

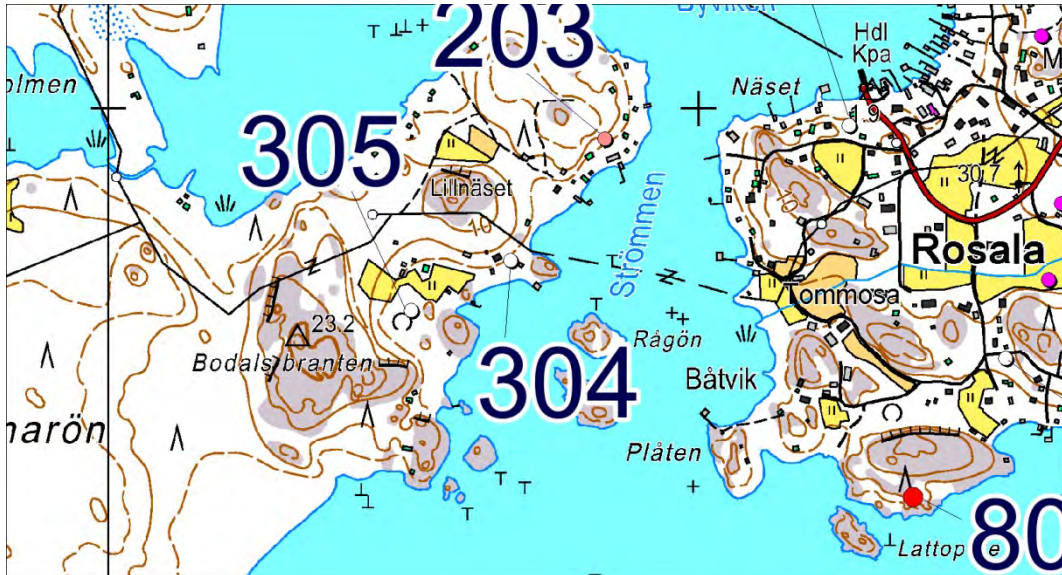
Sommarön saarella jollakin tontilla kalliolla venevajan takana.

Kalliosta on havaittu käärmeen kuva ja teksti: IOHAN SVEDE 1667 d 24 E HT.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6638 45, 1578 93).

Inventoitu numerolla 41/2012.

305 Rosala, Sommarö 1

Muut kohteet: kaiveltu lohkarepelto

P = 6643656, i = 242515, z = n. 5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 25 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

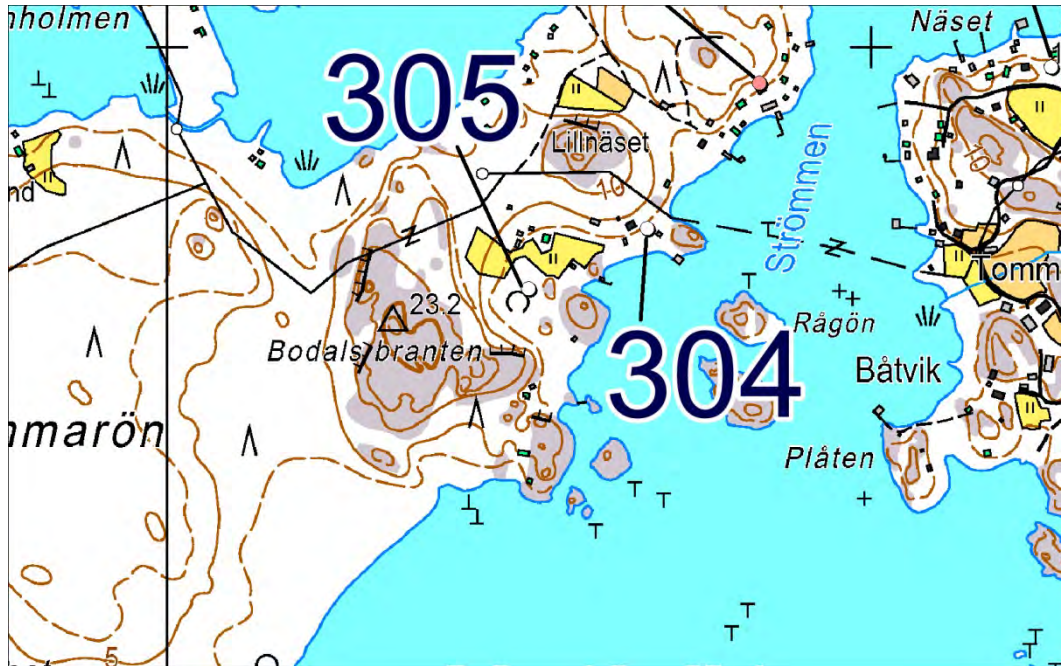
Sommarön saarella lohkarepelto, johon on kaiveltu kuoppia.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan

(tasokoordinaatit siinä 6638 35, 1578 77).

Inventoitu numerolla 42/2012.

306 Ön Bolax

Muu kohde: puolustusvarustukset

Talvisodan jälkeen rakennettuja tykkiasemia ja niihin liittyviä muita rakennelmia.

P = 6653102, i = 260499, z =

Koordinaattiselite: Koordinaatit osoittavat yhteysaluslaiturin vieressä olevaa luolaston suuta ja ne ovat luetut kartalta.

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 19 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 7

Aika: 29.5.2012.

Bolaxilla olevat tykit ovat deaktivoituja (Ove Enqvist, Kellä saaret ja selät on hallussaan...

Rannikopuolustuksen aluekysymykset autonomisessa ja itsenäisessä Suomessa.

Maanpuolustuskorkeakoulun Sotahistorian laitos julkaisusarja 1 N:o 9

ISBN 978-951-25-1778-7, ISSN 1456-5196. 2007, 364-365. Teos on ladattavissa internetistä osoitteessa: www.doria.fi/handle/10024/74458)

Bolaxin kaksi tykkiä ovat nykyisin Bolax Gillet r.f.:n hallussa. Bolaxin tykeistä on Bolax Gillet r.f.:n toimesta julkaistu historiikki nimeltä ”Kanonerna på Bolax”, jonka on kirjoittanut Pekka Silvast. Painettu Helsingissä 2002. (ISBN 951-96502-1-0). Teoksessa on mm. Bolaxin kahta tykkiasemaa ja saaren muita varustuksia esittävä suunnitelma karttapiirroksena mittakaavassa 1:4000.

Valokuvat: DT2012:69:120-:123; :126, :127

307 Rosala, Storholmen 1

Muut kohteet: mahdollisia kummeleita

P = 6642510, i = 242863, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 26 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Näitten oletettujen kummeleitten tarkkaa sijaintia ja muita ominaisuuksia ei ole ilmoitettu.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1995 raportissa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6637 24, 1579 22). Ne eivät ole tarkat, vaan niiden virheympyrän säteeksi on ilmoitettu 500 metriä.

Tästä olen löytänyt kirjallisia mainintoja vain Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houtskaari” arkistoidusta käsikirjoituksesta nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (s. 33) (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen). Vuoden 1997 inventointikertomuksessaan Tapani Tuovinen on sivulla 48 esitellyt Storholmeniin liittyviä havaintoja mainitsematta mitään kummeleista.

308 Rosala, Storholmen 4

Muut kohteet: tomtningeja

P = 6642656, i = 243016, z = 10

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 26 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

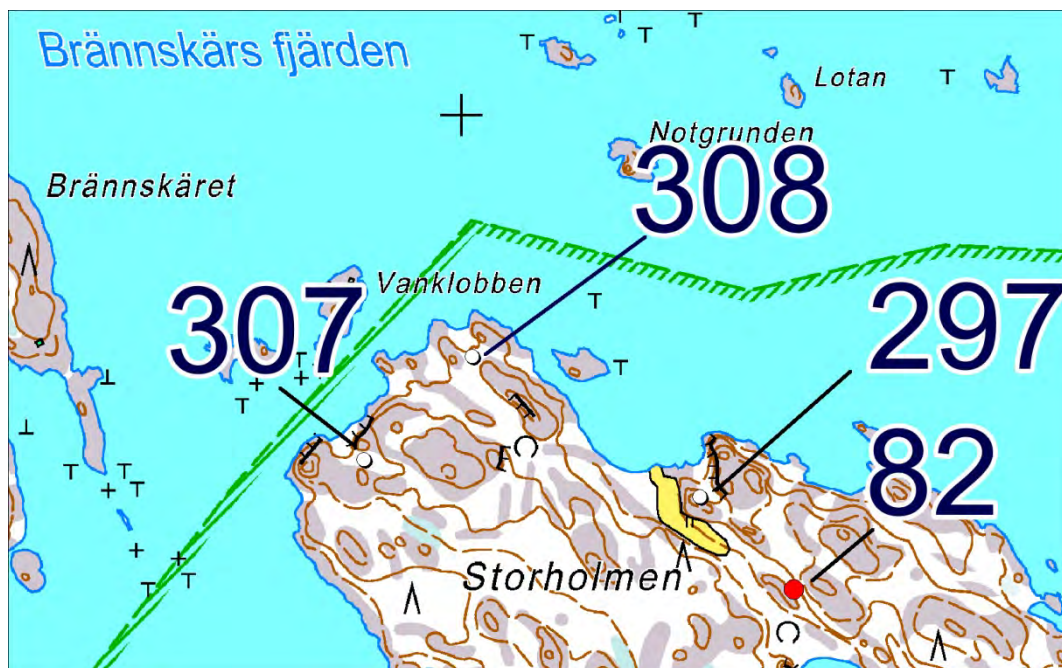
Havaittu kaksi tomtningia kalliorinteeltä. Niiden pituuksiksi on ilmoitettu 2,5 ja 3 metriä. Molemmat noin 40 cm korkeita.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit Harto Rothin ja Levi Fagerströmin vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6637 40, 1579 36).

Inventoitu numerolla 40/1991. Mainittu myös Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houtskari” arkistoidussa käsikirjoituksessa nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (s. 33) (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen.) Vuoden 1997

inventointikertomuksessaan Tapani Tuovinen on (sivulla 48) ilmoittanut, että hän ei ollut löytänyt Storholmenilta merkkejä laiturirakenteista eikä tomtning-jäännöksistä, joita Harto Rothin ja Levi Fagerströmin mukaan siellä olisi pitänyt olla.

309 Rosala, Örö

Muut kohteet: hiekalla täytetty kivikehys

P = 6639445, i = 238225, z = yli 5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 30 km etelälounaaseen.

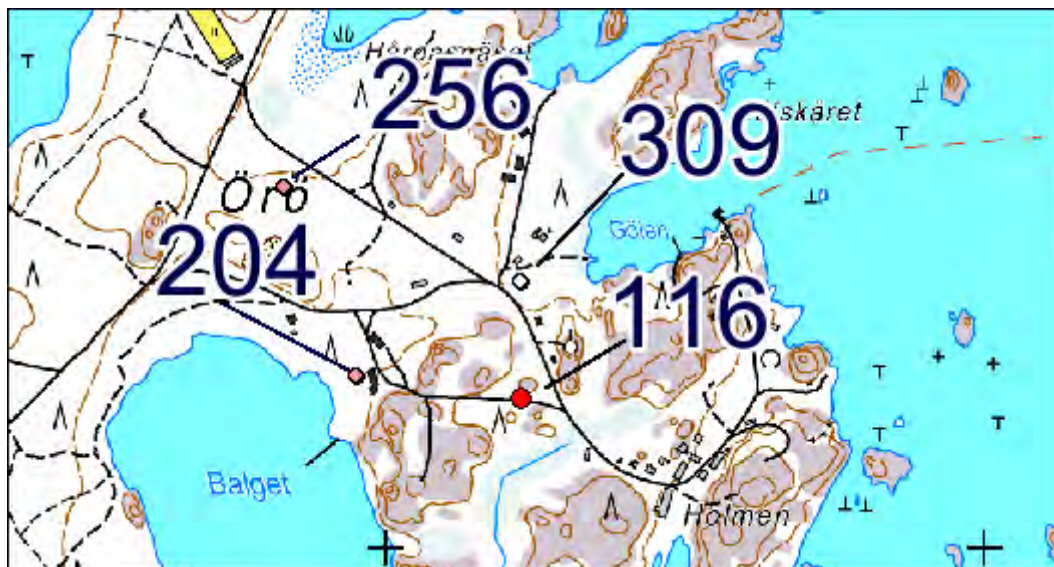
Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 5, 8

Tämän on ilmoitettu sijaitsevan jääkiekkokaukalon läheisyydessä hiekkaharjulla. Tässä rakenteessa on isoista kivistä ladottu suorakaiteen muotoinen reunus, jonka mitat ovat 6 X 10 metriä, ja sen reunuksen sisus on täytetty soralla. Kivirakenteelle ei ole annettu mitään selitystä ainakaan vuoden 1991 inventointikertomuksessa.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6633 77, 1574 88).

Inventoitu numerolla 58/1991.

310 Rosala, Österkärret

Muut kohteet: rakennuksen pohja

P = 6645707, i = 247251, z = 3-4

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 ½ km etelään.

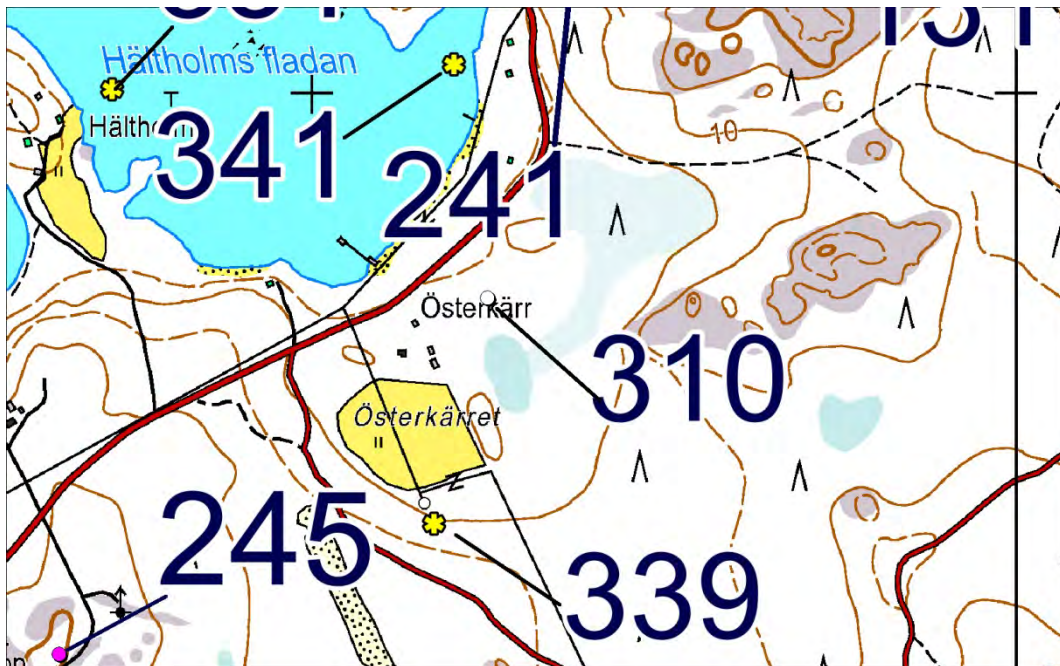
Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijainti vuoden 1991 inventointikertomuksen tekstin mukaan: ”Paikka sijaitsee n. 400 metriä Kirkkosalmien sillalta etelään. Rakennuksen pohja on metsän reunasta n. 10 metriä nurmeltuneella hiekkakankaalla ja n. 30 metrin päässä nykyisestä Rosala-Hiittinen maantiestä.” Koordinaateilla tälle ilmoitettu paikka ei pidä yhtä sanallisen sijainnin kuvauksen kanssa siinä, että etäisyys maantiestä on koordinaattien mukaan paljon suurempi kuin sanallisen selityksen mukaan.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6640 82, 1583 30).

Inventoitu numerolla 15/1991

311 Rövik

Muut kohteet: väitetty hautaraunio sijaintikohta; todellisuudessa maastonkohta ilman muinaisjäännöstä
 $P = 6661302$, $i = 246961$, $z =$

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 7 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 3, 4

Yllä olevat koordinaatit perustuvat peruskoordinaatteihin 665632, 158160, jotka on annettu Turun yliopiston arkeologian julkaisussa ”Karhunhammas 14” sivulla 16. Niille on määritelty samalla virheymyrän säteeksi 200 metriä.

Julkaisussa Karhunhammas ei ole ilmoitettu mitään tietoja tämän Rövikin raunioita, pituusakselin suunnasta, muodosta tai leikkauksesta. Sen sijaintia koskeva tieto vaikuttaa olevan Volter Högmanin tekstiin perustuva epäonnistunut arvaus. Högman on selostanut käsikirjoituksensa sivulla 52 ensin yhtä rökkiötä, mikä on nyt toinen inventointinumerolla 10/2012 olevista rökkiöistä. Seuraavaksi hän on ilmoittanut toisesta rökkiöstä seuraavin sanoin: ”I samma fortsättning med föregående utefter samma bärg mot norr finnes en ungefär likadan sten samling; i längd lika, bredden smalare, stenar endast ungefär ett hvarf; sidorna dock ej så markerade.” Tästä sitaatista ei tarkoin selviä kahden rökkiön välimatka, mutta selostaessaan Rövikin rökkiöitten kaivamista Högman on selvästi sanonut, että kaksi rökkiötä olivat toistensa tuntumassa. Käsikirjoituksensa sivulla 112 hän on selostanut ensin toisen rökkiön kaivaushavaintoja ja sitten jatko kuuluu: ”I samma fortsättning med nämnda kummel, med endast ett kort mellanrum fanns en annan ungefär till form och höjd likadan sten samling, men ännu mera markerad.” Ensin selostamansa rökkiön pituudeksi Högman on ilmoittanut 11 metriä 50 cm, ja se ja muut seikat huomioon ottaen selviää, että kohde Gammalsvidsbergen, jossa kiviä on ladottuna noin 20 metriä pitkälle alalle, sisältää molemmat Högmanin mainitsemat rökkiöt. Ne ovat niin kiinni toisissaan, että niitä voi helposti pitää yhtenä yhtenäisenä rökkiönä. Julkaisussa Karhunhammas 14 niitä onkin käsitelty niin kuin ne olisivat yksi rökkiö, jolle läpimitoiksi on ilmoitettu 20,0 ja 5,6 metriä. Otaksun, että yllä olevat Karhunhampaaseen merkityt koordinaatit perustuvat virheelliseen otaksumaan edellä olevassa sitaatissa mainitun toisen rökkiön sijaintipaikasta. Sen ei pidä katsoa olevan sillä mäen nokalla, johon yllä olevat koordinaatit viittaavat, vaan se on toinen niistä kahdesta rökkiöstä, jotka yhdessä ovat Gammalsvidsbergenin kohde.

Kävin 9.5.2012 yllä olevien osoittamalla paikalla havaitsematta mitään merkkiä hautarauniosta. Alueella on talon piha.

312 Bötesberget W

Muut kohteet: rajamerkki

P = 6673617, i = 251499, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 6 ½ km koilliseen.

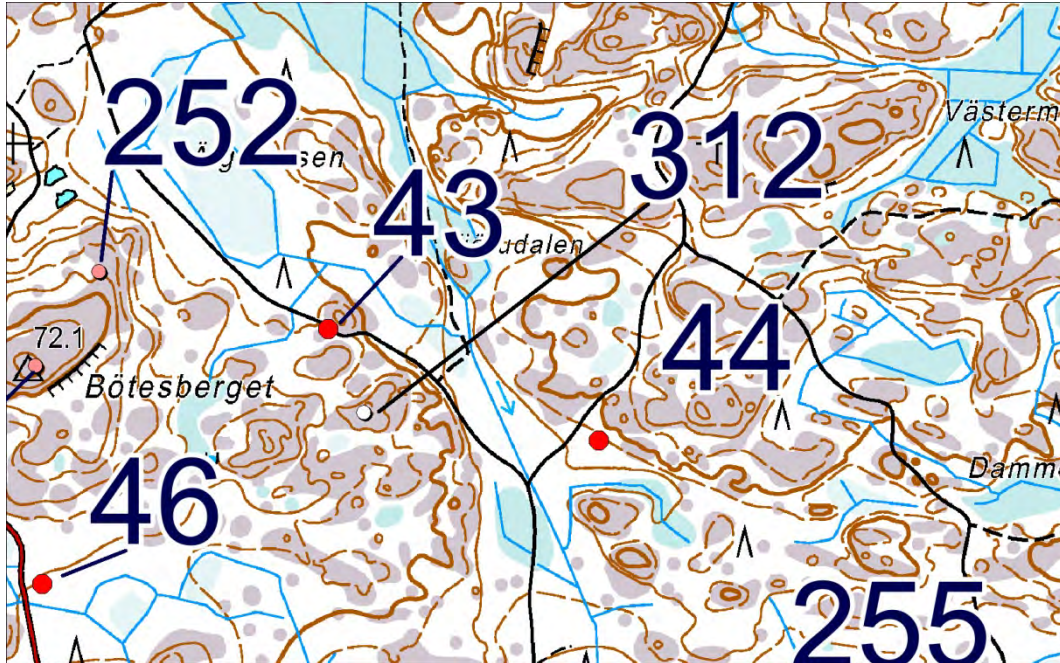
Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

Tukikiveyksen ympäröimä pystykivi kohdalla, josta ei tunneta nykyisiä rajoja.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan.

Inventoitu tuulivoimapuistosuunnitelmaan liittyvässä inventoinnissa vuonna 2012 numerolla 422

313 Stora Ängesön Skepparhamn

Muut kohteet: terassi rinteessä

P = 6654227, i = 248690, z = 8

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 14 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijaitsee Stora Ängesössä Skepparhamnin lahden länsirannalla.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit vuoden 1992 inventointikertomuksen karttojen 3:6 ja 4 mukaan.

Saman inventointikertomuksen sivulla 48 tälle annetut koordinaatit osoittavat selvästi enemmän länteen.

Inventoitu numerolla 31/1992. Löytöinä 3 palamattoman luun sirua (TYA 549).

314 Skinnarvikin pato

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000015330 ja nimellä Skinnarvikin pato.

Muut kohteet: lasitehtaan pato

P = 6675381, i = 248352, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 7 km pohjoiseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

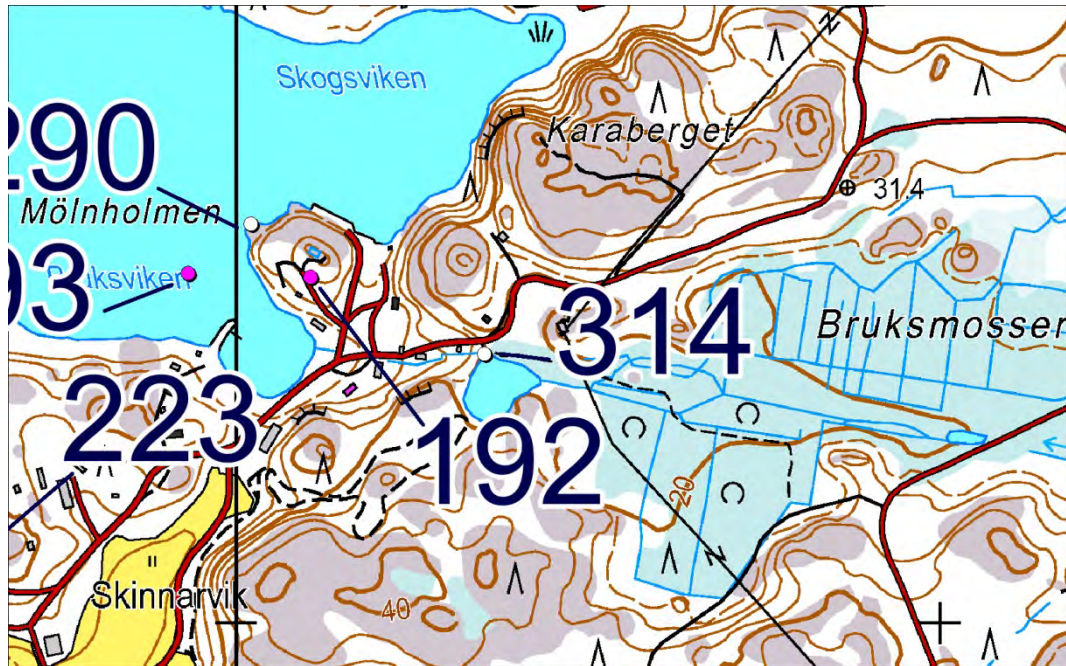
Sijaitsee nykyisellä Skinnarvikin sotilasalueella vanhan lasitehtaan paikan luona.

Liittyy Skinnarvikin lasitehtaan toiminta-aikaan 1800- ja 1900-luvuilla.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit muinaisjäännösrekisteristä.

Tarkastanut Heljä Brusila 2009.

315 Sommarön

Muut kohteet: peltoraunio

P = 6643687, i = 241182, z = n. 5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 25 ½ km etelään.

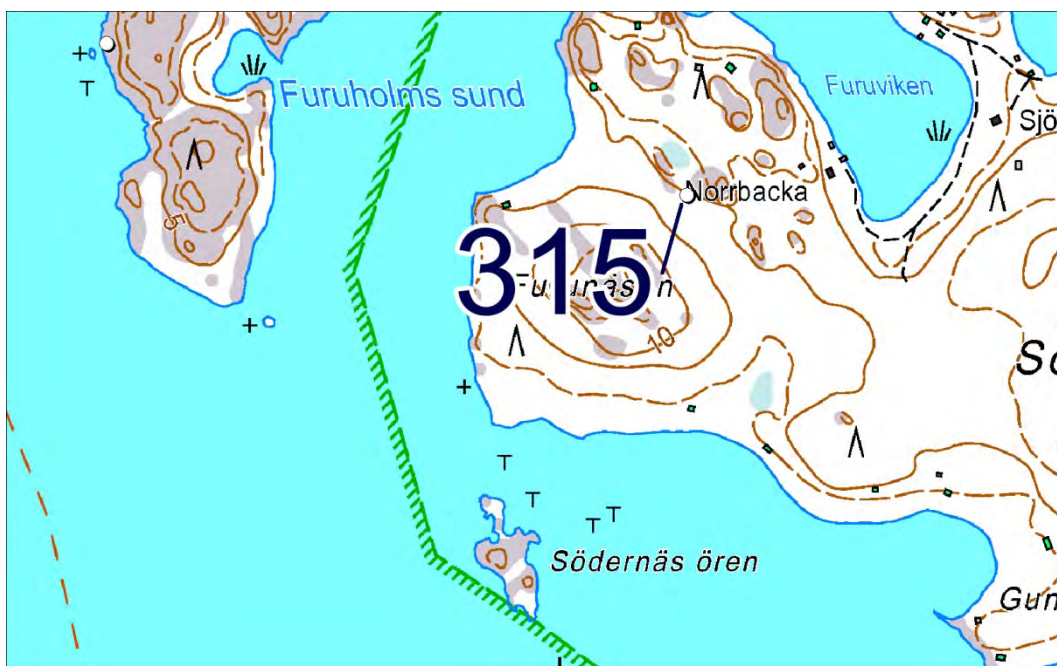
Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Sijainti Sommarön saaren länsipäässä.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1992 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6638 26, 1577 44).

Inventoitu numerolla 45:5/1992

316 Rosala, Storholmen 3

Muut kohteet: hajanainen kiveys

P = 6641829, i = 243604, z = n. 5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 26 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 8

Tämän ominaisuuksista on vuoden 1992 inventointikertomuksessa sanottu vain se, mikä sisältyy sanoihin hajanainen kiveys.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1992 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6636 63, 1580 02).

Inventoitu numerolla 45:2/1992. Vuoden 1997 inventointikertomuksessa tätä ei tietääkseni ole selostettu (Tämän sijaintipaikka ei näkynyt käytössäni olleella digivalokuvalla vuoden 1997 inventointikertomuksen karttakopiosta, koska valokopiokoneen jäljiltä tämän kiviröykkiön sijaintipaikan yli kulki karttakopiolla valkea juova. Niinpä en voinut tarkistaa, oliko sille kohdalle merkitty havaittua kiviröykkiötä vuonna 1997.).

317 Ängeshamn 5

Muinaisjäännösrekisterissä luonnonmuodostumana numerolla 40090002 ja nimellä Ängeshamn 5.

Muut kohteet: otaksutusti luonnollinen vanha rantakivikko

P = 6654116, i = 249134, z = 7,5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 14 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

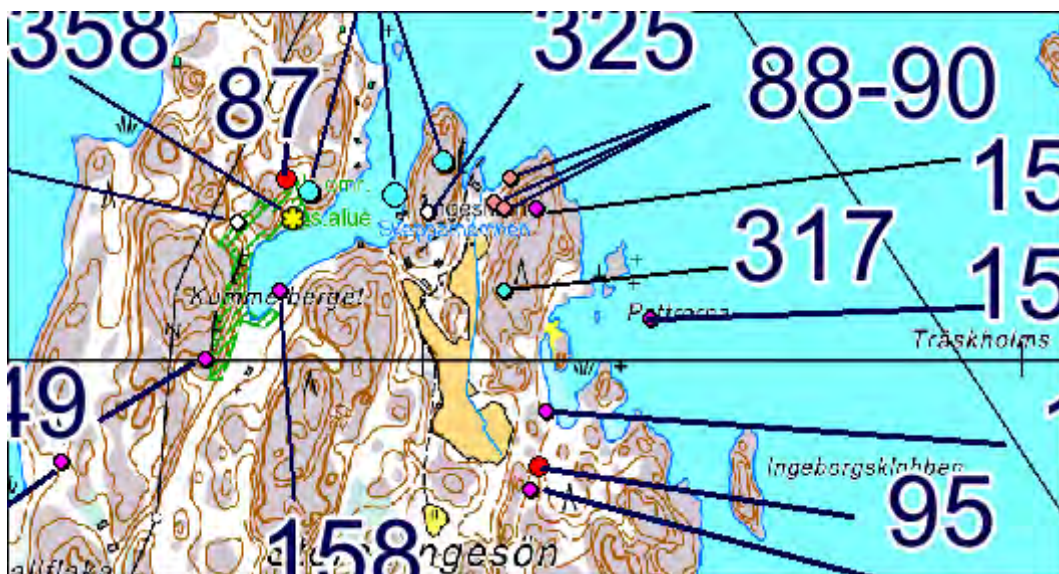
Sijaitsee Ängeshamnin saarella Ängeshamnin tilan päärakennuksesta noin 120 metriä itäkaakkoon avokallioalueen reunassa.

Lähinnä soikea kiviryhmä, läpimitoiksi on ilmoitettu 2,00 ja 3,00 metriä ja korkeudeksi 0,40 m.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, korkeus vuoden 1998 inventointikertomuksen mukaan.

Inventoitu numeroilla 3/1998 ja nimellä Ängeshamn 2.

318 Tjukan 5

Muinaisjäännösrekisterissä luonnonmuodostumana numerolla 40090001 ja nimellä Tjukan 5.

Muut kohteet: lohkarpelto, jossa kuoppa

P = 6646102, i = 261358, z = n. 7

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 25 ½ km kaakkoon.

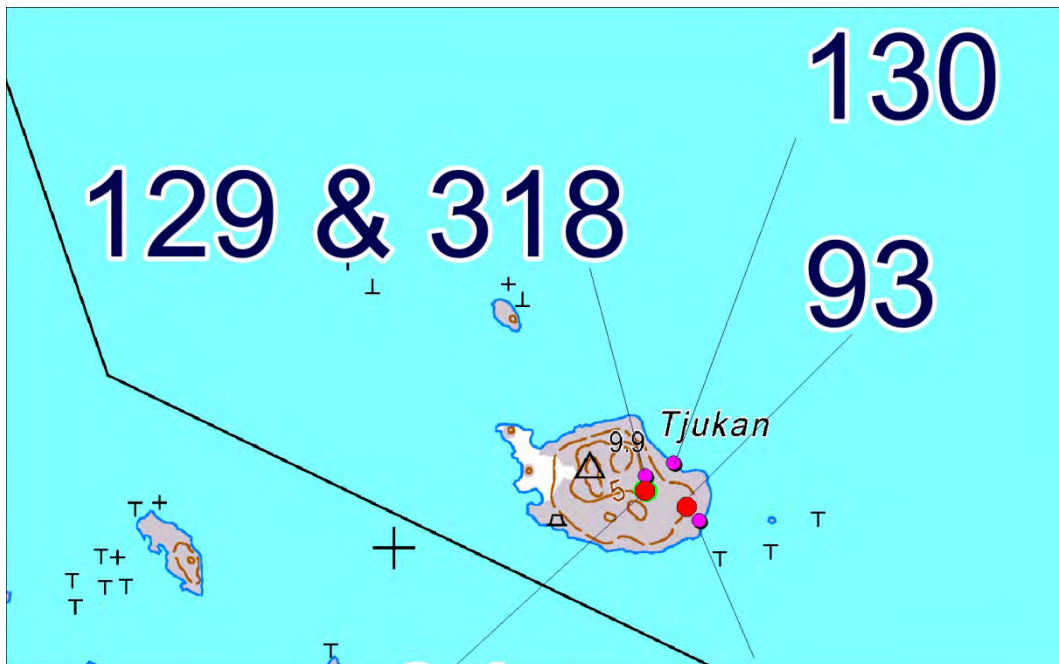
Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 7

Sijaintipaikka Tjukanin saari. Luonnollinen lohkarpelto, jossa laakeaseinämainen kuoppa suuren maakiven kupeessa.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, korkeus vuoden 1992 inventointikertomuksen mukaan.

Inventoitu numerolla 43/1992. Vuoden 1997 inventoinnissa tätä kohdetta ei ole erikseen selostettu. Sen sivulla 49 on Tjukanin kohteita yleensä esittelevä karttaote.

319 Tunnhamn, Alskär

Muut kohteet: kivimuuri/tomtning-jäänös

P = 6651528, i = 231166, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 23 ½ km lounaaseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 5

Tämän sijainnista ei ole alla mainittavissa lähteissä mitään tarkkaa sanallista kuvausta. Mittoja tms. tietoja ei ole annettu rakenteen kuvaamiseksi.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1995 raportin mukaan (tasokoordinaatit 6645 16, 1566 76).

Koordinaateista on ilmoitettu, että ne ovat hieman likimääräiset.

Tästä olen löytänyt kirjallisia mainintoja Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houtskari” arkistoidusta käsikirjoituksesta nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (s. 32) (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen). Vuoden 1997 inventointikertomuksessaan Tapani Tuovinen on ilmoittanut sivulla 46, että Alskäristä ilmoitettua kivimuuria ei oltu löydetty maastossa.

320 Vänö, Horsskär

Muut kohteet: kiviaitoja pienellä luodolla

P = 6654414, i = 232573, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 20 ½ km lounaaseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 3

Tämän sijainnista ei ole alla mainittavassa lähteessä mitään tarkkaa sanallista kuvausta. Mittoja tms. tietoja ei ole annettu rakenteen kuvaamiseksi.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1995 raportin mukaan (tasokoordinaatit siinä 6648 16, 1567 90).

Koordinaateista on ilmoitettu, että ne ovat hiukan likimääräiset.

Tästä olen löytänyt kirjallisia mainintoja vain Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houts kari” arkistoidusta käsikirjoituksesta nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (s. 33) (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen).

321 Vänö, Trollbranten

Muut kohteet: kummeli

P = 6645014, i = 227018, z = n. 3

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 31 ½ km lounaaseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 5

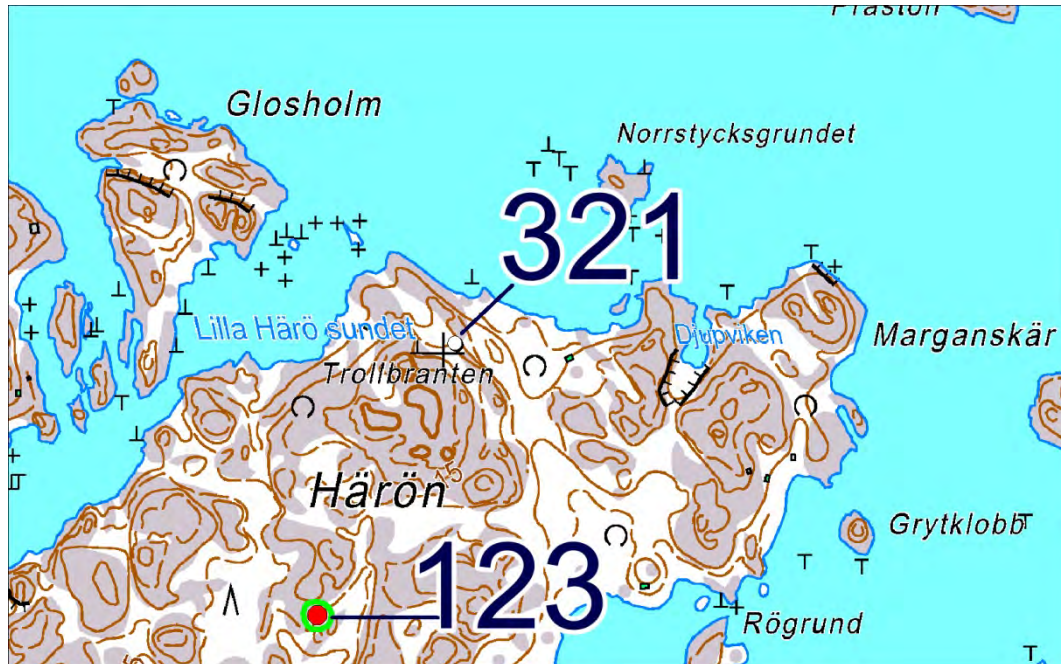
Kummeli on havaittu Härön saaren pohjoisosasta pienen kalliokohouman päältä noin 30 metrin päästä rannasta. Kummelin mitoista ei ole saatavilla tietoja.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6638 30, 1563 22).

Inventoitu numerolla 76/1991. Vuoden 1997 inventointikertomuksessa tätä ei ole selostettu sanallisesti.

Kuitenkin sivulla 42 olevassa karttapiirroksessa näkyy kivikasan merkki hieman länteen tälle määritellystä sijaintipaikasta.

322 Vänö Kappalsudden

Muut kohteet: mahdollinen rakennuksenjäännös

P = 6646950, i = 232237, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 26 ½ km lounaaseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 5

Tämän sijaintipaikasta ei ole alla mainittavassa lähteessä tarkempaa sanallista selitystä, eikä ole kuvailtu tämän rakennepiirteitä ollenkaan. Koordinaatit viittaavat Vänön saaren itäkärkeen.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1995 raportin mukaan (tasokoordinaatit siinä 6640 70, 1568 24).

Tästä olen löytänyt kirjallisia mainintoja vain Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houtskari” arkistoidusta käsikirjoituksesta nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (s. 33) (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen). Vuoden 1997 inventointikertomuksessa tätä ei ole selostettu sivuilla 46-47, joilla on Vänön saarta esittävä karttaote selostuksineen.

323 Kvarnmossen SW

Muut kohteet: louhos, historiallinen

P = 6673188, i = 250223, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 5 km pohjoiskoilliseen.

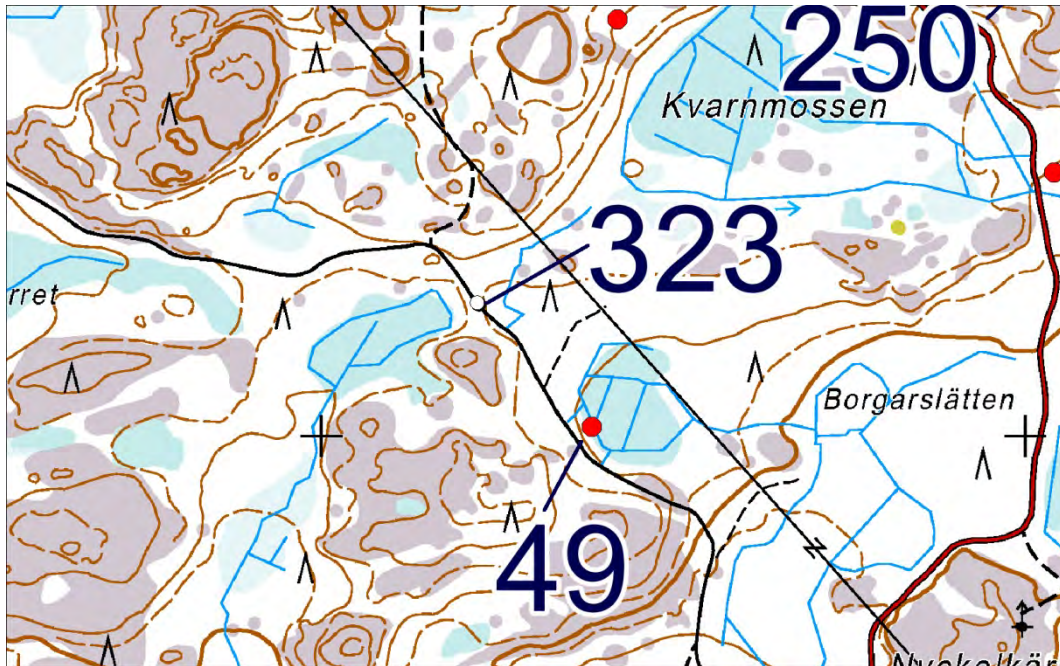
Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

Tätä ei ole kuvailtu vuoden 2012 inventointikertomuksessa tarkemmin. Sen läheltä on havaittu kivetty liesi tieleikkauksessa. Mitään liettä ajoittavaa ei ollut kuitenkaan löytynyt sen lähistölle tehdyissä koekuopissa.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana. Tiesin, että tuulivoimapuistolle suunniteltua aluetta parhaillaan inventoitiin tai oli vasta inventoitu.

Koordinaattiselite: koordinaatit Jussilan & Sepänmaan vuoden 2012 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan.

Inventoitu tuulivoimapuistosuunnitelmaan liittyvässä inventoinnissa 2012 numerolla 427.

324 Kåddbölebrinken N

Muut kohteet: pitäjänrajamerkki

P = 6672989, i = 256326, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 9 ½ km koilliseen

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

Rajamerkki sitä melko yleisesti esiintyvää tyyppiä, jossa ison keskuskiven ympärillä on nelikulmainen kivireunus, minkä joka kulmassa on keskuskiveä matalampi rajakivi. (Tuntemani vastineet ajoittuvat lähinnä 1700- ja 1800-luvulle.)

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana. Tiesin, että tuulivoimapuistolle suunniteltua aluetta parhaillaan inventoitiin tai oli vasta inventoitu.

Koordinaattiselite: koordinaatit Jussilan & Sepänmaan vuoden 2012 inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan.

Inventoitu tuulivoimapuistosuunnitelmaan liittyvässä inventoinnissa 2012 numerolla 428.

325 Stora Ängesön, Ängeshamn

Muut kohteet: kivikasoja

P = 6654245, i = 249009, z = n. 15

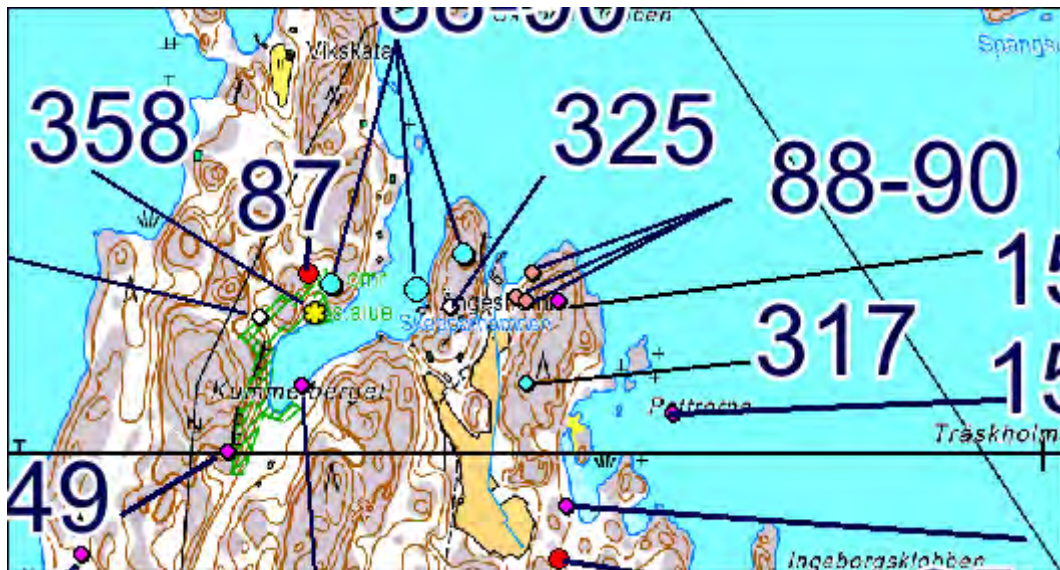
Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta noin 14 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Tämän sijaintia ei ole kuvattu muutoin kuin virheellisillä koordinaateilla ja paikannimillä, joihin kuuluu mm. Ängesön. Kivikasojen laadusta ei ole kuvausta.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden 1992 inventointikertomuksessa ovat 6649 46, 1416 62, joissa y-koordinaatin ensimmäinen numero 1 olisi ehkä korvattava numerolla 2. Vaikka tasokoordinaatit sillä korjauksella tulevatkin jokseenkin lähelle paikannimeä Ängeshamn, ei niiden osoittama piste kuitenkaan vastaa korkeudeltaan sitä, mikä on vuonna 1992 ilmoitettu z:n arvoksi. Tätä kohdetta ei ole merkitty vuoden 1992 inventointikertomuksen kartoille, joten niiden kautta ei ole mahdollista tarkastaa sijaintia. Inventoitu numerolla 45:9/1992.

326 Furutorp

Muut kohteet: viime sotien aikaisia korsun pohjia

P = 6648195, i = 249544, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 19 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Föreningshus Furutorpin takana metsäisellä mäellä on ainakin neljä syvää ja suurta kaivantoa, jotka näyttävät korsujen pohjilta ja niitä niitten muistetaan olevankin. Kaivannot ovat talvi- tai jatkosodan ajalta. Sitä en kuullut kerrottavan, liittyisivätkö nämä jotenkin läheisellä Stora Krokön saarella olleiden tykkiasemien toimintaan. Hiittisten Stora Krokön ja Bolaxin saarille on rakennettu kallioon upotettuja tykkiasemia, muita luolia, tulenjohtotorni ym. siihen aikaan, kun Hankoniemi oli Neuvostoliitolle vuokrattuna.

Käyntiajankohta 24.5.2012.

Valokuva: DT2012:69:106

Koordinaattiselite: koordinaatit luetut kartalta. Ne ovat keskikoordinaatteja.

327 Storträsket

Muut kohteet: suojeluskunnan ampumaradan näyttösuoja

P = 6657025, i = 250594, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 11 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Sijaitsee Storträsketin järven perukan lähellä luonnonsuojelualueella.

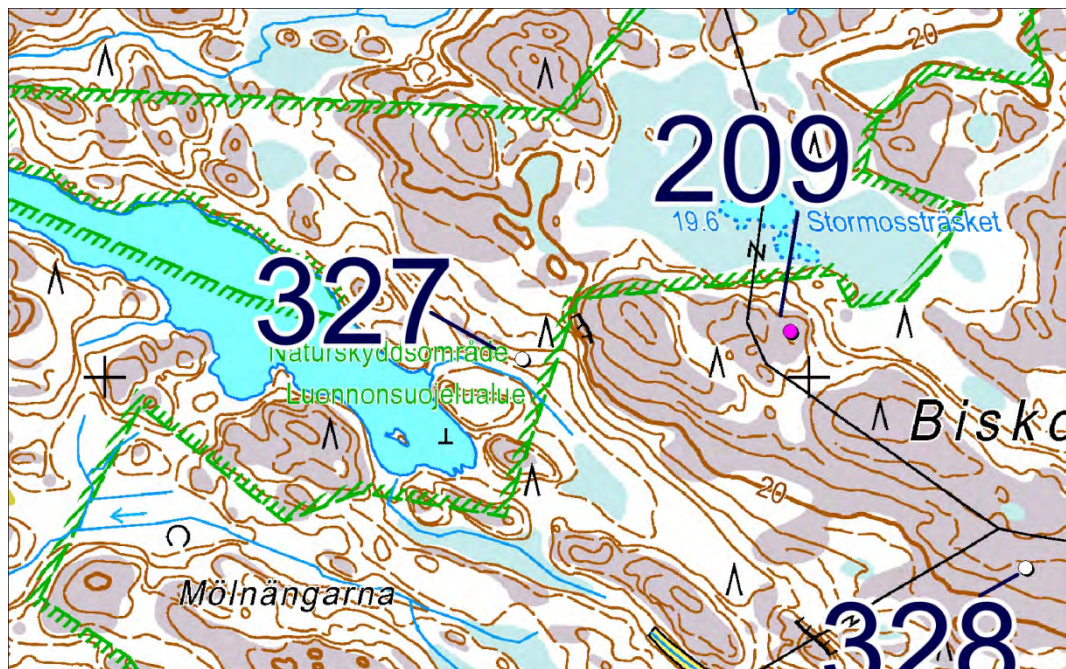
Ampumaradan bunkkerimainen näyttösuoja on rapistunut siihen kuntoon, että voi olla jo vaarassa romahtaa itsestään. Tämän näyttösuojan tauluihin kerrottiin ammutun kaakosta päin paikalla olleen kapean pitkän niityn ylitse sen niityn pituussuunnassa.

Kuvat: DT2012:69:163

Käyntiajankohta 6.6.2012.

Koordinaattiselite: koordinaatit vuoden inventointikertomuksessa ilmoitettujen mukaan.

Lisäys: Tällaisen kohteen huomioimiseen on lisäperusteena, että maaperä saattaa tämän lähistöllä sisältää huomattavia pitoisuuksia lyijyä.

328 Hemlands skogen 2

Muut kohteet: kalkkilouhos

P = 6656728, i = 251309, z = 11 ½ km etelälounaaseen

Koordinaattiselite: koordinaatit GPS-laitteesta luetut ja osoittavat suurin piirtein louhoksen länsilaidalle.

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 12 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Sijaitsee laajan kallioalueen laella lähellä sähkölinjojen haarautumiskohtaa. Paikalla ei näkynyt syviä kaivantoja. Sieltä kuitenkin kerrottiin louhitun kalkkia, ja paikalla näkyi melko laajalla alueella merkkejä siitä, että kallion pinnasta oli lohkottu kiveä. Louhinta-alueita ei ollut helppoa hahmottaa tarkoin, sillä mitään kaivoskuiluja ei ole. Kuitenkin kallionpinnassa näkyvien vähäisten louhinnan merkkien perusteella luin GPS-laitteesta kolme louhokseen liittyvää pistettä, joitten avulla ulottuvuuksia on mahdollista vähän summittaisesti kuvailla. Niitten kolmen pisteen kautta ajateltu kolmiomainen alue ehkä rajaa jo kutakuinkin sisäänsä louhinta-alueesta ainakin sen pääosan. Ne pisteet olivat: 6656728, 251309; 6656615, 251425; 6656728, 251440. Tätä louhosta ei liene syytä merkitä muinaisjäännöksinä suojeltuihin louhoksiin.

Käyntiajankohta 5.6.2012.

Kuvat DT2012:69:151

329 Sandviken

Muut kohteet: korkea kiviröykkiö

P = 6657365, i = 252215, z = 10-12,5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 11 ½ km etelään.

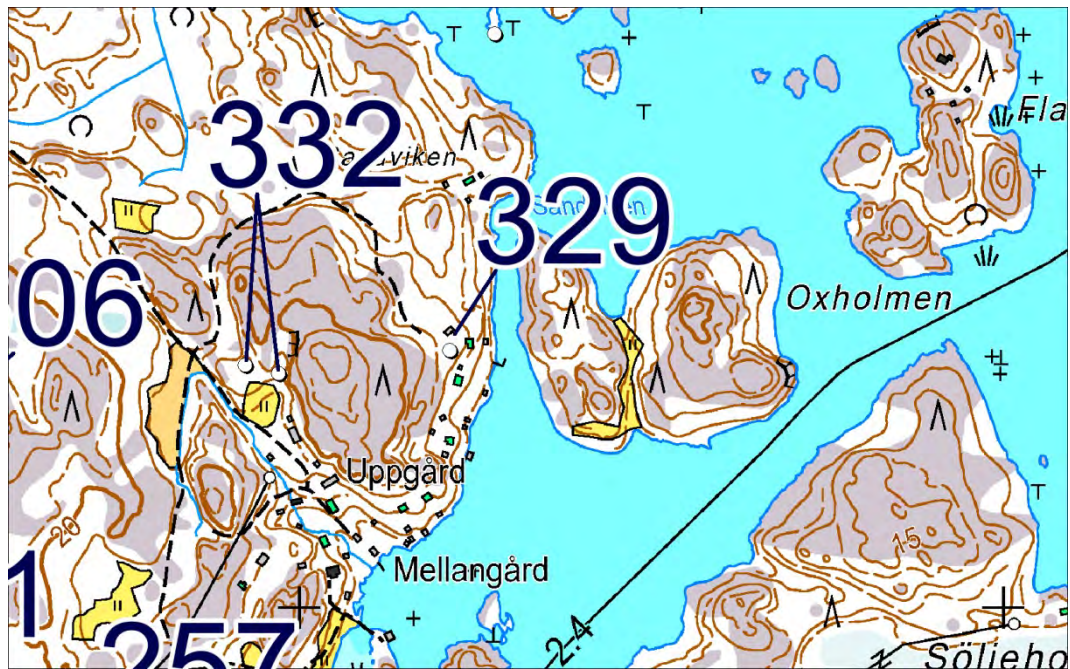
Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Sijaitsee Biskopsön itäosassa Sandvikenin salmen rannalla lähellä taloja. Tämän kiviröykkiön tarkoitusta ei tiedetä.

Valokuva: DT2012:69:164

Käyntiajankohta 6.6.2012.

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luetut GPS-laitteesta, korkeus kartalta.

DT2012:69:164 Biskopsö Sandviken. Kiviröykkiö (329) rannalla. Kuva idästä.

330 Gloet 1

Muut kohteet: peltoröykkiöitä

P = 6655992, i = 255264, z =

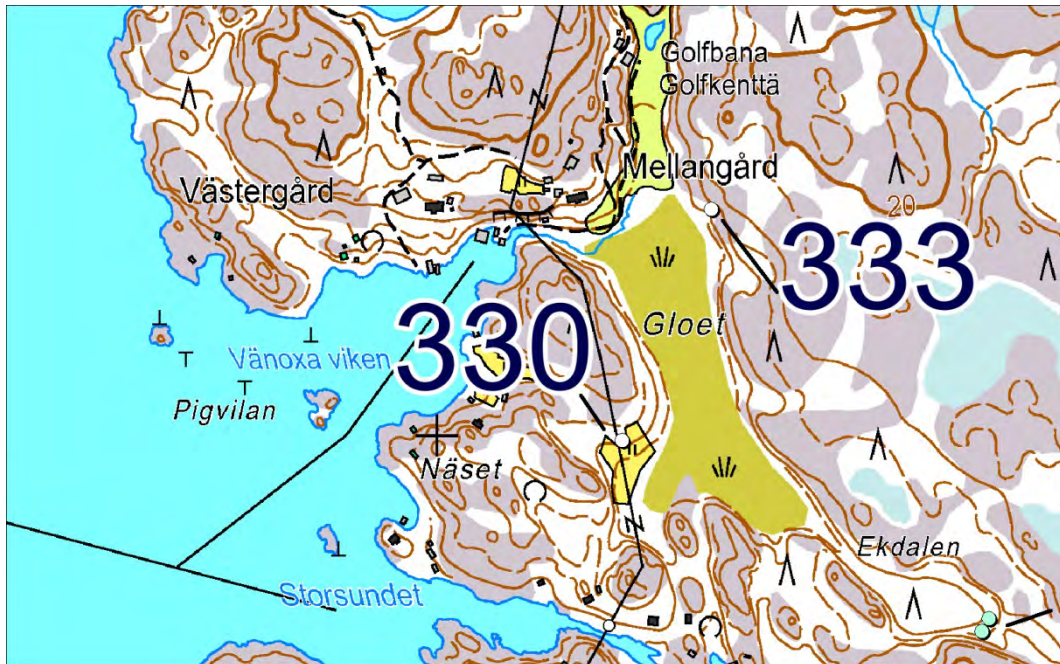
Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 14 km eteläkaakkoon.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Nämä ovat melko lähellä Vänoxan saaren yhteysaluslaituria pienen vainion pohjoislaidalla. Varsinkin toinen röykkiöistä on pohja-alaansa nähden korkea. Kivikon päälle on ladottu pieniäkin, jopa vain noin 5 cm:n läpimittaisia kiviä.

Käyntiajankohta 11.6.2012.

Koordinaattiselite: koordinaatit luetut GPS-laitteesta.

331 Bergö

Muut kohteet: pieniä kiviröykkiöitä, jotka vaikuttavat enemminkin viljelysröykkiöiltä kuin kiviunien jäännöksiltä. Senaatin kartan mukaan näitten lähellä on ollut niitty. Nimi Bergö on senaatin kartalta.

P = 6654588, i = 254231, z = 5

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 14 ½ km eteläkaakkoon.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 4, 7

Sijaitsevat Vänöxan saaren eteläpuolella olevan Ängesön saaren lounaisrannalla merenlahteen laskevan ojan uoman varrella. Röykkiöitä on kaksi ja ne ovat noin 6 metrin etäisyydellä toisistaan. Itäisempi on itä-länsi-suunnassa noin 2,5 metriä pitkä. Sen leveys on 1,7-1,9 metriä. Kivet ovat yleensä pyöristyneitä ja suurimmalta läpimitaltaan noin 0,15-0,4 metriä. Läntisempi on pyöreä, ja sen keskellä on vähemmän kiviä. Läpimitta on n. 1,8 metriä. Kivet ovat pyöristyneitä ja kooltaan noin 0,2-0,3 metrin luokkaa. Nämä näyttävät sijaitsevan aivan vanhan pellon lähellä. Kivet ovat pienuutensa ja pyöristyneisyytensä vuoksi sellaisia, että ne eivät olisi olleet kovin hyviä kylmämuuratun ulkouunin rakennuskiviksi.

Käyntiajankohta 10.6.2012.

Kuvat: DT2012:69:167-169

Koordinaattiselite: koordinaatit luetut GPS-laitteesta kahden röykkiön väliltä.

332 Uppgård

Muut kohteet: kiviaita

P = 6657344, i = 251924, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 11 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Sijaitsee Biskopsönin itäosassa lähellä Uppgårdin taloa.

Melko korkea ja noin 50 metriä pitkä kiviaita. Sen länsipää oli pienen harmaakivisen rajapyykin vieressä.

Käyntiajankohta 13.6.2012.

Koordinaattiselite: koordinaatit luetut GPS-laitteesta aidan länsipäälle. Aidan itäpää on sijainnissa 6657332, 251971.

333 Gloet 2

Muut kohteet: kaivanto

P = 6656321, i = 255391, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 14 km eteläkaakkoon.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

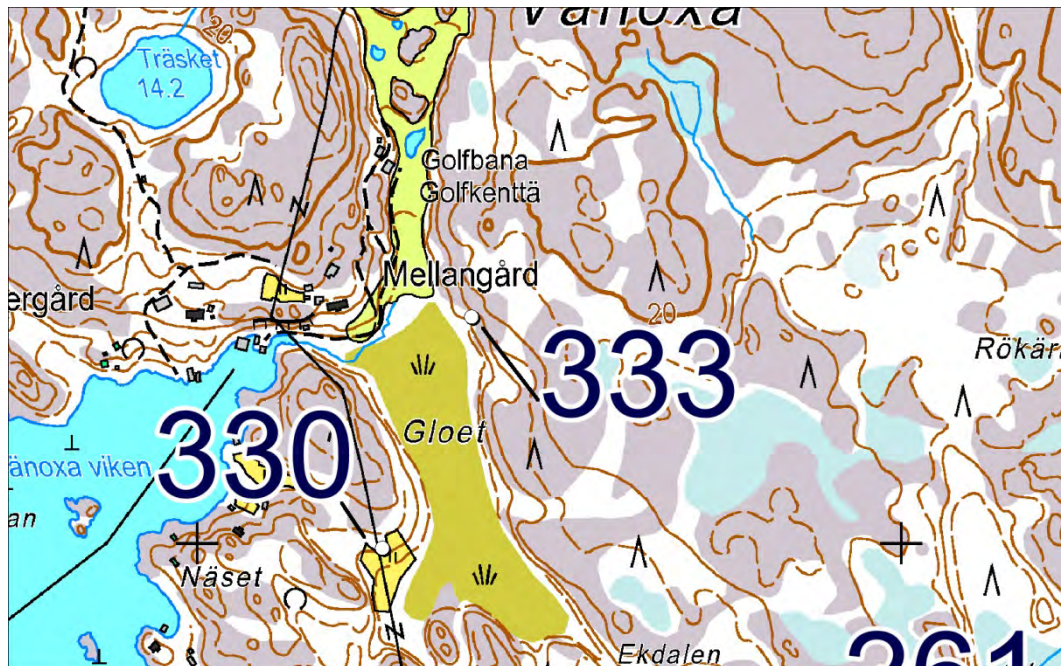
Tämän näytti Carl-Gunnar Stenström. Tämä sijaitsee lähellä Vänoxan saaren yhteysaluslaituria olevan vanhan glo-järven itärannan törmässä.

Tässä on noin metrin syvyyseenä erottuva kuoppa, joka on suusta jokseenkin nelikulmainen ja noin 2,5 metrin läpimittainen. Matala ura erottuu sen alarinteen puoleisella reunalla, mikä on ehkä jäännöstä täyttyneen kapean ojanteen kohdalla. Tämä saattaa olla tervahaudan jäännös.

Käyntiajankohta 11.6.2012.

Kuvat: DT2012:69:182-183; 3D-kuva :69:242

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luetut GPS-laitteesta.

334 Ölmos, Finnviken

Muut kohteet: mahdollinen tomtning

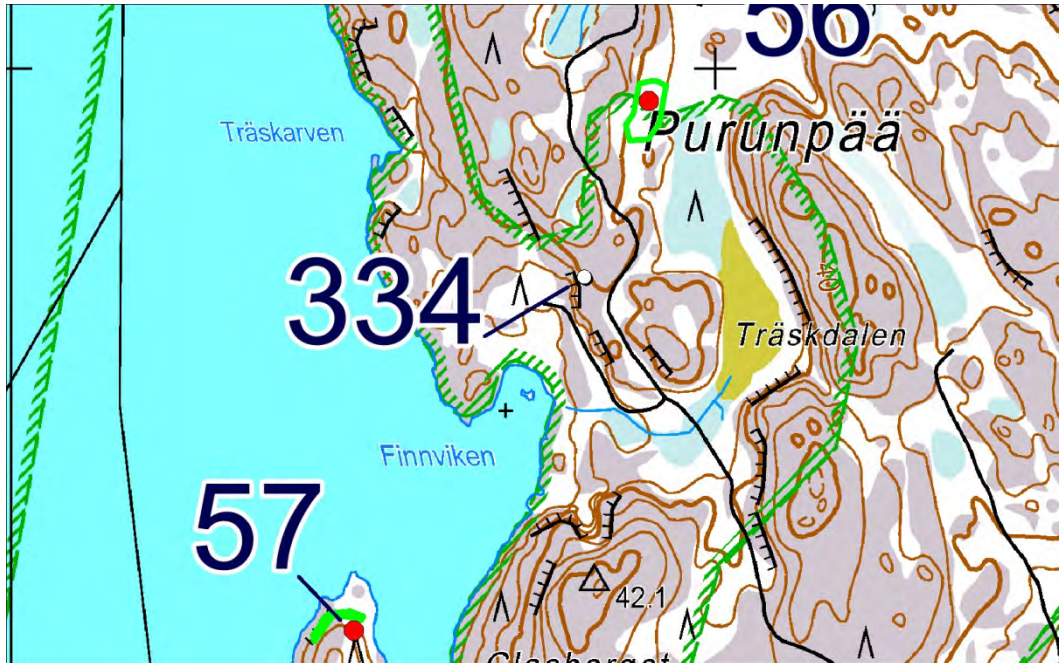
P = 6661702, i = 242815, z =

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 8 km lounaaseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 3

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: Tästä olen nähnyt tietoja vain Henrik Asplundin teoksessa "Kymittae", jossa ilmoitettuihin tasokoordinaatteihin (666450, 324288; 666170, 24282) yllä olevat tasokoordinaatit perustuvat. Tästä pitäisi kumminkin olla olemassa Tapani Tuovisen tarkastusraportti vuodelta 1991.

335 Sjuråsviken E

Muut kohteet: louhos

P = 6675290, i = 252111, z = 29±1

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 8 km koilliseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2

Sijaitsee kalliolla Lemnästräsketin järven koillisimman lahden perukassa.

Timo Jussila ja Timo Sepänmaa ovat ilmoittaneet vuoden 2012 inventointikertomuksessaan kolmesta pienestä kalliioon louhitusta kuopasta sekä niiden ympäristössä olevasta jättekivistä. Samalla paikalla oli ollut myös nykyaikaisia teräsputkia porattuna kalliioon.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana. Tiesin, että tuulivoimapuistolle suunniteltua aluetta parhaillaan inventoitiin tai oli vasta inventoitu.

Koordinaattiselite: koordinaatit ovat Jussilan ja Sepänmaan vuoden 2012 inventointikertomuksen mukaan.

Inventoitu numeroilla: 425/2012.

336 Djupö kärret

Mahdollinen muu kohde: kalkkilouhos

P = 6655645, i = 252314, z =

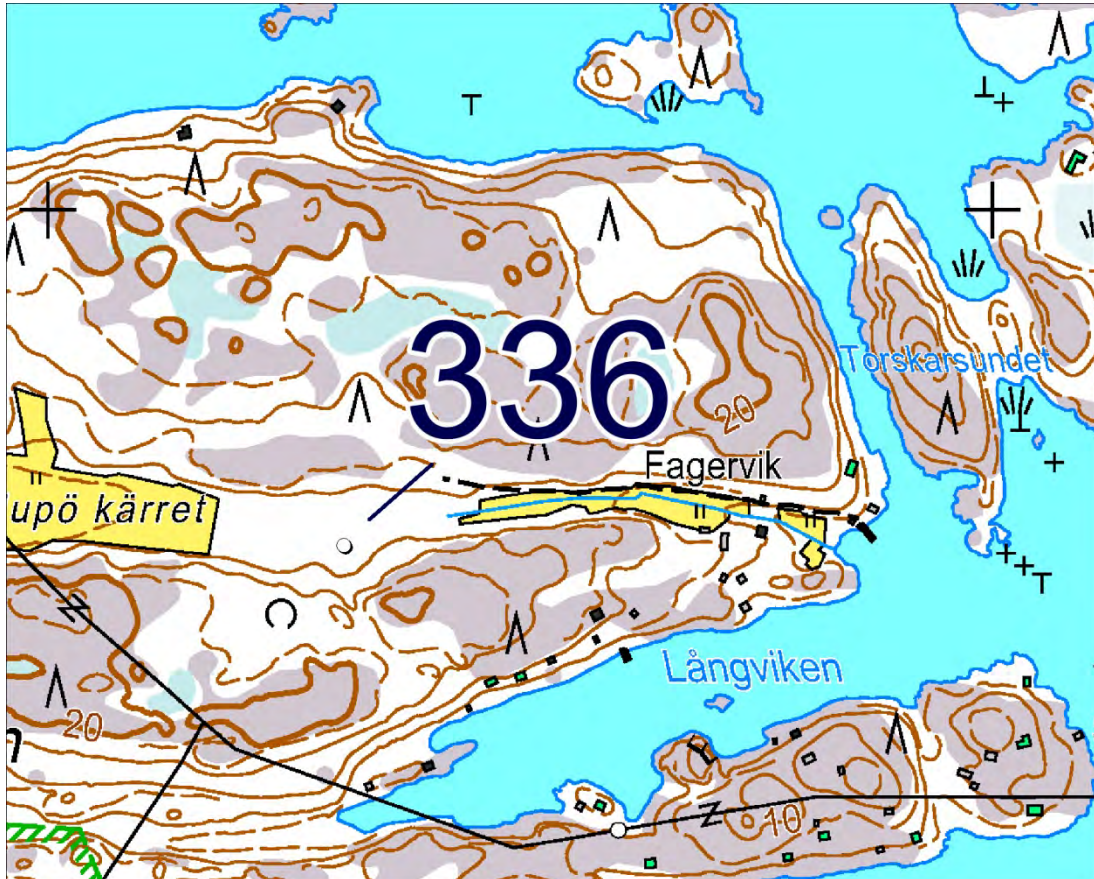
Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 14 ½ km eteläkaakkoon.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4

Tämän pitäisi sijaita Djupön saarella Biskopsön eteläpuolella.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Koordinaattiselite: koordinaatit määritin kartalta näytetyn sijaintipaikan mukaan.

337 Stora Krokön

Muu kohde: puolustusvarustukset

Talvisodan jälkeen rakennettuja tykkiasemia ja niihin liittyviä muita rakennelmia.

P = 6649091, i = 250667, z =

Koordinaattiselite: koordinaatit osoittavat luolaston suuta ja ne ovat peräisin Metsähallituksen REISKA-tietokannasta (tasokoordinaatit siinä 6651884, 3250735).

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 19 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Aika: 29.5.2012.

Stora Krokön saarella on kolme kallioon upotettua tykkiasemaa, joissa on jokaisessa on yksi tykki.

Saarella on myös luolasto ja korkea tulenjohtotorni. Saarella on kapea polku, joka yhdistää sen länsi- ja itärannan.

Stora Kroköllä olevat tykit ovat deaktivoituja (Ove Enqvist, Kellä saaret ja selät on hallussaan...

Rannikopuolustuksen aluekysymykset autonomisessa ja itsenäisessä Suomessa.

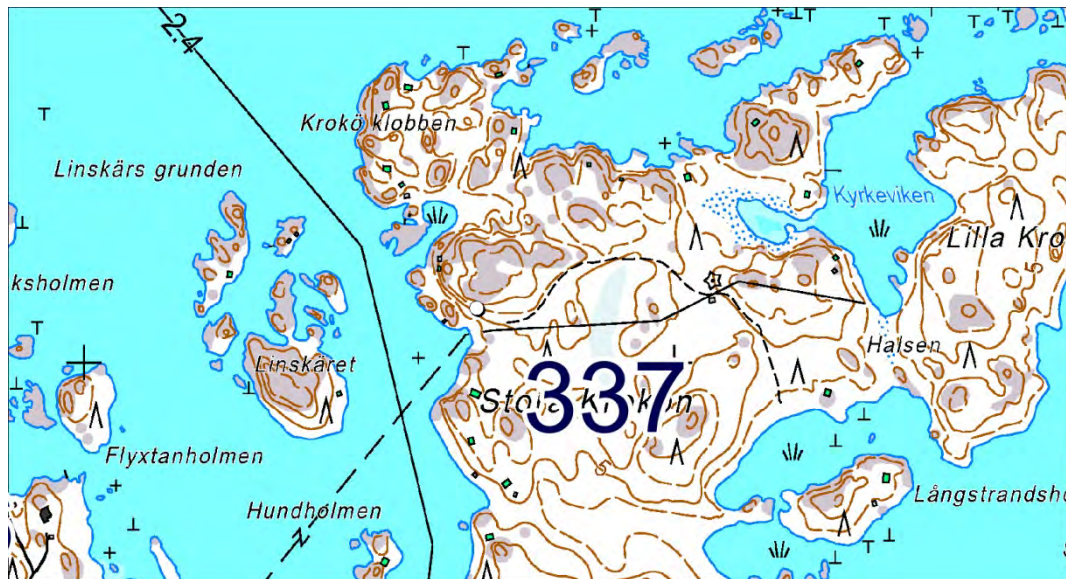
Maanpuolustuskorkeakoulun Sotahistorian laitos julkaisusarja 1 N:o 9. ISBN 978-951-25-1778-7, ISSN 1456-5196. 2007, 364-365. Teos on ladattavissa internetistä osoitteessa:

www.doria.fi/handle/10024/74458)

Stora Krokön saarta hoitaa Metsähallitus, jolla on REISKA-tietokannassaan paikannettuina Stora Krokön puolustusvarustukset.

Bolax Gillet r.f.:n toimesta julkaistussa historiikissa nimeltä ”Kanonerna på Bolax”, jonka on kirjoittanut Pekka Silvast, on hieman kerrottu myös Stora Krokön tykeistä. Painettu Helsingissä 2002. (ISBN 951-96502-1-0).

Valokuvat: DT2012:69:120-:123; :126; :127

338 Ansvedjaträsk 1

Museoviraston rekisteriportaalissa numerolla 40000006 ja nimellä Ansvedjaträsk 1.

Löytö: iskoksia

P: 6665500, i: 250042, z: 35

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 3 km eteläkaakkoon.

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2, 4

Muut tunnetut nimet: B (2.3.1987 päivätyssä tarkastuskertomuksessa)

Henrik Asplund

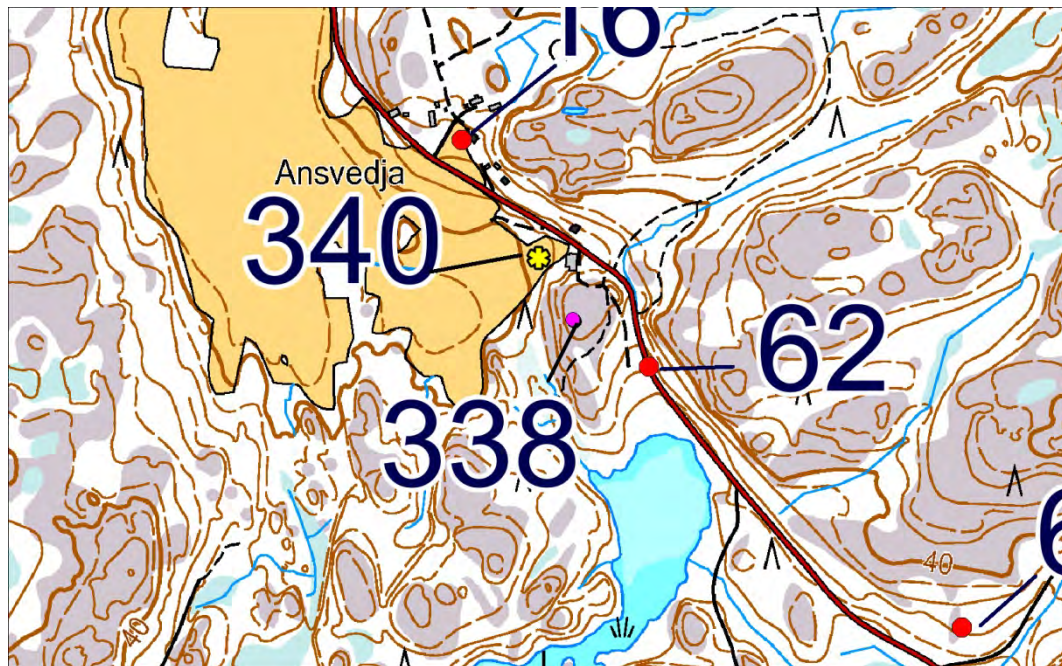
tark. 1986

TYA 360:6-12

Tämä sijaitsee Ansvedjan asuinpaikan (16) lähetyvillä.

Tämän on löytänyt arkeologian harrastaja Hans Myhrman. Hän oli löytänyt iskoksia kolmesta koekuopasta. Niitten kohdalla maa oli kuitenkin ollut sekoittunutta, ja maan pinta oli myös vaikuttanut tasoitetulta. Löytökohtia esittävä Hans Myhrmanin havaintoihin perustuva piirros on liitteessä 3 Henrik Asplundin kertomuksessa Ansvedjan vuoden 1986 tarkastuksista.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

339 Böle, Kyrksundet

Löytö: rautainen kirves KM 2503A:3

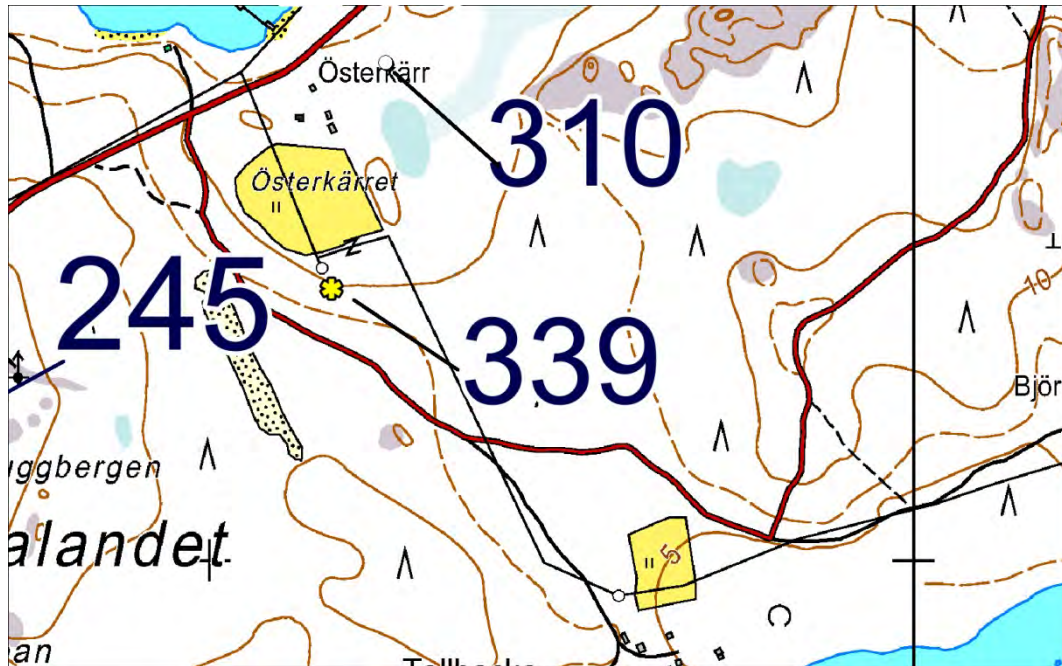
Löydetty Kansallismuseon löytöluettelon mukaan ”Hiittisen saariston Böle kylästä Kyrksundetin luota muutaman korttelin syvyydestä kiven alta”.

P = 6645388, i = 247173, z =

Koordinaattiselite: Tälle löytöpaikalle on ilmoitettu koordinaateiksi (2008): 664818, 324724, mutta niitten on samalla todettu hyvin karkeat. Volter Högmanin käsikirjoituksessa vuodelta 1886 sivulla 189 kerrottu rakennusmestari Lindblomin löytäneen kirveen Bölestä kyrksundetin läheltä noin korttelin syvyydeltä maasta kiven alta (”Yxan hade varit något kvarter i jorden under en sten.”).

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta noin 22 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

340 Hertsböle Ansvedja L1

Löytö: hioinkivi, mahdollinen hioinkivi, iskoksia TYA 476:1-2

P: 6665586, i: 249994, z: n. 25

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 3 km eteläkaakkoon.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2, 4

Koordinaattiselite: Koordinaatit vuoden 1988 selonteon mukaan (päivätty 20.4.1989) (tasokoordinaatit siinä: 6660 83, 2417 09).

Henrik Asplund

tark. 1988

TYA 476:1-2

Löytöjä Ansvedjan peltoalueen itäosasta läheltä Ansvedjan esihistoriallista asuinpaikkaa.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

341 Hältholmsfladan 1

Löytö: lautoja

P: 6646043, i: 247201, z: 0

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6641 15, 1583 22)

Harto Roth & Levi Fagerström

inv. 1991 (n:o 6)

?

Kyrksundetin sillasta noin 100-150 metrin etäisyydellä on löytöpaikka, josta on tavattu puuosia, joitten on

puun mittasuhteitten perusteella olevan laivasta tai proomusta.
Lautojen mahdollista säilytyspaikkaa ei ole ilmoitettu.

342 Hältholmsfladan 2

Löytö: tiiliä

P: 6646257, i: 246718, z: -4

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6641 32, 1582 72)

Harto Roth & Levi Fagerström inv. 1991 (n:o 5) ?

Löydetyt neljän metrin syvyydestä ja 5-10 m rannasta

Tiilien mahdollista säilytyspaikkaa ei ole ilmoitettu.

343 Kyrksundet 2

Löytö: rautainen kirves

P: 6646386, i: 246851, z: n. 7

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Koordinaattiselite: Koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6641 46, 1582 84)

Harto Roth & Levi Fagerström inv. 1991 (n:o 4)

Kirveen on löytänyt Ilkka Penttinen. Vuoden 1991 inventointikertomuksen tietojen mukaan hän on löytänyt myös pronssiesineitä samalta alueelta. Mahdollisesti kirves on Museovirastolla päätellen siitä, että sille on vuoden 1991 inventointikertomuksessa merkitty tunnus ”KM” ilman numeroa. Vuonna 1991 löytöpaikan tienoita on tarkastettu havaitsematta mitään merkkejä asutuksesta. Kävin samoilla tienoilla 21.5.2012. Lähellä sillankorvaa oli hävinneen rakennuksen pihamaa.

344 Hisskärin tammilaudat

Museoviraston rekisteriportaalissa numerolla 1554 ja nimellä Hisskärin tammilaudat.

Löytö: rantaan ajautuneita tammilautoja

P: 6643765, i: 249657, z:

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 24 km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, jossa niillä on selitteenä: ”Paikannettu ilmoittajan piirroskartan mukaan ”

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Hisskäretin saari on vähän matkaa Rosalalandetista kaakkoon.

345 Krogaruddenin punasaviruukku

Museoviraston rekisteriportaalissa numerolla 2688 ja nimellä Krogaruddenin punasaviruukku.

Löytö: SMM372010 (Suomen merimuseo): kahteen osaan haljennut punasavivati

P: 6660630, i: 243366, z: syvyysmax: 5,00 syvyysmin: 3,00

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 9 km etelälounaaseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 3

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, jossa niillä on selitteenä ”Paikannettu ilmoittajan toimittaman karttaliitteen perusteella. ”.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Sijaitsee lähellä Krogaruddenin vanhaa satamapaikkaa.

346 Oxholmin saviruukku

Museoviraston rekisteriportaalisissa numerolla 1534 ja nimellä Oxholmin saviruukku.

Löytö: 01387:001 saviastia (Suomen merimuseolla)

P: 6660671, i: 243459, z:

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 9 km etelälounaaseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 3

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalisista, jossa niillä on selitteenä ”paikannettu Lauri Ljungqvistin 1987 kartan mukaan”

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Sijaitsee lähellä Krogaruddenin vanhaa satamapaikkaa.

347 Purunpään kolmijalkapata

Museoviraston rekisteriportaalisissa numerolla 2301 ja nimellä Purunpään kolmijalkapata.

Löytö: SMM152004:1 (Suomen merimuseo): kolmijalkapata

P: 6660717, i: 243739, z:

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 9 km etelälounaaseen.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 3

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalisista, jossa niillä on selitteenä ”Paikannettu karttaliitteen perusteella.”

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Sijaitsee lähellä Krogaruddenin vanhaa satamapaikkaa.

348 Kråkvik

Muut kohteet: kivikauden irtolöytö TYA 646: piikaavin, jonka reunoissa retušoinnin merkkejä.

P = 6666355, i = 249048, z = noin 15

Koordinaattiselite: Turun yliopiston arkeologian löytöluettelon tietojen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6661 54, 1583 22).

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 2 km eteläkaakkoon.

Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 2, 4

Esineen oli löytänyt Mats Cygnel omalta tontiltaan puron tuntumasta, myllätystä maasta.

En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

349 Kuggskär eteläpuoli

Museoviraston rekisteriportaalisissa numerolla 1525 ja nimellä Kuggskär eteläpuoli.

Löytö: vanhasta laivasta peräisin olevaa tavaraa

P: 6632347, i: 240879, z: syvyysmax: 20,00, syvyysmin: 7,00

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalisista, jossa niillä on selitteenä: ”Paikannettu Sukellusseura Simpun kartan (1985) mukaan.”

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 36 ½ km etelään.

Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 8 ja 9

Sijaitsee karkeasti noin 10 km Rosalalandetista etelään.

Tätä on arveltu haaksirikkopaikaksi. Alueelta nostetun tykin on Museovirasto deponoinut Örön linnakkeelle.

350 Norrharunan ankkuri

Museoviraston rekisteriportaalisissa numerolla 2215 ja nimellä Norrharunan ankkuri.

Löytö: puutukkiankkuri

P: 6665881, i: 236300, z: -3

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalisista, jossa niillä on selitteenä: ”Paikannettu karttaliitteen avulla ”.

Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 12 km länsilounaaseen.
Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 1
Sijaitsee Dragsfjärdin länsiosassa Gullkrona fjärdillä olevien Norrharunan saarten lähistöllä.

351 Rosala Hältholmen

Löytö: isokokoisia tiiliä
P: 6646006, i: 246716, z: n. 5 mpa (eli -5)
Koordinaattiselite: Koordinaatit vuoden 1991 inventointikertomuksen mukaan (tasokoordinaatit siinä 6641 07, 1582 74)
Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 22 km etelään.
Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6
Harto Roth & Levi Fagerström inv. 1991 (n:o 16)
Sijaitsee Rosalalandetin pohjoisrannan lähellä meressä.

352 Efskata udden

Museoviraston rekisteriportaalissa numerolla 1539 ja siihen liittyvällä nimellä ”Stora Ängesön riimukivi” sekä myös numerolla 40040001 ja siihen liittyvällä nimellä Efskata udden.
Löytö: KM 30661 riimukiven katkelma
P: 6652931, i: 248691, z:
Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista kohteen nimeltä ”Stora Ängesön riimukivi” selostuksesta, jossa niillä on selitteenä: ”Paikannettu Henrik Janssonin ja Kalle Virtasen inventoinnin (1998) kartan mukaan”. Toisessa kohtaa rekisteriportaalissa (selostus kohdenimellä ”Efskata udden”) on annettu samalle riimukiven osan löytöpaikalle koordinaatit, jotka poikkeavat näistä noin kymmenen metrin verran.
Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 15 km etelään.
Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6
Henrik Jansson & Kalle Virtanen inv. 1998 -
En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.
Löytöpaikka on Stora Ängesön saaren rantavesialuetta. Riimukiven pala oli löytynyt Jan Wiikin kesämökin venerannasta noin puolen metrin syvyydestä. Se oli otettu rannalle, jotta se ei kolhisi venettä, ja maalle nostamisen jälkeen sen pinnasta oli huomattu riimuhakkaukset.

353 Söderlångvik

Löytö: löytöajasta ja sen mahdollisesta luettelonumerosta ei ole tätä kirjoitettaessa tietoa. Niitä ei ole mainittu löytöpaikan nimen ja koordinaattien yhteydessä.
P: 6664051, i: 245374, z:
Koordinaattiselite: Koordinaatit Henrik Asplundin (2008) mukaan (tasokoordinaatit: 666685, 324544)
Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 5 km lounaaseen.
Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 3
Löytöpaikka olisi koordinaattien perusteella aivan lähellä Söderlångvikin puutarhan rakennuksia ja museota.

354 Trutören

Museoviraston rekisteriportaalissa numerolla 2210 ja nimellä Trutören.
Löytö: posliiniastioita
P: 6640826, i: 254707, z: syvyysmax.: 15,00 syvyysmin.: 12,00
Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, jossa niillä on selitteenä: ”Paikannettu

piirroskartan mukaan, sijaintitieto epätarkka ”
 Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 28 km eteläkaakkoon.
 Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 9
 Sijaitsee Hangon läntisellä selällä.

355 Vänö, Halsen

Löytö: saviastian paloja
 P: 6646670, i: 230895, z:
 Koordinaattiselite: Koordinaatit alla mainitun lähteen perusteella.
 Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 27 ½ km lounaaseen.
 Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 5
 En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.
 Tästä olen löytänyt kirjallisia mainintoja vain Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houtskari” arkistoidusta käsikirjoituksesta nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen). Siinä on sivulla 33: ”Vänö, Halsen. Karttalehti 1033 09, hiukan likimääräiset koordinaatit x = 6640 30, y = 1566 93. Löydetty saviastianpaloja maasta.”
 Löytökohta Vänön saaren taloryhmän liepeillä. Vuoden 1997 inventointikertomuksen sivuilla 46-47 on kuvaus Vänön kohteista. Siinä ei ole mainittu tätä.

356 Vänö, Vänö 3

Kivi, jonka on sanottu olleen ankkurin painona
 P: 6646620, i: 230676, z: 0-5
 Koordinaattiselite: Tasokoordinaatit vuoden 1997 inventointikertomuksen karttaotteen mukaan.
 Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 28 km lounaaseen.
 Inventoinnin yleissilmäyskartta n:o 5
 En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.
 Tästä on yksi maininta Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houtskari” arkistoidusta käsikirjoituksesta nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet” (Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen). Siinä on sivulla 33: ”Vänö, Vänö. Karttalehti 1033 09, likimääräiset koordinaatit x = 6640 20, y = 1566 70. Ankarsten/ankkurikivi.”
 Sijaintipaikan pitäisi olla Vänön saaren etelärannalla. On luultavaa, että on tarkoitettu tiettyä lohkaretta nimeltä Ankarsten, jonka on Tapani Tuovisen myöhemmässä raportissaan (sivulla 47) ilmoittamien tietojen mukaan sanottu olleen ankkurin painokivenä.

357 Taalintehtaan pururata

Löytö: kvartsikaavin KM 36092
 P: , i: , z:
 Etäisyystieto: Dragsfjärdin kirkosta 5 ½ km etelään.
 Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 4
 Tätä löytöä koskevia tarkkoja koordinaatteja ei ole saatu. Löytö on suhteellisen vasta tallennettu, ja Turusta ei ole saatavilla sen löytöluettelotietojen kopioita. Tarkemmat tiedot löytöpaikasta olisi mahdollista hankkia Helsingissä käymällä tai pyytämällä Museoviraston virkailijoilta tiedot varta vasten. Internetissä julkaistujen tietojen perusteella kvartsikaapimen KM 36092 on löytänyt Ella Urpo Taalintehtaan pururalta.

358 Skepparhamn 3

Löytö: keskiaikainen kolikko
 P = 6654239, i = 248782, z = 0-5
 Etäisyystieto: 14 km Dragsfjärdin kirkosta etelään.
 Inventoinnin yleissilmäyskartat n:o 6
 Koordinaatit osoittavat suunnilleen alla mainittavan kuopan sijaintikohdan ja rannan puoliväliin.

Löytäjän Jens Lindgrenin ilmoituksen mukaan keskiaikainen kolikko oli löytynyt noin puolivälissä Museoviraston rekisteriportaalissa mainitun Skepparholmin laiturin ja hänen paikalta havaitsemansa mahdollisen pyyntikuopan väliltä. Pyyntikuopan sijaintikohdaksi Jens Lindgren ilmoitti: N 59*56,930, E 22*30,051 (= ETRS-TM35FIN-koordinaatiston 6654257, 248789?). Kuopan pitäisi olla Stora Ängesön pohjoisosassa Kustaanmäen tontin hassellehdon rinteeseen yläpäässä tasanteella. (Skepparholmin laiturin sijainniksi on ilmoitettu Museoviraston rekisteriportaalissa 6654183, 248768, mutta sen sijainniksi on vuoden 1992 inventointikertomuksen kartalta luettavissa 6654115, 248762)

Löytynyttä kolikkoa oli arvioinut Tuukka Talvio, ja Jens Lindgren kertoi hänen katsoneen, että sen hopean laatu viittaa enemmän 1300- kuin 1400-luvulle. Kolikko on määritelmän mukaan ”1350-1450 l göte”. Lindgren kertoi myös saaneensa löytämänsä kolikon Talviolta takaisin haltuunsa. Kuvat DT2012:69:245.247 (kuvaaja Jens Lindgren). En käynyt tällä vuoden 2012 inventoinnin aikana.

Joitakin hajatietoja tarkemmin paikantamattomista kohteista

Kuggskärin saarella on Tapani Tuovisen vuoden 1997 inventointikertomuksen mukaan useita tykkipattereita (sivu 50).

Ernst Lindroosin teoksessa Bolax, en by i Hitis skärgård, dess öden och folkliv (Helsingfors 1992.) on mainittu, että Vänön Bergsin talon mailla olisi kaksi labyrinttiä. Tapani Tuovinen on vuoden 1997 inventointikertomuksessaan maininnut siitä, mutta hän ei ole kuitenkaan merkinnyt nimenomaisesti, oliko yrittänyt etsiä Bergsin mailta labyrinttejä (Tuovinen 1997, s. 47, 62). Jonkin epävarman Bergskärin labyrintin Vänöstä Tuovinen on maininnut raportissaan vuodelta 1995, ja silloin hän on merkinnyt sille peruskoordinaattitiedoksi 6639 00, 1567 50 (Varsinais-Suomen maakuntamuseolle mappiin I2 ”H-J Houtskari”arkistoitu käsikirjoitus nimellä ”Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologiset kohteet”. Raportti 10.3.1995 Tapani Tuovinen. Sivut 33).

Högsåran eteläkärjessä on luotsivanhin Anders Alborgin kertoman mukaan erikoinen röykkiö. Koetin etsiä sitä huolellisesti 28.5., mutta en kuitenkaan löytänyt lähinnä saaren eteläkärkeä olevilta kallioalueilta enkä niitten läheltä metsästä mitään röykkiöitä.

Ensimmäisen maailmansodan aikoihin Dragsfjärdissä olleesta venäläisestä lentoasemasta mahdollisesti jääneitten jäänteitten tarkkoja sijaintipaikkoja ei ole tiedossani. Venäläinen lentoasema on ollut Jungfrusundissa Söderlångvikin kartanon maalla: ”Som mest var runt hundra man och 6–10 flygmaskiner av typen Grigorovitch M-9 stationerade i Jungfrusund” (<http://sv.wikipedia.org/wiki/S%C3%B6derl%C3%A5ngvik>). Lentokoneitten kiitoratana oli rantavesi. Kirjallisuutta: Åke Söderlund: Jungfrusunds flygstation: Ryska Östersjöflottans flygvapen i Söderlångvik 1916-1918.

Ölmoskogen-nimisessä paikassa Dragsfjärdissä on sanottu olevan uuneja, joissa venäläisten on kerrottu paistaneen limppujaan. (Finlands svenska folkdiktning. II. Sägner. Tiedonanto 1435 otsikon ”Ugnar” alla. Sivut ?)

Kuulin Högsåranissa Gunilla Örnelliltä 15.5.2012, että Högsåran saaren eteläpuolella olevassa Söderössä olisi yksi ryssänuuni suunnilleen keskellä saarta. Uuni olisi Kärret-nimisen vainion pohjoispään vieressä. Gunilla Örnell osoitti kartalta paikaksi suunnilleen sijaintikohdan 6652984, 241015. Tätä uunia en ehtinyt etsiskelemään maastossa inventoinnissa.

Hildur Plantingin inventointikertomuksessa vuodelta 1933 on kaksi selostettua röykkiötä (n:ot 8 ja 9) merkitty pienimittakaavaiselle kartalle. Ne on Nils Cleve myöhemmin arvioinut peltoröykkiöiksi. Hildur Planting on kuvaillut näitä kahta röykkiötä seuraavasti: ”Nr 8-9. På skrän österom gården (6 – 7 m ö. h.). Det ena runt med en ... (välillä epäselvä sana) grävargrop. Övre delen av kumlet påtagligen bortsläpad. Det andra ovalt, består delvis av mycket stora stenar (ingetdera av dessa kummel omnämns

av Högman).”

Yhden tiedon mukaan Dragsfjärdissä Sandössä olisi vanhoja hautoja (Finlands svenska folkdiktning. II. Sägner. Tiedonanto 1403 otsikon ”Kyrkan och det andliga livet” alla. Sivun ?). Tarkemmin ei niistä ole kerrottu.

Vuoden 1999 inventointiluettelosta: ”48: Rosala Rosalan kylän ja Säbbholmenin välisellä kannaksella pitkiä muurirakennelmia.” (Näistä en ole mitään muuta tietoa havainnut mistään.)

Vuoden 1991 inventointiluettelossa on kohdenumeron 54 selostuksessa joistakin havaituista kohteista, joitten koordinaatteja ei tietääkseni ole merkitty mihinkään arkistoituihin tietolähteeseen. Numero 54:n selitysteksti on kokonaisuudessaan: ”54. Rosala Brandängen, Långnäset ja Äskehölmarna. Heinar Fagerström ja Börje Erikson kertoivat nähneensä kivikasoja näissä paikoissa. Inventoitiin paikat ja löydettiin 3 tomtningia ja 2 ryssänuunia.”

Lövössä lienee sijainnut Krimin sodan aikana optinen lennätin alueella, joka nyt on suljettu ainakin maan puolelta korkealla pylväisiin kiinnitetyllä verkkoaidalla. Svante Dahlström teoksessaan ”Ur Runsalas hävder” on maininnut sivulla 206 Lövon Kasbergin lennätinaseman paikkana.

Muista tarkemmin paikantamattomista mahdollisista muinaisjäännöksistä on tietoja edellä ainakin kohteiden 18, 80 ja 116 esittelyn yhteydessä, ja ehkä myös kohteen 20 yhteydessä.

Luettelo inventointiin liittyvistä valokuvista

Seuraavassa luetellaan selitykset Kemiönsaaren kulttuuriympäristöprojektia varten Dragsfjärdin inventoinnissa kuvatuille ja siihen liittyvinä kopioituille digitaalikuvilla. Numerot suluissa ovat vuoden 2012 inventoinnin kohdenumeroita. Valokuvaaja on Esa Laukkanen, ellei muuta ilmoiteta. Kuvien selostuksen loppuun on merkitty kuvauspäivät.

- DT2012:69:1 Hautaraunio (201) Björkbodan suunnalla etelästä kuvattuna 8.5.2012.
DT2012:69:2 Kiviraunio (114) Gröndalen. Kuvattu pohjoisesta 8.5.2012.
DT2012:69:3 Epämääräinen kiviryhmä (263). Kuva pohjoisesta 8.5.2012.
DT2012:69:4 Sama kohde kuin edellisessä otoksessa (263). Kuva lännestä 8.5.2012.
DT2012:69:5 Hautaraunio jäänös (243) Etualalla vasemmalla rajamerkki. Kuva etelästä. 9.5.2012.
DT2012:69:6 Samat kuin edellisessä otoksessa. Rajamerkki on tässä keskempänä. Kuva etelästä 9.5.2012.
DT2012:69:7 Pieni kivilatomus (287) lähellä kohtaa, josta ovat kaksi edellistä otosta. Kuva pohjoisesta 9.5.2012.
DT2012:69:8 Sama aihe kuin edellisessä otoksessa. Kuva kaakosta 9.5.2012.
DT2012:69:9 Gammalsvidsbergen (10). Hautaraunio (10:B) erottuu tässä kuvassa vain vaivoin monihaaraisten männyn takaa. Kuva lounaasta 9.5.2012.
DT2012:69:10 Gammalsvidsbergen (10). Kaksi vierekkäistä hautarauniota. Etualalla 10:A, taempana 10:B. Kuva pohjoisesta 9.5.2012.
DT2012:69:11 Sama selitys kuin edelliselle otokselle.
DT2012:69:12 Kiviröykkiö Kasnäsissä (282). Kuva 9.5.2012.
DT2012:69:13 Kiviröykkiö Kasnäsissä (282). Kuvan asfalttitie vie Kasnäsin laitureille. Kuva 9.5.2012.
DT2012:69:14 Todennäköinen hautaraunio (202). Taustalla näkyy asfalttitie Taalintehtaalta Kasnäsiin. Kuva 11.5.2012.
DT2012:69:15 Edellisen raunio A (202) vieressä oleva mahdollinen kivirakenne B. Kuva pohjoisesta 11.5.2012.
DT2012:69:16 Söderlångvik Bötesberget (247). Tässä mitan käännekohdat osoittavat kallioon porattujen reikien sijaintia. Rei'issä on ollut mahdollisesti kiinni optisen lennättimen mastoa pitelevät harukset. Kuva 11.5.2012.
DT2012:69:17 Sama aihe kuin edellisessä otoksessa kauempaa kuvattuna. Kuva 11.5.2012.
DT2012:69:18 Yksi otoksessa DT2012:69:16 esitetyistä poranrei'istä lähikuvassa. Kuva 11.5.2012.
DT2012:69:19 Sama selitys kuin edellisessä otoksessa. Kuva 11.5.2012.
DT2012:69:20 Söderlångvik Bötesberget (247). Etualalla näkyy mahdollisesti uusi kiviröykkiö (B) ja sen takana suunnilleen kuvan keskipaikkeilta vasemmalle röykkiö A. Kuva idästä 11.5.2012.
DT2012:69:21 Söderlångvik Bötesberget (247). Kuvan keskiosassa ja oikealla näkyy röykkiö A ja vasemmassa laidassa röykkiö B. Kuva luoteesta 11.5.2012.
DT2012:69:22 Söderlångvik Bötesberget (247). Röykkiö A:n säännöllistä itälaitaa. Kuva pohjoisesta 11.5.2012.
DT2012:69:23 Maakumpu, joka on mahdollisesti sama kuin vuonna 1992 tarkastettu (146). Kuva 13.5.2012.
DT2012:69:24 Söderlångvik Söderby (195). Kuva kahden kivikautisen asuinpaikan väliltä lännestä 14.5.2012.
DT2012:69:25 Hammarsboda (1). Taustalla metsänreunaa vasten erottuu kuvan vasemmassa puoliskossa mäki, jolla sijaitsee hautaraunioita. Kuva etelästä 14.5.2012.
DT2012:69:26 Hammarsboda (1). Hautaraunioitten silhuettoja erottuu metsänrajaa vasten. Kuva etelästä 14.5.2012.
DT2012:69:27 Hammarsboda (37): kaivauksin tutkittua asuinpaikka-aluetta. Kuva etelästä 14.5.2012.
DT2012:69:28 Röng kärret (211). Latomus. Kuva lännestä 14.5.2012.
DT2012:69:29 Jätukastberget, hautaraunio (19). Aitamainen muodostelma kivikossa on varmaankin kivikkoon tehty rajamerkki. Kuva etelästä 14.5.2012.
DT2012:69:30 Långholmen (288) kivilatomus. Kuva kaakosta 14.5.2012.
DT2012:69:31 Långholmen (288) kivilatomus. Kuva etelästä 14.5.2012.
DT2012:69:32 Malen (236) jatulintarha. Kuva pohjoisesta 14.5.2012.
DT2012:69:33 Malen (236) jatulintarha. Kuva pohjoisesta 14.5.2012.
DT2012:69:34 Malen (236) jatulintarha. Kuva pohjoisesta 14.5.2012.
DT2012:69:35 Malen (236) jatulintarha. Kuva pohjoisesta 14.5.2012.
DT2012:69:36 Malen (236) jatulintarha. Kuva pohjoisesta jyrkästi yläviistosta 14.5.2012.

- DT2012:69:37 Malen (236) jatulintarha. Kuva pohjoisesta 14.5.2012.
- DT2012:69:38 Malen (236) jatulintarha. Kuva pohjoisesta 14.5.2012.
- DT2012:69:39 Bolax (34) jatulintarha. Kuva lounaasta 14.5.2012.
- DT2012:69:40 Bolax (34) jatulintarha. Kuva lounaasta 14.5.2012.
- DT2012:69:41 Bolax (34) jatulintarha. Kuva lounaasta jyrkästi yläviistosta 14.5.2012.
- DT2012:69:42 Bolax (34) jatulintarha. Kuva lounaasta jyrkästi yläviistosta 14.5.2012.
- DT2012:69:43 Bolax (34) jatulintarha. Kuva lounaasta jyrkästi yläviistosta 14.5.2012.
- DT2012:69:44 Bolax (34) jatulintarha. Kuva lounaasta jyrkästi yläviistosta 14.5.2012.
- DT2012:69:45 Bolax (34) jatulintarha. Kuva lounaasta jyrkästi yläviistosta 14.5.2012.
- DT2012:69:46 Benholmen (212) Reprokuva luotsivanhin Anders Alborgin kuvaamasta valokuvasta.
- DT2012:69:47 Kaksi maalöytöä Högsårasta. Kuva 15.5.2012. Savitavaraa olevan karhun löytöpaikan luotsivanhin Anders Alborg näytti kartalta kohdasta, joka vastaa suunnilleen koordinaatteja 6655042, 240496. Sormus on Gunilla Örnellin tiedonannon mukaan löytynyt läheltä Lillbackan talon pihamaata (kohdasta 6655214, 241172).
- DT2012:69:48 Sama selitys kuin edellisessä otoksessa.
- DT2012:69:49 Högsåran saarelta Lillgårdin pihalta löytynyt vanhanaikainen luotsin merkki. Kuva 15.5.2012.
- DT2012:69:50 Högsåra Olla näset. Kiviuni (228:G). Kuva kaakosta 15.5.2012.
- DT2012:69:51 Högsåra Olla näset. Uuni (228:H). Kuva idästä 15.5.2012.
- DT2012:69:52 Högsåra Olla näset. Uuni (228:T). Kuva idästä 15.5.2012.
- DT2012:69:53 Högsåra Olla näset. Uuni (228:S). Kuva idästä 15.5.2012.
- DT2012:69:54 Högsåra Olla näset. Uuni (228:Q). Kuva idästä 15.5.2012.
- DT2012:69:55 Högsåra Olla näset. Uuni (228:Q), katekivi lähikuvassa. Kuva lännestä 15.5.2012.
- DT2012:69:56 Högsåra Olla näset. Uuni (228:N). Kuvattu idästä päin korkean kiven päältä 15.5.2012.
- DT2012:69:57 Högsåra Olla näset. Uuni (228:O). Kuva idästä 15.5.2012.
- DT2012:69:58 Högsåra Olla näset. Uuni (228:P). Kuva kaakosta 15.5.2012.
- DT2012:69:59 Malmsberget (207). Kivivalli lohkarepellossa. Kuva luoteesta 16.5.2012.
- DT2012:69:60 Malmsberget (207). Raja-aidalta näyttävä kivimuuri lohkarepellossa. Kuvassa on kohta, jossa muurin korkeus muuttuu. Kuva 16.5.2012.
- DT2012:69:61 Hautaraunio Bötisberget (18). Kuva pohjoisesta 16.5.2012.
- DT2012:69:62 Hautaraunio Bergholmsfjärden (26). Kuva luoteesta 16.5.2012.
- DT2012:69:63 Hautaraunio Bergholmsfjärden (26). Kuva lähempää, luoteesta 16.5.2012.
- DT2012:69:64 Bötisberget Nordanå (250). Tiilen murenia kallion laella lennätinmiehistön majan paikalla. Kuvattu 20.5.2012.
- DT2012:69:65 Sama selitys kuin edellisessä otoksessa.
- DT2012:69:66 Kahdessa edellisessä otoksessa näkyneet tiilen kappaleet lähempää.
- DT2012:69:67 Bötisberget Nordanå (250). Optisen lennättimen miehistön majan tienoo kuvattuna pohjoisesta viereiseltä kallionhuipulta. Kuva 20.5.2012.
- DT2012:69:68 Bötisberget Nordanå (250). Lennättimen yhteydessä olleen majan kivijalkaa. Kuva idästä 20.5.2012.
- DT2012:69:69 Bötisberget Nordanå (250). Kallion pinnan kohta, jota on ehkä rikkonut rovion poltto. Kuva 20.5.2012.
- DT2012:69:70 Sama selitys kuin edellisessä kuvassa. Kohta on noin neljä metriä Bötisbergetin kolmiomittauspultista pohjoiseen. Kuva 20.5.2012.
- DT2012:69:71 Bötisberget (45). Rinne, jossa olleen kivikautisen asuinpaikan arvellaan tulleen tuhotuksi. Kuva lännestä 20.5.2012.
- DT2012:69:72 Kvarnmossen 1 (46). Kivikautista asuinpaikkaa. Kuvattu lännestä tai lounaasta maakasan päältä ajotien yli 20.5.2012.
- DT2012:69:73 Kohdetta Västantill (215) etsiessä valokuvattu epämääräinen kivikko, josta on lyhyt selostus Västantilliin liittyvässä tekstissä. Kuva pohjoisesta 21.5.2012.
- DT2012:69:74 Hitis Norrsundet (222). Kiviröykkiö pohjoisesta 21.5.2012.
- DT2012:69:75 Hitis Norrsundet (222). Kiviröykkiö luoteesta 21.5.2012.
- DT2012:69:76 Kyrksundet (27). Kuvassa näkyy kiviryhmä, jonka lähettyviltä on vuonna 1994 tavattu löytöjä, joitten on arveltu osoittavan uhripaikan sijaintia. Samaa kiviryhmää vastakkaiselta puolen kuvattuna esittävä valokuva on julkaistu Hiidenkivi-lehdessä 1/1995 sivulla 13. Kuva koillisesta 21.5.2012.
- DT2012:69:77 Hiittinen Kyrksundet (274). Tässä näkyy kohta, jota arvelin tarkoitetun vuoden 1991 inventoinnissa kohdenumerolla 2. Kuva 21.5.2012.
- DT2012:69:78 Kyrksundet (27) Kappelin paikka ja sillä oleva muistokivi. Kuva 21.5.2012.
- DT2012:69:79 Rosala Ryssberget (251). Sementillä tai laastilla vahvistettu maston tyven tai muun sellaisen kiinnityskohta optisen lennättimen paikalla. Kuva 22.5.2012.
- DT2012:69:80 Rosala Ryssberget (251). Kallioon upotetun rautatapin tynkä optisen lennättimen sijaintipaikalla. Kuva 22.5.2012.

- DT2012:69:81 Rosala Ryssberget (251). Kaksi rinnakkaista kallioon porattua reikää optisen lennättimen sijaintipaikalla. Kuva 22.5.2012.
- DT2012:69:82 Rosala Ryssberget (251). Kivikompassi. Kuva 22.5.2012.
- DT2012:69:83 Rosala (301). Kiviraunioita. Kuvassa oikealla etualalla näkyy lahon kivireen jäännös. Kuva 22.5.2012.
- DT2012:69:84 Rosala (301). Kuvassa etualalla noin kahden metrin läpimittainen kiviröykkiö. Toinen samaa kokoluokkaa oleva röykkiö näkyy sen takaa. Kuva koillisesta 22.5.2012.
- DT2012:69:85 Hitis Kalvholmen 1 (84). Pieni epämääräinen kiviryhmä kalliolla Kalvholmen 1:n eteläisemmästä röykkiöstä länteen. Kuva etelästä 23.5.2012.
- DT2012:69:86 Hitis Kalvholmen 1 (84). Pohjoisempi kahdesta vierekkäin olevasta rauniosta. Kuva lännestä 23.5.2012.
- DT2012:69:87 Hitis Kalvholmen 1 (84). Eteläisempi kahdesta vierekkäin olevasta rauniosta. Kuva koillisesta 23.5.2012.
- DT2012:69:88 Hitis Kalvholmen 2 (277). Mahdollinen kivilatomus. Kuva pohjoisesta 23.5.2012.
- DT2012:69:89 Hitis Kalvholmen 2 (277). Mahdollinen kivilatomus. Kuva jyrkästi yläviistosta idästä 23.4.2012.
- DT2012:69:90 Hitis Kalvholmen 2 (277). Mahdollinen kivilatomus. Kuva pohjoisesta 23.5.2012.
- DT2012:69:91 Hitis Kalvholmen 3 (278). Mahdollinen kivilatomus. Kuva idästä 23.5.2012.
- DT2012:69:92 Hitis Kalvholmen 4 (279). Mahdollinen kivilatomus. Kuva lännestä 23.5.2012.
- DT2012:69:93 Hitis Norrsundet (134). Mahdollinen hautaraunio. Kuva lännestä 23.5.2012.
- DT2012:69:94 Mossarna 1 (85:E). Uuni. Kuva 23.5.2012.
- DT2012:69:95 Mossarna 1 (85:E). Uuni. Kuva rannan suunnasta 23.5.2012.
- DT2012:69:96 Mossarna 1 (85:F). Uuni. Kuva kaakosta 23.5.2012.
- DT2012:69:97 Mossarna 1 (85:B). Uuni. Kuva idästä 23.5.2012.
- DT2012:69:98 Mossarna 1 (85:A). Uuni. Kuva idästä 23.5.2012.
- DT2012:69:99 Mossarna 1 (85:A). Uuni. Kuva lännestä 23.5.2012.
- DT2012:69:100 Mossarna 1 (85:C). Uuni. Kuva 23.5.2012.
- DT2012:69:101 Gräsvik ören (206). Kivirakenne. Kuva koillisesta 23.5.2012.
- DT2012:69:102 Gräsvik ören (206). Kivirakenne. Kuva idästä 23.5.2012.
- DT2012:69:103 Mossarna 1 (85:G). Uuni. Kuva lännestä 23.5.2012.
- DT2012:69:104 Högholmenin saari (30), jolla on ollut keskiajalla satama ja linnoitus. Kuva luoteesta 24.5.2012.
- DT2012:69:105 Sama selitys kuin edellisessä otoksessa.
- DT2012:69:106 Korsun pohja, joka on kaivettu Hiittisten seurojentalon takaiselle mäelle sota-aikana. Paikalla on useita muitakin vastaavia kaivantoja. Kuva 24.5.2012.
- DT2012:69:107 Mossarna 1 (85:D). Uuni. Kuva etelästä 24.5.2012.
- DT2012:69:108 Hiittisten kirkonkylä (272). Otaksuttu vanha asuinpaikka. 24.5.2012.
- DT2012:69:109 Böle Västergård/Mellängård. Maisemaa vanhalta laituripaikalta pohjoiseen 25.5.2012.
- DT2012:69:110 Högsåra Olla näset. Uuni (228:A). Kuva 28.5.2012.
- DT2012:69:111 Högsåra Olla näset. Uuni (228:B). Kuva kaakosta 28.5.2012.
- DT2012:69:112 Högsåra Olla näset. Uuni (228:B). Kuva 28.5.2012.
- DT2012:69:113 Högsåra Olla näset. Kuoppa uunien välissä (228:D). Kuva kaakosta 28.5.2012.
- DT2012:69:114 Högsåra Olla näset. Kuoppia uunien väleissä (228:C). Kuva koillisesta 28.5.2012.
- DT2012:69:115 Högsåra Olla näset. Uuni (228:F). Kuva kaakosta 28.5.2012.
- DT2012:69:116 Högsåra Olla näset. Uuni (228:I). Kuva etelästä 28.5.2012.
- DT2012:69:117 Högsåra Olla näset. Uuni (228:R). Kuva etelästä 28.5.2012.
- DT2012:69:118 Högsåra Olla näset. Kuvassa mittanauha alkaa ensin etualalla olevan epävarman uunin K kohdalta, kääntyy taempaan uunin L kohdalla ja jatkuu sitten uunille M. Kuva kaakosta 28.5.2012.
- DT2012:69:119 Högsåra Olla näset. Uuni (228:J). Kuva idästä 28.5.2012.
- DT2012:69:120 Stora Krokön (337). Sisäänkäynti luolastoon saaren länsirannalla. Kuva 29.5.2012.
- DT2012:69:121 Stora Krokön (337). Tykkiasema saaren itäosassa. Kuva 29.5.2012.
- DT2012:69:122 Stora Krokön (337). Tykkiasema saaren keskiosassa. Kuva etelästä 29.5.2012.
- DT2012:69:123 Stora Krokön (337). Tulenjohtotorni saaren eteläosassa. Kuva etelästä 29.5.2012.
- DT2012:69:124 Näkymä Högholmenia (30) kohti Stora Krokönin länsirannalta. Kuva 29.5.2012.
- DT2012:69:125 Sama selitys kuin edellisessä otoksessa.
- DT2012:69:126 Stora Krokön (337). Muistolaatta tykkiasemalla, joka on lähellä luolaston suuta. Kuva 29.5.2012.
- DT2012:69:127 Stora Krokön (337). Tykkiasema lähellä luolaston suuta. Kuva kaakosta 29.5.2012.
- DT2012:69:128 Kaxkåla. Vuoden 1787 kartassa näkyvä Södergårdin talon tontti kyläryhmän eteläosassa tai paremminkin ehkä eteläpuolella. Taustalla näkyy Kasnäsiin vievä tie. Kuva pohjoisesta 30.5.2012.
- DT2012:69:129 Kaxkåla (197). Vuoden 1787 kartassa osoitetun tiiviimmän taloryhmän tienoita. Kuva lännestä 30.5.2012.
- DT2012:69:130 Kaxkåla (197). Vuoden 1787 kartassa osoitetun tiiviimmän taloryhmän tienoita. Tässä

- näky mahdollinen kiukaan tms. tulisijan jäännös kallionharjanteen itäpäässä. Kuva luoteesta 30.5.2012.
DT2012:69:131 Söderlångvik (47). Mäen kivilatomuksista pohjoisempi. Suorakaiteen muotoinen sisältä täyttämätön kivilatomus. Kuva koillisesta 30.5.2012.
- DT2012:69:132 Edellisessä kuvassa näkyvän latomuksen lounaiskulma. Kuva lännestä 30.5.2012.
DT2012:69:133 Söderlångvik (47). Mäen kivilatomuksista eteläisempi. Kuva kaakosta 30.5.2012.
DT2012:69:134 Söderlångvik (47). Mäen kivilatomuksista eteläisempi. Kuva etelästä 30.5.2012.
DT2012:69:135 Söderlångvik (47). Mäen kivilatomuksista eteläisempi. Kuva lounaasta 30.5.2012.
DT2012:69:136 Tulisijan jäännös senaatin kartassa näkyvän töllin paikalla, joka on Dragsfjärdin kirkon seudulta Söglön kylään menevän tien varrella sijainnissa 6669395, 247261. Kuva pohjoisesta 30.5.2012.
DT2012:69:137 Töllin paikka ylärinteeseen edellisessä kuvassa näkyvästä. Sijainti 6669494, 247204. Kuva koillisesta 30.5.2012.
- DT2012:69:138 Kivilatomus Vänoxan Skagetin niemessä (220). Kuva lännestä 3.6.2012.
DT2012:69:139 Kivilatomus Vänoxan Skagetin niemessä (220). Kuva lounaasta 3.6.2012.
DT2012:69:140 Kivilatomus Vänoxan Skagetin niemessä (220). Kuva lounaasta 3.6.2012.
DT2012:69:141 Kivilatomus Vänoxan Skagetin niemessä (220). Kuva koillisesta 3.6.2012.
DT2012:69:142 Sama selitys kuin otoksessa DT2012:69:138.
DT2012:69:143 Skagetin kivilatomuksen (220) luoteisesta sivusta läheltä sen lounaispäästä ulkoneva levike tai purkamisjälki. Kuva pohjoisesta 3.6.2012.
DT2012:69:144 Sama selitys kuin edellisessä otoksessa.
DT2012:69:145 Hemlands skogen 1. Pieni kiviröykkiö (221:A). Kuva koillisesta 5.6.2012.
DT2012:69:146 Hemlands skogen 1. Pieni kiviröykkiö (221:A). Kuva idästä 5.6.2012.
DT2012:69:147 Sama selitys kuin edellisessä otoksessa.
DT2012:69:148 Sama selitys kuin kahdessa edellisessä otoksessa.
DT2012:69:149 Hemlands skogen 1. Pieni kiviröykkiö (221:B) etelästä 5.6.2012.
DT2012:69:150 Hemlands skogen 1. Pieni kiviröykkiö (221:B) idästä 5.6.2012.
DT2012:69:151 Hemlands skogen 2. Kivenlohkareita kalkinlouhinnan jäljiltä. Kuva pohjoisesta 5.6.2012.
DT2012:69:152 Henriksberg (219). Kivilatomus. Tässä kuvassa ja kahdessa seuraavassa näkyy etualalla latomuksen pohjoispää, joka on rakennettu korkeammalla olevalle kalliontasanteelle kuin muu osa latomuksesta. Kuva pohjoisesta 5.6.2012.
DT2012:69:153 Henriksberg (219). Kivilatomus. Kuva pohjoisesta 5.6.2012.
DT2012:69:154 Henriksberg (219). Kivilatomus. Kuva pohjoisesta 5.6.2012.
DT2012:69:155 Henriksberg (219). Kivilatomus. Latomuksen keskiosa erottuu heikosti pintakasvillisuuden peitosta. Kuva etelästä 5.6.2012.
DT2012:69:156 Sama selitys kuin edellisessä otoksessa.
DT2012:69:157 Kahden kivikirveen (KM 14333) löytöpaikka (257) Biskopsölla. Tämän ja seuraavan kuvan on tarkoitus helpottaa löytöpaikan tunnistamista. Kuvat on otettu etelästä mäen laelta. Löytöpaikka on kuvassa mäenharjan yli erottuvan suuren siirtolohkareen alla. Kuva 6.6.2012.
DT2012:69:158 Sama selitys kuin edellisessä otoksessa.
DT2012:69:159 Kivikirveiden KM 14333 löytäjä Carl-Gunnar Stenström näyttää sen siirtolohkareen alla olevan tilan, josta oli löytänyt nämä kirveet. Kuva idästä 6.6.2012.
DT2012:69:160 Kallionkolo, josta kirveet KM 14333 ovat löytyneet. Kuva 6.6.2012.
DT2012:69:161 Sama selitys kuin edellisessä otoksessa.
DT2012:69:162 Sama kallionkolo, mikä näkyy kahdessa edellisessä otoksessa, mutta kauempaa kuvattuna. Kuva pohjoisesta 6.6.2012.
DT2012:69:163 Suojeluskunnan ampumaradan näyttösuoja Biskopsölla (327). Kuva 6.6.2012.
DT2012:69:164 Biskopsö Sandviken. Kivikummeli (329) rannalla. Kuva idästä 6.6.2012.
DT2012:69:165 Träskars träsket (258). Kiviröykkiön jäännös. Kuva etelästä 10.6.2012.
DT2012:69:166 Träskars träsket (258). Kiviröykkiön jäännös. Kuva pohjoisesta 10.6.2012.
DT2012:69:167 Bergö (331). Kiviröykkiö, itäisempi. Kuva etelästä 10.6.2012.
DT2012:69:168 Bergö (331). Kiviröykkiö, itäisempi. Kuva lounaasta 10.6.2012.
DT2012:69:169 Bergö (331). Kiviröykkiö, läntisempi. Kuva etelästä 10.6.2012.
DT2012:69:170 Marängs söderbranten (259). Kivilatomus. Kuva idästä 11.6.2012.
DT2012:69:171 Marängs söderbranten (259). Kivilatomus. Kuva pohjoisesta 11.6.2012.
DT2012:69:172 Ekdalen (261). Kiven- ja maansekainen kumpu hahmottuu tässä kuvassa vain heikosti keskellä kuvaa näkyvän männyn juurella. Kumpu on eteläisempi kahdesta. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:173 Tämä kuva esittää Ekdalenin kumpujen (261) vieressä olevaa kalliomäkeä. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:174 Tämä kuva on otettu edellisestä otoksesta hieman myötäpäivään. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:175 Tässä näkyy Ekdalenin kumpujen (261) vierellä olevan kalliomäen pää. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:176 Vänoxa Åkerängen (260). Tässä näkyy kiviraunioryhmän kolme pohjoisinta rauniota. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:177 Vänoxa Åkerängen (260) röykkiöryhmästä. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:178 Vänoxa Åkerängen (260) röykkiöryhmästä. Kuva 11.6.2012.

- DT2012:69:179 Vänoxa Åkerängen (260) röykkiöryhmästä. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:180 Vänoxa Åkerängen (260) röykkiöryhmästä. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:181 Vänoxa Åkerängen (260) röykkiöryhmästä. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:182 Vänoxa Gloet, mahdollinen vanhan tervahaudan suppilo (333). Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:183 Sama selitys kuin edellisessä otoksessa.
DT2012:69:184 Biskopsön Stormossträsket (209). Kaksi rengasmaista kivilatomusta. Kuva eteläkaakosta 11.6.2012.
DT2012:69:185 Biskopsön Stormossträsket (209). Lähikuva latomuksesta, joka näkyy otoksessa n:o :69:184 etualalla. Kuva eteläkaakosta 11.6.2012.
DT2012:69:186 Biskopsön Stormossträsket (209). Lähikuva latomuksesta, joka näkyy otoksessa n:o : 69:184 taka-alalla. Kuva eteläkaakosta 11.6.2012.
DT2012:69:187 Biskopsön Stormossträsket (209). Lähikuva latomuksesta, joka näkyy otoksessa n:o : 69:184 taka-alalla. Kuva pohjoiskoillisesta 11.6.2012.
DT2012:69:188 Edellisessä kuvassa näkyvään latomukseen kuuluva kivi, jonka yläpinnalla on kuppimainen syvennys. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:189 Sama aihe kuin otoksessa :69:188, mutta kauempaa. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:190 Sama aihe kuin otoksessa :69:188, mutta kauempaa. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:191 Biskopsön. Aluskiville nostettu porakivi tai useita. Sijainti: 6657251, 251466. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:192 Sama aihe kuin edellisessä otoksessa.
DT2012:69:193 Biskopsön. Poranreikiä aluskiville nostetussa paadessa. Kuvattu samassa paikassa kuin edellinen otos. Kuva 11.6.2012.
DT2012:69:194 Verkören ryssänuuni (227:I). Kuva lännestä 12.6.2012.
DT2012:69:195 Verkören ryssänuuni (227:J). Kuva on otettu kalliolta luoteesta 12.6.2012.
DT2012:69:196 Verkören ryssänuuni (227:K) kuvattuna pohjoisesta uunin perän takaa 12.6.2012.
DT2012:69:197 Verkören ryssänuuni (227:R). Kuva kaakosta 12.6.2012.
DT2012:69:198 Verkören ryssänuuni (227:R). Kuva etelästä 12.6.2012.
DT2012:69:199 Verkören ryssänuuni (227:Q). Kuva pohjoisesta 12.6.2012.
DT2012:69:200 Verkören ryssänuuni (227:P). Kuva lännestä 12.6.2012.
DT2012:69:201 Verkören ryssänuuni (227:O). Kuva idästä 12.6.2012.
DT2012:69:202 Verkören ryssänuuni (227:N). Kuva etelästä 12.6.2012.
DT2012:69:203 Verkören ryssänuuni (227:L). Kuva lännestä 12.6.2012.
DT2012:69:204 Verkören ryssänuuni (227:M). Kuva idästä 12.6.2012.
DT2012:69:205 Verkören ryssänuuni (227:S). Kuva idästä 12.6.2012.
DT2012:69:206 Verkören ryssänuuni (227:S). Kuva lännestä kiven tai kallion päältä 12.6.2012.
DT2012:69:207 Verkören ryssänuuni (227:A). Kuva etelästä 12.6.2012.
DT2012:69:208 Verkören ryssänuunit (227:B ja 227:C). Kuva idästä 12.6.2012.
DT2012:69:209 Verkören ryssänuuni (227:D). Kuva lännestä 12.6.2012.
DT2012:69:210 Verkören ryssänuuni (227:E). Kuva koillisesta 12.6.2012.
DT2012:69:211 Verkören ryssänuuni (227:F). Kuva kaakosta 12.6.2012.
DT2012:69:212 Verkören ryssänuuni (227:G). Kuva pohjoisesta 12.6.2012.
DT2012:69:213 Verkören ryssänuuni (227:H). Kuva otettu pohjoisesta ylempää kallionnokalta 12.6.2012.

Otokset numerosta :69:214 alkaen numeroon DT2012:69:244 ovat anaglyph image-tyyppisiä punaviherlaseilla tai punasinilaseilla katsottaessa kolmiulotteisina näkyviä kuvia. Ne ovat pdf-tallennusmuodossa.

- DT2012:69:214 Kiviraunio (114) Gröndalen. Kuvattu pohjoisesta 8.5.2012.
DT2012:69:215 Epämääräinen kiviryhmä (263). Kuvat pohjoisesta 8.5.2012.
DT2012:69:216 Sama kohde kuin edellisessä otoksessa (263). Kuvat lännestä 8.5.2012.
DT2012:69:217 Hautaraunio jäänös (243). Etualalla vasemmalla rajamerkki. Kuvat etelästä. 9.5.2012.
DT2012:69:218 Pieni kivilatomus (287) lähellä kohtaa, josta edellinen otos on. Kuvat pohjoisesta 9.5.2012.
DT2012:69:219 Kiviraunio A (202) vieressä oleva mahdollinen kivirakenne B. Kuvat pohjoisesta 11.5.2012.
DT2012:69:220 Bolax (34) jatulintarha. Kuvat lounaasta 14.5.2012.
DT2012:69:221 Jätukastberget, hautaraunio (19). Aitamainen muodostelma kivikossa saattaa olla kivikkoon tehty rajamerkki. Kuvat etelästä 14.5.2012.
DT2012:69:222 Røng kärret (211). Latomus. Kuvat lännestä 14.5.2012.
DT2012:69:223 Malen (236) jatulintarha. Kuvat pohjoisesta 14.5.2012.
DT2012:69:224 Hammarsboda (36). Kuoppa maastossa sijainnissa 6665881, 244230. Kuvat pohjoisesta 14.5.2012.
DT2012:69:225 Malmsberget (207). Kivivalli lohkarepellossa. Kuvat luoteesta 16.5.2012.

- DT2012:69:226 Kyrksundet (27). Kuvassa näkyy kiviryhmä, jonka lähettyviltä on vuonna 1994 tavattu löytöjä, joitten on arveltu osoittavan uhripaikan sijaintia. Samaa kiviryhmää vastakkaiselta puolen kuvattuna esittävä valokuva on julkaistu Hiidenkivi-lehdessä 1/1995 sivulla 13. Kuvat koillisesta 21.5.2012.
- DT2012:69:227 Kyrksundet (27) Kappelin paikka ja sillä oleva muistokivi. Kuvat 21.5.2012.
- DT2012:69:228 Hitis Norrsundet (222). Kiviröykkiö pohjoisesta 21.5.2012.
- DT2012:69:229 Hitis Norrsundet (222). Kiviröykkiö luoteesta 21.5.2012.
- DT2012:69:230 Hiittinen Kyrksundet (274). Tässä näkyy kohta, jota arvelin tarkoitetun vuoden 1991 inventoinnissa kohdenumerolla 2. Kuvat 21.5.2012.
- DT2012:69:231 Hitis Kalvholmen 3 (278). Mahdollinen kivilatomus. Kuvat idästä 23.5.2012
- DT2012:69:232 Högsåra Olla näset. Kuoppa uunien välissä (228:D). Kuvat kaakosta 28.5.2012.
- DT2012:69:233 Högsåra Olla näset. Uuni (228:R). Kuvat etelästä 28.5.2012.
- DT2012:69:234 Högsåra Olla näset. Uuni (228:B). Kuvat 28.5.2012.
- DT2012:69:235 Högsåra Olla näset. Kuoppia uunien väleissä (228:C). Kuvat koillisesta 28.5.2012.
- DT2012:69:236 Söderlångvik (47). Mäen kivilatomuksista pohjoisempi. Suorakaiteen muotoinen sisältä täyttämätön kivilatomus. Kuvat koillisesta 30.5.2012.
- DT2012:69:237 Henriksberg (219). Kivilatomus. Latomuksen keskiosa erottuu heikosti pintakasvillisuuden peitosta. Kuvat etelästä 5.6.2012.
- DT2012:69:238 Henriksberg (219). Kivilatomus. Kuvat pohjoisesta 5.6.2012.
- DT2012:69:239 Hemlands skogen 1. Pieni kiviröykkiö (221:A). Kuvat idästä 5.6.2012.
- DT2012:69:240 Ekdalen (261). Kiven- ja maansekainen eteläisempi kumpu hahmottuu tässä kuvassa vain heikosti keskellä kuvaa näkyvän männyn juurella. Kuvat oli otettava heikossa valaistuksessa. Kuvat 11.6.2012.
- DT2012:69:241 Ekdalen (261). Pohjoisempi kumpu erottuu vain vaivoin. Kuvat 11.6.2012.
- DT2012:69:242 Vänoxa Gloet, mahdollinen vanhan tervahaudan suppilo (333). Kuvat 11.6.2012.
- DT2012:69:243 Vänoxa Åkerängen (260) röykkiöryhmästä. Kuvat 11.6.2012.
- DT2012:69:244 Biskopsön Stormossträsket (209). Kuvat 11.6.2012.

Seuraavat kolme ovat Jens Lindgrenin sähköpostissa lähettämiä kuvia

- DT2012:69:245 Stora Ängesöltä löytynyt keskiaikainen kolikko (358). Kuva: Jens Lindgren.
- DT2012:69:246 Sama selitys kuin edellisessä otoksessa (358). Kuva: Jens Lindgren.
- DT2012:69:247 Kuoppa lähellä otoksissa DT2012:69:245-246 näkyvän kolikon löytöpaikkaa. Kuva: Jens Lindgren.

SISÄLLYS

Inventointikohteista käytetyt nimet inventointinumeroittain	2
Johdanto	5
Käytettyjä lyhenteitä ja karttamerkkejä	10
Osakarttojen rajaukset tutkimusalueen kohdalla	11
Yleissilmäyskartat	12
Taulukko esinelöydöistä	21
Kohde-esittelyt	25
Joitakin hajatietoja tarkemmin paikantamattomista kohteista	544
Luettelo inventointiin liittyvistä valokuvista	546